

Miljøgodkendelse og VVM-tilladelse Stryhns Gruppen A/S

Teglværksvej 5, 6300 Gråsten

Denne miljøgodkendelse og VVM-tilladelse til at udvide produktionen, og dermed etablere godkendelsespligtig levnedsmiddelvirksomhed, er udarbejdet af Sønderborg Kommune.

Sagsbehandler: Gert Hansen

Sagsnummer: 25/10368

Kvalitetssikret af: xxxx

Ansøgningen er forudgående offentliggjort på kommunens hjemmeside den 22-12-2025.

Miljøgodkendelsen er meddelt og offentliggjort på kommunens hjemmeside den [dato].

Indholdsfortegnelse

Vurdering og begrundelse for miljøgodkendelse og VVM-tilladelse.....	3
1 Baggrund.....	3
2 Ansøger og ejerforhold	3
3 Virksomhedens art	4
3.1 Hoved- og biaktiviteter	4
3.2 Risikobekendtgørelsen	5
3.3 Miljøvurderingsloven.....	5
4 Etablering	6
5 Beliggenhed	7
5.1 Kommuneplan	7
5.2 Lokalplan	8
5.3 Grundvand	9
5.4 Spildevandsplan	9
5.5 Jordforurening	9
5.6 Beskyttet Natur.....	10
6 Indretning, drift og produktion	15
6.1 Indretning	15
6.2 Drift	16
6.3 Produktionsforhold	17
6.4 Forbrug af råvarer og hjælpestoffer	18
7 Forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger.....	19
7.1 Luftforurening.....	19
7.2 Spildevand	22
7.3 Støj.....	25
7.4 Affald.....	36
7.5 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	40
8 Virksomhedens forslag til vilkår og egenkontrol	43
9 Oplysninger om driftsforstyrrelser og uheld.....	44
10 Bedst tilgængelige teknik.....	45
11 Basistilstandsrapport	56
12 Ophør af virksomheden	59
13 Høringer og indsigelse	60
14 Konklusion	60
Afgørelse og vilkår for etablering og drift	63
1. Generelt	63
2. Indretning og drift	67
3. Luftforurening	68
4. Spildevand	69
5. Støj.....	69
6. Affald	72
7. Beskyttelse af Jord, grundvand og overfladevand.....	72
8. Egenkontrol	73
9. Ophør af virksomhed	74
Klagevejledning	77
Bilag 1 Beliggenhed	81
Bilag 2 Planmæssige forhold	83

Bilag 3	Grundvand	85
Bilag 4	Beskyttet natur	87
Bilag 5	Indretning og drift	91
Bilag 6	Indretning og drift II	93
Bilag 7	Indretning og drift - spildevandsrensning	95
Bilag 8	Indretning og drift – luftafkast og -indtag	97
Bilag 9	Kloak oversigt	99
Bilag 10	OML-beregninger	101
Bilag 11	Liste over sagens akter Opdateres)	105
Bilag 12	Referencer (opdateres)	107

Vurdering og begrundelse for miljøgodkendelse og VVM-tilladelse

1 BAGGRUND

Stryhns Gruppen A/S (herefter Stryhns) indsendte 19. december 2025 ansøgning om miljøgodkendelse i forbindelse med ønske om at udvide produktions- og lagerfaciliteter mm. på den eksisterende virksomhed i Gråsten.

Virksomheden bliver dermed omfattet af bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og er opført i bilag 1 under listepunkt 6.4.b.iii.

Virksomheden, der ikke tidligere har været omfattet af miljøgodkendelsespligt, vil med projektet blive miljøgodkendt til følgende aktiviteter og anlæg:

- Eksisterende fabrik med produktion af pålægssalater, dressinger mm.
- Renseanlæg for spildevand
- Ny flaskefyldeproduktion, kælder, stue & 1. sal
- Udvidelse af kølelager
- Transporttunnel inkl. tilbygning
- CQ-lab
- P-hus i 2 etager og P-areal på terræn mod syd
- Dåserum
- Nye buffertanke/siloer
- Udvidelse af salatblander og grøntsagskøl

Virksomhedens ansøgning om miljøgodkendelse og samlet miljørapport for projekt og plangrundlag, herunder indeholdende bilag med spildevandsteknisk beskrivelse og vandhåndteringsplan samt støj-, trafik- og flagermusbesigtigelsesnotater, BAT-tjeklister for industriel køling og produktion af fødevarer, drikkevarer og mælk samt en række supplerende oplysninger, ligger til grund for vurdering og begrundede konklusioner for denne afgørelse.

Med denne afgørelse ophæves eksisterende § 42 påbud om støjgrænser og driftsvilkår af 04-09-2015.

2 ANSØGER OG EJERFORHOLD

Ansøger	(Cowi på vegne af) Stryhns Gruppen A/S
Virksomhed	Stryhns Gruppen A/S Vestre Kirkevej 15, 4000 Roskilde, Himmelev E-mail: stryhns@stryhns.dk
Adresse	P-enhed: Graasten Salater A/S Teglværksvej 5, 6300 Gråsten
Matrikel	Matrikel nr. 408, Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl og Matrikel nr. 39, Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl (anden ejer)

CVR-nr. / P-nr.	42155918 / 1000751217
Telefon	74 65 13 30 / 46 30 07 40
Kontaktperson	Eyvind Rafn E-mail: eyvind.rafn@stryhns.dk Tlf: +45 21 70 87 03
Ejer af virksomhed	FOODMARK NORDIC AS, Oslo
Ejer af ejendom	Stryhns Gruppen A/S (matr.nr 408)

3 VIRKSOMHEDENS ART

3.1 HOVED- OG BIAKTIVITETER

Virksomheden producerer og emballerer en række forskellige fødevarer baseret på animalske og vegetabiliske råvarer, som eksempelvis pålægssalater, remoulader, dressinger og saucer. For virksomheden forventes der en fremtidig produktion på maksimalt 31.000 tons årligt. Betragtet på daglig basis må det forventes, at virksomheden i løbet af året vil have dage, hvor produktionen er sat på hold grundet vedligeholdelse, rengøring eller nedbrud, hvilket øger den daglige produktion tilsvarende på andre dage.

Virksomheden er omfattet af Miljøbeskyttelseslovens § 33 samt af godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 med listepunkt:

Hovedaktivitet:

6.4.b.iii.

Behandling og forarbejdning, medmindre den kun består i emballering, af følgende råvarer, uanset om de har været forarbejdet før eller er uforarbejdede, med henblik på fremstilling af levnedsmidler eller foder fra: (...)

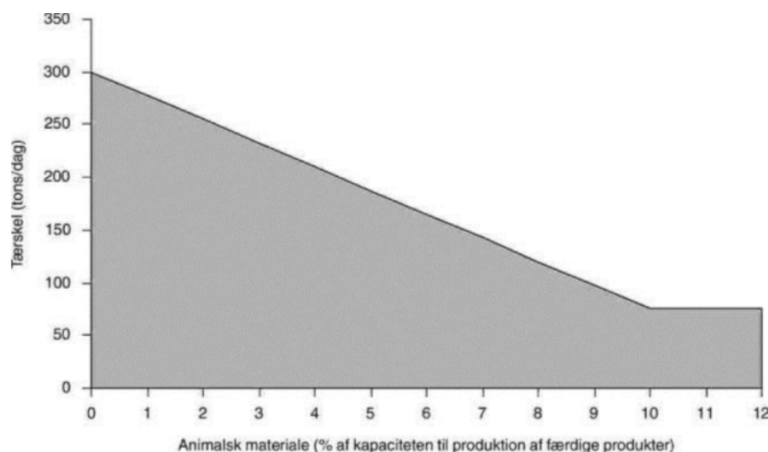
Animalske og vegetabiliske råstoffer både i sammensatte og usammensatte produkter med en kapacitet til produktion af færdige produkter, som målt i tons/dag er større end:

- 75, hvis A er lig med 10 eller mere, eller
- $[300 - (22,5 \times A)]$ i alle andre tilfælde,

hvor »A« er andelen af animalsk materiale (i procent af vægten) i kapaciteten til produktion af færdige produkter.

Emballage indgår ikke i produktets sluttvægt.

Dette underpunkt finder ikke anvendelse, hvor råstoffet er ublandet mælk.

Biaktivitet:

Der er ingen biaktiviteter omfattet af øvrige listepunkter.

Godkendelsesbekendtgørelsen og IE-direktivet

Virksomheder på godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 er omfattet af EU's direktiv for industrielle emissioner (IED).

Virksomheder der behandler og forarbejder animalske og vegetabiliske råvarer (listepunkt 6.4.b.iii) er omfattet af EU Kommissionens [BREF](#) for fødevare-, drikkevare- og mejerisektoren (2019). Den 4. december 2019 blev der i EU-Tidende offentliggjort [BAT-konklusioner](#) for disse virksomheder.

Der foregår desuden køling på virksomheden, som er omfattet af det tværgående BREF referencedokument for [industrielle kølesystemer](#).

Virksomheden har i sin ansøgning forholdt sig til ovenstående BAT-dokumenter – se senere afsnit herom.

3.2 RISIKOBEKENDTGØRELSEN

Virksomheden vil på intet tidspunkt have oplag af farlige stoffer i en sådan grad, at de er omfattet af [risikobekendtgørelsen](#).

På nuværende tidspunkt har fabrikken 1.850 kg ammoniak i køleanlæg, som med udvidelsen vil øges til maksimalt 3.000 kg. Eftersom Stryhns befinder sig inden for 200 m af boligområder, hvor mennesker opholder sig, gælder en tærskelværdi for den maksimale oplagsmængde af ammoniak på 5.000 kg. Fabrikken er derfor minimum 2.000 kg ammoniak fra at blive risikovirksomhed.

Der er ikke andre oplagsmængder af kemiske stoffer, der nærmer sig tærskelværdierne i risikobekendtgørelsens bilag 1, del 1 eller del 2, og som kunne gøre det relevant at summere risikokvotienter. Virksomheden er derfor ikke omfattet af bekendtgørelsen.

3.3 MILJØVURDERINGSLOVEN

Aktiviteten er omfattet af bilag 2, punkt 10 a), 10 b) og 11 c) i [miljøvurderingsloven](#), LBK nr. 4 af 03/01/2023.

Virksomheden har anmodet om at projektet undergår fuld miljøvurdering, og har indsendt en miljørapport. Da der som led i dette projekt samtidig skal udarbejdes en ny lokalplan, er der udarbejdet en samlet miljørapport indeholdende miljøvurdering af plangrundlaget og miljøkonsekvensrapport af projektet.

Sønderborg Kommunes sammenfattende redegørelse jf. miljøvurderingslovens § 13, stk. 2 samt kommuneplantillæg og lokalplan annonceres samtidig med denne godkendelse.

Denne afgørelse indeholder en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 samt tilladelse og vilkår efter miljøvurderingslovens §§ 25 og 27. Sammen med kommende tilslutningstilladelser for spildevand efter miljøbeskyttelseslovens § 28, udgør disse tilladelser samlet § 25 tilladelsen efter miljøvurderingsloven, jf. § 10 i [miljøvurderingsbekendtgørelsen](#), nr. 1608 af 09/12/2024.

Ud over de gængse temaer, der behandles som led i reglerne efter godkendelsesbekendtgørelsen, indgår der i dette projekt følgende forhold, som er uddybende belyst i miljørapporten, og hvor Sønderborg kommune vurderer, at der er behov for at fastsætte vilkår.

Biologisk mangfoldighed - bufferzone

Miljørapporten belyser projektets påvirkninger på natur og beskyttede arter. Der er i vurderingerne forudsat en sikring af økologisk spredningskorridor gennem en 15 meter bufferzone langs skovbrynet ved det kommende p-område syd for Teglværksvej. Sønderborg Kommune vurderer at forholdene omkring sikring af bufferzonen skal fastholdes som et egentligt krav gennem vilkår 1.1. Se endvidere afsnittet om beskyttet natur herunder.

4 ETABLERING

Virksomheden er etableret på adressen i 1957 og har gennem årene foretaget en række udvidelser.

I forbindelse med det ansøgte projekt ønsker virksomheden at udvikle og etablere bygningsudvidelser på ca. 4.226 m², der indebærer følgende anslåede arealfordeling:

Bygningsudvidelser	Areal i m ²
Renseanlæg spildevand	100
Ny flaskefyldeproduktion, kælder, stue & 1. sal	1.870
Udvidelse kølelager	208
Transport tunnel inkl. tilbygning	200
CQ-lab, 2 etager	275
P-hus, 2 etager	993
Dåserum	111
Buffertanke	101
Udvidelse af lab og grøntsagsskøl	421
Eksisterende bygninger nedbrydes	982

Dertil kommer en tilføjelse af to ekstra af- og pålæsningssluser, en transformator samt et stativ til overdækket cykelparkering.

Der vil desuden blive tilføjet en P-plads på modsatte side af Teglværksvej med et areal på ca. 4.431 m² i det ene P-scenarie.

Stryhns Gruppen A/S planlægger at begynde anlægsarbejderne i januar 2028 med afslutning midt 2030. Den nye bebyggelse forventes at blive taget i brug efter færdiggjort anlægsfase.

5 BELIGGENHED

Beliggenhed fremgår af bilag 1.

Virksomheden og udvidelserne vil finde sted i Sønderborg Kommune på matr.nr. 408 og nr. 39 alle i Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl. Stryhns Gruppen har i forbindelse med udvidelserne erhvervet sig den nordlige del af matrikel 408. Ved etablering af P-plads vil virksomheden leje dele af matrikel 39.

Udvidelserne støder op til Teglværksvej mod syd, Teglkrogen mod nord og vest samt Banesti og jernbane mod øst.

5.1 KOMMUNEPLAN

Ifølge Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune er virksomheden i dag beliggende i erhvervsområde 7.1.001.E. Området er udlagt til større virksomheder inden for produktion, transport- og lagervirksomhed og forbeholdes håndværks-, fremstillings- og lagervirksomhed med nogen miljøbelastning og større behov for varetransport.

Sønderborg Kommune vedtager et kommuneplantillæg, som led i vedtagelse af lokalplan nr. 7.1-9 'Udvidelse af virksomhed på Teglværksvej, Gråsten'.

Formålet med kommuneplantillægget - og lokalplanen - er at sikre områdets anvendelse til erhvervsformål under hensyntagen til naboområderne.

Kommuneplantillægget er i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes mål og visioner for kommunen i henhold til Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune, men planlægningen er ikke i overensstemmelse med kommuneplanens nuværende rammer – særligt i forhold til bygningshøjder.

Kommuneplantillægget omfatter derfor udskillelse af en ny ramme 7.1.003.E 'Graasten Salater' for et erhvervsområde i plandistrikt 7.1 Gråsten. Den geografiske afgrænsning af den nye ramme svarer til lokalplanområdet.

Kortudsnit med eksisterende rammer og rammer efter ændring. Kortet til venstre viser de eksisterende rammer. Kortet til højre viser rammer efter ændring.

5.2 LOKALPLAN

Sønderborg Kommune har for virksomhedens område vedtaget lokalplan 7.1-9 'Udvidelse af virksomhed på Teglværksvej, Gråsten'. Lokalplanens afgrænsning og arealanvendelse fremgår af bilag 2.

Formålet med lokalplanen er:

- at sikre områdets anvendelse til erhvervsformål,
- at muliggøre en udvidelse af den eksisterende erhvervsbebyggelse under hensyntagen til omgivelserne såvel som eksisterende erhvervsbebyggelse i området, hvad angår samspil med nærområdets landskabelige sammenhænge og byggeriets fremtræden
- at sikre gode adgangsforhold og en sikker trafikafvikling i området, og
- at overføre en del af området fra landzone til byzone.

Illustration af eksempel på udvidelse af erhvervsbebyggelsen, herunder parkeringshus mod Banestien mod øst. Eksisterende bygninger er vist med lyse volumener. Påtænkte bygninger er vist med mørke volumener.

5.3 GRUNDVAND

Virksomhedens beliggenhed i forhold til drikkevandsinteresser og boringer fremgår af bilag 3.

Virksomheden ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser, og projektområdet ligger ikke i indvindingsopland til vandværker.

Der er registreret en enkelt privat drikkevandsboring i en afstand på 120 meter fra virksomheden. Der er ikke andre boringer i området omkring virksomheden af relevans for det ansøgte.

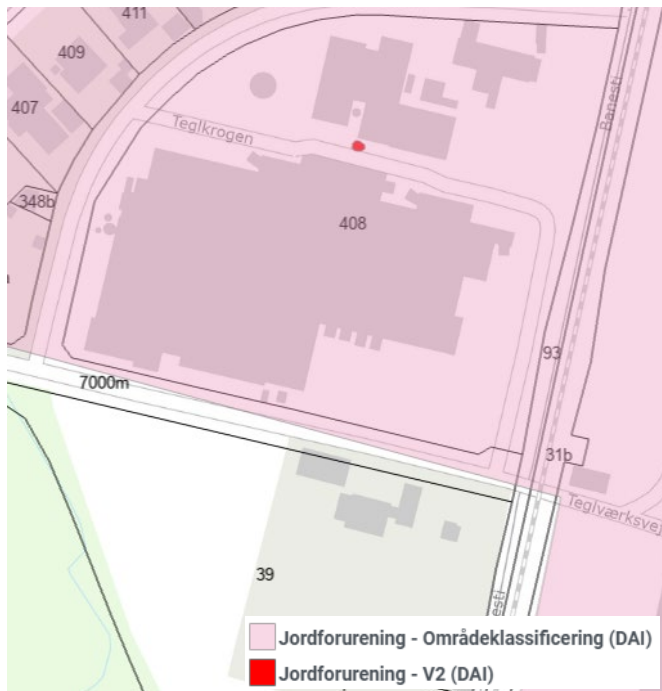
5.4 SPILDEVANDSPLAN

Ifølge [Spildevandsplan](#) 2025 - 2030 for Sønderborg Kommune er området separatkloakeret, hvor processpildevand og sanitært spildevand ledes via SONFORs offentlige spildevandsledning til HUK renseanlæg, og overfladevand afledes via SONFORs offentlige regnvandsledning til Nybøl Nor.

Forhold omkring spildevand og overfladevand uddybes i efterfølgende afsnit.

5.5 JORDFORURENING

Et mindre område af den matrikel som virksomheden ligger på, er kortlagt på vidensniveau 2 på grund af en ældre kendt olieforurening. Hele matriklen er omfattet af kommunens områdeklassificering.

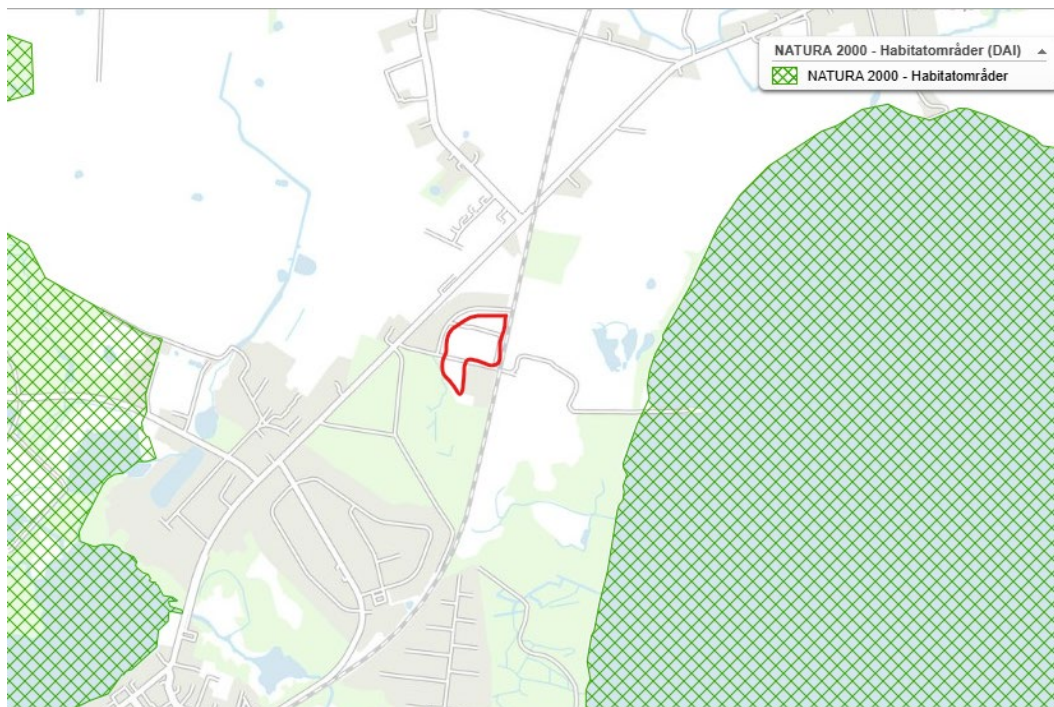
5.6 BESKYTTET NATUR

Nærmeste terrestriske Natura 2000-område er EF-habitatområde:

- nr. 94 Rinkenæs Skov, Dyrehave og Rodeskov, som ligger ca. 700 m vest for virksomheden

Nærmeste marine Natura 2000-område er EF-habitatområde:

- 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, hvor Nybøl Nor ligger ca. 370 m øst for virksomheden

Udpegningsgrundlaget og de væsentligste trusler for områdernes naturværdier fremgår af Bilag 4.

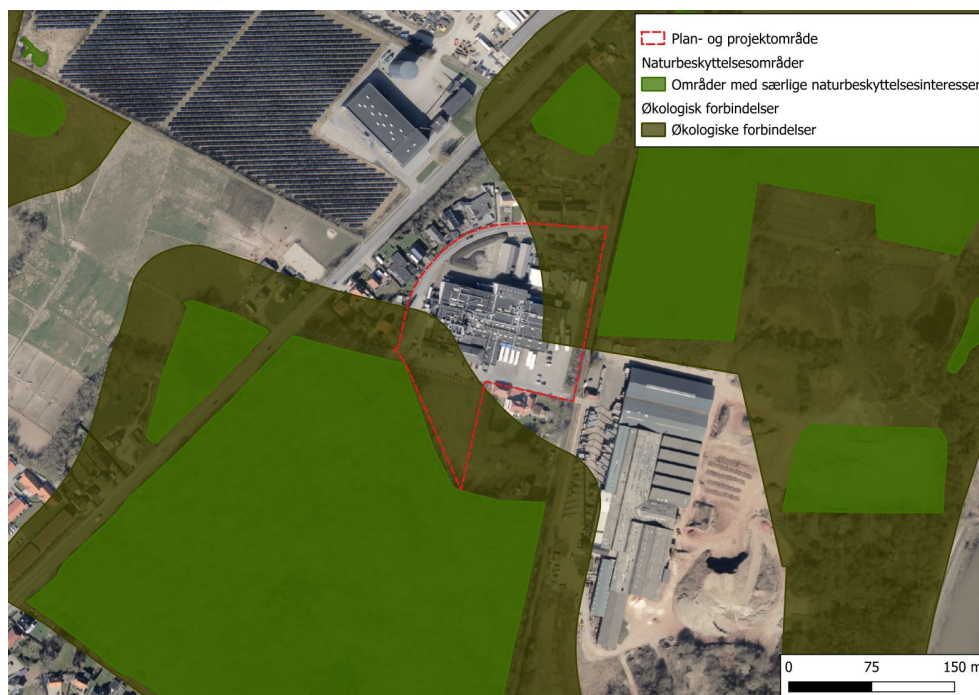
I forbindelse med afgrænsning af miljørapporten, er det vurderet relevant at inddrage den mulige påvirkning af Natura 2000 område 197, som er uddybende behandlet i miljørapporten.

I de tilstødende natur- og landbrugsarealer omkring industriområdet er der registreret bilag IV arter. Arterne og truslerne mod dem fremgår af Bilag 4. Projektets mulige påvirkning af beskyttede arter er behandlet i miljørapporten.

REGISTRERING AF BESKYTTET NATUR § 3

På selve projektområdet, er der ikke registreret § 3 beskyttet natur.

Miljørapporten beskriver følgende om natur; Plan- og projektområdet grænser op til to områder, der ifølge Sønderborg Kommunes kommuneplan er udpeget som naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser. De udpegede områder består af hhv. naturarealer nordøst for plan- og projektområdet samt af skovområdet Overstjernen.

Plan- og projektområdet inddrager ikke udpegede naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, potentielle naturområder eller potentielle økologiske forbindelser. Idet projektet ikke medfører udledninger, emissioner eller øvrige potentielle påvirkninger, der kan påvirke naturtyper og -områder udenfor selve plan- og projektområdet, vurderes påvirkninger af områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser ikke yderligere i miljørapporten. Realisering af planerne og projektet vurderes derfor ligeledes ikke at være i strid med retningslinjerne for disse kommunale udpegnings-

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg Kommune vurderer, at virksomheden fortsat kan drives med den beskrevne lokalisering inklusive den ansøgte udvidelse af produktion og bygninger samt p-arealer ud fra nedenstående begrundelser.

Plan

Virksomheden er planmæssigt placeret i et eksisterende erhvervsområde. Der udarbejdes som led i dette projekt en ny lokalplan 7.1-9 og tilhørende kommuneplantillæg 1, som planmæssigt muliggør virksomhedens udvidelse. Lokalplanen sikrer begrønning af kommende støjafskærmning, men der er i planloven ikke hjemmel til at fastsætte bestemmelser om vedligehold af fx planter. Det vurderes derfor relevant at fastsætte vilkår herom med hjemmel i miljøvurderingslovens § 25, så oplevelsen af den visuelle påvirkning i nærområdet sikres opretholdt, i overensstemmelse med det der forudsættes i lokalplanen. Der fastsættes derfor krav til løbende vedligehold af beplantning i vilkår 1.2.

Grundvand

Der foregår ikke grundvandstruende aktiviteter på området, ligesom placeringen generelt ikke er i konflikt med drikkevandsinteresser og boringer i området. Projektets placering i forhold til grundvandsinteresser vurderes uproblematisk.

Jordforurening

Der er en mindre kortlagt V2 forurening, som kræver tilladelser efter jordforureningsloven, hvis området berøres af de kommende bygge- og anlægsarbejder. Ligeledes er hele matr.nr. 408 Gråsten Gods, hvor virksomheden i dag ligger, omfattet af områdeklassificering, der medfører krav om analyser, når virksomheden skal køre jord bort som led i det kommende byggeri.

Natur

Ifølge § 7 i habitatbekendtgørelsen skal der forud for en afgørelse om miljøgodkendelse foretages en vurdering af om aktiviteten kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Virksomheden har indsendt en miljøvurderingsrapport, som beskriver mulige miljøpåvirkninger af naturforhold.

Det nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 370 m øst for plan- og projektområdet. Det er det marine Natura 2000-område nr. 197 "Flensborg Fjord, Bred-grund og farvandet omkring Als", som omfatter habitatområde nr. 173 og fuglebeskyttelsesområde nr. 64. Natura 2000-området er i dag, og forbliver efter projektets eventuelle realisering, slutrecipient i forhold til afledning af overfladevand fra plan- og projektområdet. Projektets realisering vil medføre øget befæstelse, og tilsvarende øget behov for afledning af regnvand. Indholdsstoffer i regnvandet kan potentielt påvirke arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I miljøvurderingsrapportens kapitel 12 er der foretaget vurdering af påvirkning på kystvandet, Nybøl Nor, ved den potentielt øgede belastning fra afledning af regnvand, som projektet medfører. Det vurderes her, at udledningen ikke vil medføre væsentlig påvirkning på kystvandet. Dette begrundes med, at der indarbejdes løsninger for tilbageholdelse og rensning af regnvandet, som vil sikre, at regnvandet renses tilstrækkeligt inden udledningen.

I anlægsfasen håndteres regnvand på samme måde, som i den nuværende driftssituation. Regnvand afledes via separatkloak til offentlige regnvandsledninger. Tilslutningskrav i gældende tilladelse vil sikres overholdt gennem hele anlægsperioden. Visse anlægsaktiviteter kan medføre risici for vandmiljøet,

hvorfor det vil sikres, at de nødvendige foranstaltninger for undgå forurening af overfladevand er til stede i løbet af anlægsfasen. Der stilles i denne forbindelse krav i vilkår 4.1 til, at entreprenøren har en beredskabsplan for at undgå uheld, herunder spild/lækage til miljøet. Hvis nødvendigt skal planen omfatte den midlertidige spildevandshåndtering, samt tiltag for at undgå olie-spild fra anlægsmaskiner. Det vurderes således, at der ingen påvirkning vil være af overfladevand i anlægsfasen.

Det er på den baggrund Sønderborg Kommunes vurdering, at der ikke vil kunne ske påvirkning af Natura 2000 områder som følge af det ansøgte projekt, idet der ikke udledes stoffer som påvirker udpegningsgrundlaget eller i øvrigt foregår aktiviteter, der forstyrrer de naturtyper og arter, som fremgår af udpegningsgrundlaget for områderne. Forudsatte tiltag for at sikre rensning af regnvandet vil blive meddelt som vilkår i fremtidige tilslutningstilladelser – herunder krav til indholdet af metaller og øvrige kemiske stoffer i regnvand der ledes til Nybøl Nor.

Flagermus

Miljørapporten for projektet har undersøgt eksisterende naturforhold i kapitel 7 'Biologisk mangfoldighed'. Specifikt er der som led i miljøvurderingen undersøgt for påvirkningen af flagermus – herunder mulige levesteder for flagermus i de bygninger som virksomheden planlægger at nedrive, samt forstyrrelser i bygge- og driftsfasen.

Miljørapporten konkluderer samlet, at påvirkninger af beskyttede arter er ikke-væsentlig.

I forbindelse med feltundersøgelser i plan- og projektområdet, er der foretaget en levestedsvurdering af hvorvidt otte bygninger samt træbevoksninger i haver og langs jernbane kan udgøre egnede yngle- og/eller rastesteder for flagermus. Sønderborg Kommune er enig i miljørapportens konklusion, hvor flagermus på disse potentielle levesteder ikke er sandsynlig.

I miljørapporten vurderes det samlet, at påvirkninger af flagermus i bygge- og anlægsfasen som følge af

- træfældning vurderes at være **ubetydelig**
- nedrivning af bygninger vurderes at være **ubetydelig-moderat**
- afskæring af yngle- og rastesteder for flagermus vil være **ubetydelig**
- forstyrrelser fra anlægsstøj og -lys vil være **ubetydelig**
- risiko for individdrab vil være **ubetydelig-lille**.

I miljørapporten vurderes det samlet, at påvirkninger af flagermus i driftsfasen som følge af

- forstyrrelser fra driftsstøj og -lys vil være **ubetydelig**
- afskæring af yngle- og rastesteder for flagermus vil være **ubetydelig**
- risiko for individdrab af flagermus i driftsfasen vil være **ubetydelig**

Plan- og projektområdet omfatter delvist befæstede og bebyggede arealer, og delvist et åbent grønt område langs kanten af skovområdet Overstjernen. De befæstede og bebyggede arealer vurderes ikke at udgøre egnede fourageringsområder for flagermus, men det er muligt at flagermus fouragerer langs skovkanterne og skovbrynene ved skovbevoksningen Overstjernen.

Disse inddrages dog ikke ved realisering af lokalplanen, da der imellem parkeringsanlæg og skovområdet Overstjernen etableres en 15 meter bred bufferzone, der skal tilslås og udgøre et grønt, åbent areal (grøn linje på illustrationen). Arealinddragelsen vil således ikke medføre en reduktion af fourageringsmulighederne for flagermus i området. I anlægsfasen vil der, i forbindelse med mulig etablering af infiltrationsbassin (rød skravering), midlertidigt være aktiviteter indenfor bufferzonen, men der friholdes en no-go-zone på 5 meter øst for digefod, som respektafstand til det beskyttede dige. Påvirkning af flagermus som følge heraf vurderes at være **ubetydelig**.

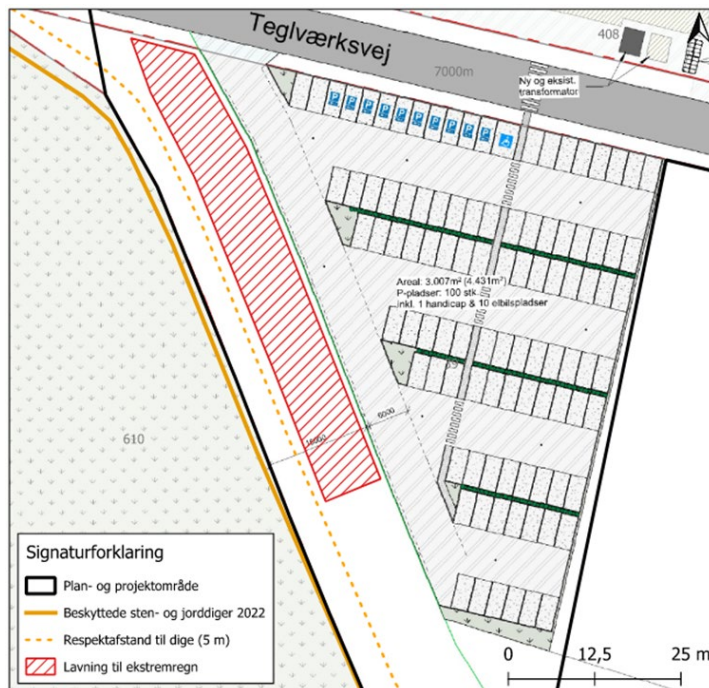
Bufferzone og 'no-go'-zone

Der forudsættes en bufferzone til skovbrynet og diget på 15 meter fra matrikelgrænse, som bl.a. forebygger forstyrrelser af natur, sikrer spredningskorridorer og ind- og udsyn til og fra skoven. Zonen fastsættes derfor som vilkår 1.1 i denne tilladelse, med hjemmel i § 25 efter miljøvurderingsloven. Der er indsat vilkår som forhindrer forstyrrelser i form af væsentlig lyspåvirkning af zonen i bygge- og driftsfasen, samt herefter ligeledes gennem lokalplanens krav om belysning i form af 1 m høje pullerter.

Efter kontakt til Naturstyrelsen er det vurderet, at et infiltrationsbassin for håndtering af overfladevand vil kunne placeres inden for denne zone, dog ikke nærmere end 5 meter fra digefod, for at forhindre beskadigelse af træers rodnet. En 5 meter no-go-zone skal tillige forhindre tilstandsændringer og skader på diget og til enhver tid opretholde den krævede 2 meter respektafstand jf. museumslovens kapitel 8a.

Etablering af regnvandsbassinet/filterbedet vurderes at kunne ske uden væsentlige gener, da der er tale om en midlertidig aktivitet. Når bassinet er etableret, vurderes driften inden for 15 meter zonen ikke at påvirke beskyttelseshensynene for 15-meter zonen. Alle byggeaktiviteter såsom kørsel med køretøjer, gravearbejder, oplag af materialer til bassinet og andre anlægsarbejder ifm. bassinløsningen, skal holde sig uden for 5-meter 'no-go'-zonen af hensyn til beskyttelse af diget og træers rodzoner. Zonen skal tydeligt opmærkes og indhegnes i hele byggefasen så al adgang forhindres. 5-meter 'no-go'-zonen fastsættes som vilkår 1.1

Sønderborg Kommune er enig i miljørapportens vurderinger af natur, og konkluderer på den baggrund, at projektet ikke vil kunne bidrage med trusler, der har relevans for bilag IV arter eller rødlistede arter. Nedrivninger af bygninger, etableringen af P-plads og drift af den udvidede virksomhed vurderes

ikke at kunne medføre påvirkning af flagermus. Der vurderes således ikke at være en risiko for flagermus som led i realiseringen af det ansøgte projekt.

Samlet konklusion

På baggrund af ovenstående vurderinger og begrundelser konkluderer Sønderborg Kommune samlet, at virksomheden kan drives og udvides som ønsket på den beskrevne lokalitet.

6 INDRETNING, DRIFT OG PRODUKTION

6.1 INDRETNING

Virksomhedens areal på 12.192 m² er fordelt med følgende bygningsmæssige anvendelser:

Anvendelse	Areal i m ²
Produktion	7.203
Lager	3.886
Administration	682
Udvidelse salatblander og grøntsagsskøl feb-2025	421

Ejendommens areal på matr.nr. 408 Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl er i alt 17.299 m². Hertil planlægges scenarie med P-plads syd for Teglværksvej med et areal på 4.431 m².

Virksomhedens indretning fremgår af bilag 5 og 6.

Afkast til luft samt indtag fremgår af bilag 8. Afkast fra kedel og svejseproces har henholdsvis nummer 37 og 39. Øvrige afkast har karakter af rumventilation. Afkast fra spildevandsrensning er etableret på nuværende spildevandsbygning (ikke medtaget på bilag 8), som planlægges nedrevet. Der planlægges ny spildevandsbygning på omtrent samme placering med tilsvarende afkast.

Tilslutning til offentlige kloakledninger sker umiddelbart nord for nuværende udligningstank, hvor også slamfang og fedtudskiller samt målebrønd er placeret – se bilag 9.

Nye tilbygninger

Projektet omfatter en udvidelse fabrikken med flaskefyldeproduktion, parkering, renseanlæg, lagerfaciliteter, QC-lab, kølelager, buffertanke og en transporttunnel mellem eksisterende og nye bygninger. På den sydlige side etableres to nye af- og pålæsningssluser samt overdækket cykelparkering. Der foretages også en udvidelse af den eksisterende bygning og flytning af råvaretanke fra vest til øst. Projektet medfører behov for nedrivning af tidligere bygninger samt etablering af en støjskærm ved nordenden for at minimere støjgener.

Flaskefyldeproduktion: Ny bygning på 4.525 m² i tre etager inkl. kælder. 1. sal rummer kondimentpakkeri og teknisk udstyr, i stueplan er der pallelager og renseanlæg og kælder rummer tekniske rum, omklædning og pluklager.

Renseanlæg: Et båndfilteranlæg etableres til forrensning af processpildevand med en kapacitetsforøgelse, som modsvarer de øgede spildevandsmængder når produktionsudvidelsen er gennemført.

Salatblander og QC-lab: Udvidelse af salatblander i tilbygning på fabrikken og flytning af QC-lab til 1. sal i ny bygning.

Lagerfaciliteter og kølelager: Nye lagerfaciliteter og kølelager etableres i den nye bygning med lagerstyring og temperaturovervågning.

Buffertanke: Udvendige rustfrie tanke og glasfibertanke til flydende råvarer, som vil være placeret på betonopsamlingskar. Eksisterende tanke flyttes og nye opstilles. Olier (fødevarer) vil blive opbevaret på den østlige del af fabrikken, hvor de på nuværende tidspunkt er opbevaret på den vestlige.

Transporttunnel: Tunnellen sikrer hygiejnisk transport mellem bygninger og minimerer krydskontaminering og ekstern støj.

Af- og pålæsningsluser: Nye sluser sikrer kontrolleret adgang og hygiejne mellem transport og produktion. Udstyret med adgangskontrol og skadedyrsbekæmpelse.

Parkering: Der etableres enten et p-hus på ca. 1.836 m² ved flaskefyldeproduktionen eller et åbent parkeringsareal på 4.431 m² syd for fabrikken med beplantning og regnvandshåndtering.

Energianlæg

Der etableres ingen energianlæg inden for projektområdet. Maskiner kører på diesel eller benzin, og strøm til produktionsanlæg leveres fra det overordnede elnet.

Der er ikke oplag af diesel og benzin på matriklen til tankning af maskiner.

Selve fabriksbygningen og produktionsprocesserne bliver opvarmet af en naturgaskedel på 1.200 kW. Som en del af Stryhns Gruppens CO₂-Strategi 2035, er der udarbejdet en langsigtet plan for udskiftning af gaskedlen til el.

Kølelagrene nedkøles ved brug af ammoniak i lukkede rørledninger, hvor der kun tilføres ny ammoniak i tilfælde af spild. Der er i alt 1.850 kg ammoniak i anlægget, stigende til maksimalt 3.000 kg efter udvidelsen. Der har ikke været behov for påfyldning af ny ammoniak i 2025.

Derudover har Stryhns 4 HFC-køleanlæg med freon R404a (148 kg) og R410a (29 kg). Disse vil blive udskiftet til ammoniak i forbindelse med udvidelsen.

6.2 DRIFT

Produktionen forventes maksimalt at foregå 16 timer i hverdage (06-22) og 12 (06-18) timer i weekender som det er tilfældet i øjeblikket. Der vil ca. være 5,5 timers rengøring hen over natten.

På selve virksomheden er der en række støjende anlæg i form af tørkølere, ventilatorer og luftindtag, som er i drift hele døgnet rundt.

Med udvidelsen kan der også forekomme støj fra flaskehallen, af- og pålæsning samt nye parkeringsanlæg.

Virksomhedens drift i weekenden er stærkt reduceret. Alle de stationære anlæg er i drift, men der kommer ingen lastbiler med råvarer. De få medarbejdere, der arbejder i weekenden, parkerer ved receptionen. Portene mod Teglkrogen er lukket i weekenden.

Til- og frakørselsforhold samt støjbelastningen i forbindelse hermed

I dag leveres olie og eddike to gange dagligt - én ved 6-7-tiden og én ved 13-14-tiden. Derudover kommer der inden for almindelig arbejdstid lastbiler til og

fra området med leverance af andre varer, hvor der både er tale om kølelastbiler og lastbiler med presenning. Enkelte køletrailere kan ankomme om eftermiddagen og aftenen til læsning og losning på virksomhedens sydlige side.

Lastbiltrafikken er fordelt med ca. 1/3 afviklet ved aflæsning i den sydøstlige del af fabriksområdet. De resterende 2/3 afvikles med indkørsel fra Teglværksvej i sydøst og udkørsel til Teglkrogen, efter gennemkørsel af fabriksområdet. Derudover er der også omkring 1 daglig lastbil, som afhenter tank eller container i det vestlige hjørne af fabriksbygningen, ud imod Teglkrogen. Dette forventes ikke at ændre sig med udvidelsen.

Der er to daglige vagtskifter på fabrikken, hvor biler kører til og fra. Det foregår omkring kl. 6-7, kl. 13-16, hvor sidste hold forlader fabrikken omkring kl. 23-24 med fabrikkens nedlukning alle ugens hverdage. I weekenderne lukker fabrikken kl. 18. Personaleparkering er placeret på den sydlige side af virksomhedens område. Til- og frakørsel i denne forbindelse foregår derfor ad Teglværksvej.

Med udvidelsen vil der blive til- og frakørt samt aflastet materiel på samme tidspunkter som det aktuelt er tilfældet. Fordelingen af transport til og fra området fremgår af støjberegningen. Personbilsudkørsel fra kommende P-hus til Teglkrogen kan forekomme hverdage kl. 11-17. Levering af olie og eddike kommer til at foregå på østsiden af fabrikken og i samme tidspunkter. Der vil dertil være intern truckkørsel med primært affald.

Derudover vil der stadig være personaletransport i form af biltrafik ved hvert vagtskifte. Efter udvidelsen kan der være op til 103 medarbejdere på arbejde på samme tid på virksomheden.

Det estimeres, at der på hverdage vil være 49 lastbiler dagligt, der har ærinde ved fabrikken svarende til 98 lastbilture.

6.3 PRODUKTIONSFORHOLD

Samlet produktionskapacitet og forbrug

Råstofmængderne er opdelt i kategorier af forretningsmæssige hensyn.

Følgende råstoffer og deres tilhørende mængder anvendes i produktionen pr år:

- Animalske fødevarer: 3.200 tons
- Vegetabiliske fødevarer: 5.890 tons
- Olier (fødevarer): 11.500 tons.

Der skal produceres 27.000 tons færdigvarer pr. år, så den resterende vægt fra ovenstående regnskab stammer fra tilsat vand.

Ved realiseringen af den ønskede produktionsudvidelse vil årlige produktion stige til maksimalt 31.000 tons/år.

Den årlige produktion af spildevand er ca. 67.000 m³ (jf. ansøgningens Bilag G – spildevandsteknisk beskrivelse) og vil med udvidelsen stige til ca. 85.000 m³.

Eksisterende produktion

Varerne modtages, og lagres til køling i kølelager. Når de skal anvendes til tilberedning af de gældende produkter, afhentes råvarerne og føres til afvejningsrummet, hvor de afvejes efter gældende opskrifter.

Grøntsagerne koges og tilberedes på et åbent båndblancheringsanlæg hvorfra damp føres til afkast. Denne proces planlægges forsøgt ændret med udvidelsen, da der i stedet afdækkes mulighed for at indføre et batchkogesystem, hvor både opvarmning, kogning og nedkøling af grøntsagerne vil ske under låg.

De tilberedte råvarer opblandes efterfølgende i blanderiet, opbevares på køle lagre/tanke og efterfølgende påfyldes den endelige salgsemballage i flaske- og salatfylderiet. Herefter opbevares produkterne i færdigvarelageret indtil de af hentes. Der afhentes varer dagligt.

Alle processer, maskiner og overflader rengøres og renses om natten, når produktionen er lukket, for at sikre at, der kan produceres varer dagen efter.

Virksomheden har eget værksted til reparation og vedligehold af udstyr, som anvendes dagligt. I værkstedet er der udsugning fra svejsekabine.

Tidsplan for start og afslutning af bygge- og anlægsarbejder samt drift

Stryhns Gruppen A/S planlægger en begyndelse af anlægsarbejderne i januar 2028 med afslutning midt 2030. Driften af den nye bebyggelse forventes at tages i brug efter færdiggjort anlægsfase.

Oplysninger om mulige driftsforstyrrelser eller uheld

Ved al anvendelse af maskinel kan der opstå brud, der resulterer i spild af diesel, hydraulikolie, mv. på offentlig vej såvel som inden for projektområdet.

Virksomheden har forskellige rengøringsmidler samt ammoniak på lokationen, som ved spild eller udslip kan forårsage personskade. Virksomheden har i tilfælde af spild udarbejdet en beredskabsplan med instrukser ved både indendørs miljøuheld, driftsmæssige udfald og ammoniakudslip samt en oversigt over tilsyn og kontrol med sikkerhedssystemer. Beredskabsplanen er indsendt som ansøgningens Bilag F.

Virksomheden har et større oplag af olie og eddike, som ved spild kan ende i det omkringliggende miljø. Olier og eddiker opbevares tætte beholdere med tætsluttende låg beregnet til formålet og over tætbeholdte arealer. Derudover er beholderne opbevaret inden for et område med en opkant, som kan rumme indholdet af den største beholder. Tætningspuder med frostsikkert væskemateriale er ligeledes placeret nær områder, hvor råvarerne håndteres til at dække regnvands afløb i tilfælde af spild på fabrikkens område.

Med disse foranstaltninger sikres det omkringliggende miljø mod påvirkning ved eventuelle spild og uheld.

Særlige forhold i forbindelse med opstart/nedlukning af anlæg

Der er ingen særlige forhold ved opstart/nedlukning af anlæg.

6.4 FORBRUG AF RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Det estimerede forbrug af råvarer er angivet nedenfor. De væsentligste hjælpestoffer, der anvendes i dag i betydelige mængder, er ligeledes angivet, og er Natronlud 34 gr bé, Cip Alka 96 og Desinfect MB.

Råvarer og hjælpestoffer	Forbrug/ton	Anvendelse
Animalske fødevarer (kød, æg, fisk, skaldyr)	3.200	Produkter
Vegetabiliske fødevarer (grøntsager, sukker, eddike)	5.890	Produkter
Olier (fødevarer)	11.500	Produkter
Krydderier og tilsætningsstoffer (konservering, fortykning, surhedsregulering, farvestoffer, stabilisatorer m.fl.)		Produkter
Cip Alka 96	64	Rengøring; Kar, spande, vasmagvasker, Buhmann, JK flasker, runde flasker
Desinfect MB	46	Rengøring; Karvasker og intern 1. sal
Natronlud 34 gr bé	214	Rensningsanlæg

Tallene er baseret på estimater for den nuværende produktion, hvor det med disse mængder sikres, at en fremtidig udvidelse kan rummes i den kommende miljøgodkendelse.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg Kommune vurderer, at den ansøgte indretning og drift kan udføres som beskrevet. Der henvises til vurderingerne på miljøpåvirkningerne i de følgende afsnit.

For at mindske risiko for miljøpåvirkninger forårsaget af påkørsler af tanke og rør med flydende kemiske stoffer, fastsættes vilkår om påkørselssikring – vilkår 2.1.

I miljørapporten er foretaget en vurdering af, at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Sønderborg Kommune er enig i de foretagne vurderinger, og konkluderer på den baggrund, at støj- og trafiksikkerhedsmæssige forhold ikke vil påvirke omkringboende væsentligt. Der fastsættes vilkår i støjafsnittet, som fastlåser forudsætningerne i støjrapporten, ligesom Sønderborg Kommune foranstalter tilretning af de offentlige veje i overensstemmelse med miljørapportens beskrivelser og forudsætninger.

7 FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

7.1 LUFTFORURENING

Virksomheden har afkast fra et naturgasfyr på 1,2 MW. Virksomheden planlægger at elektrificere proces- og bygningsopvarmningen inden for de kommende år, så afkast fra fyringsanlægget nedlægges.

Der er et afkast fra virksomhedens værksted, hvor der er en svejsekabine med 1 svejsested til vedligehold- og reparationsformål. Der TIG-svejses i rustfrit stål og lidt aluminium – cirka 200-250 timer årligt. Afkastet herfra bliver udstyret med Gram Clean Air G113 patronfilter med filterdug SEW143, der tilbageholder minimum 99,9% af partiklerne, svarende til støvklasse M. Der er tillige et kombineret afkast fra en manuel boremaskine og drejebænk som også anvendes 200-250 timer årligt.

Fra bygningen med spildevandsrens anlæg ledes ventilationsluft gennem luftrens anlæg i form af ozonfilter, for at forebygge lugtgener.

Virksomheden planlægger fremover at koge grøntsager i lukket system med låg, hvor minimal damp vil blive ledt til udsugning. Eksisterende lugtemissioner fra virksomheden vil derfor blive mindsket betydeligt.

Virksomheden forventer derfor ikke at der forekommer lugtemissioner fra afkast fremadrettet.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Afkast fra naturgaskedel

Anlægget omfattes af [MCP-bekendtgørelsen](#) BEK nr. 1408 af 27/11/2023 fra 1. januar 2030. Virksomheden skal anmelde anlægget senest 1. september 2028.

Indtil det omfattes af bekendtgørelsen, skal vilkår til anlæggets indretning og drift skal ske gennem denne miljøgodkendelse. Der indsættes derfor vilkår efter [luftvejledningen](#)s afsnit 7.9.1.4 for energianlæg til overholdelse af emissionsgrænser for CO på 75 mg/Nm³ og NO_x på 65 mg/Nm³ – begge ved 10% ilt. Disse emissionsgrænser svarer til kravet som virksomheden mødes med i MCP-bekendtgørelsen for CO på 125 mg/Nm³ og NO_x på 105 mg/Nm³ – begge ved 3 % ilt, hvorfor de er benyttet i vilkåret.

Virksomheden har gennem målinger foretaget af Weishaupt som led i eftersyn af kedlen fået målt emissionen. CO ligger stabilt på 0 mg/Nm³ (som forventet ved nyere velregulerede naturgaskedler) og dermed langt fra emissionsgrænsen. NO_x overholder ligeledes fint emissionsgrænsen med målte værdier ved normal fuld last (60-100%) på mellem 74 og 89 mg/Nm³ ved 3 % ilt. På den baggrund er det vurderet, at egentlig præstationskontrol kan afvente kravene i MCP-bekendtgørelsen. Der fastsættes i vilkår 8.7 krav til egenkontrol i form af et årligt kedeftersyn af et autoriseret firma, hvor emissionen følges gennem orienterende målinger.

For afkast, hvor der er fastsat en emissionsgrænse, skal der være etableret målesteder med indretning og placering som anført i MEL-22 Kvalitet i Emissionsmålinger (Miljøstyrelsens anbefalede metoder, der findes på hjemmesiden for Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for måling af emissioner til luften: www.ref-lab.dk). Målestederne skal være placeret, sådan at det sikres, at de fastsatte emissionsgrænseværdier kan dokumenteres overholdt. Dette fastsættes i vilkår og håndhæves i forbindelse med eventuelt behov for eftervisning af emissionsgrænser, som led i tilsyn.

Afkasthøjden er i dag 3,2 meter over tag på kedelbygningen, svarende til 8 meter over terræn. Jævnfør luftvejledningens afsnit 5.5 skal afkasthøjden bestemmes ved OML-beregning for at sikre, at B-værdier er overholdt i omgivelserne overalt uden for virksomhedens område. NO_x er dimensionsgivende for afkastet. B-værdien for NO_x, for den del der foreligger som NO₂, er 0,125 mg/m³. Virksomheden har indsendt OML-beregning, hvor det fremgår, at det

nuværende afkast med placering som oplyst i Bilag 8, skal forhøjes til fra 3,2 meter til 6,2 meter over tagfladen, for at B-værdien er overholdt. Det svarer til en højde over terræn på 11 meter. Der fastsættes derfor i vilkår 3.1 krav om, at kedlen skal drives med et afkast på minimum 6,2 meter over tag på kedelbygningen.

Vilkår 3.1 gøres midlertidigt og ophører 1. januar 2030, hvor regulering gennem MCP-bekendtgørelsen tager over jf. MCP-bekendtgørelsens § 103.

Svejseafkast

Under svejsning i ulegeret stål og rustfrit stål dannes partikelholdig røg og gasarter. Svejserøg fra svejsning i ulegeret stål klassificeres som hovedgruppe 2, uorganisk støv af farlig art, klasse III 1, med en massestrømsgrænse på 25 g/h og en emissionsgrænseværdi på 5 mg/normal m³. Svejserøg fra svejsning i rustfrit stål indeholder kromater (Cr(VI)) og nikkel (Ni), som tilhører hovedgruppe 1. Særligt for svejserøg fra svejsning i rustfrit stål gælder en massestrømsgrænse på 0,5 g/h for summen af Cr(VI) og Ni og en emissionsgrænseværdi på 0,25 mg /Nm³ for summen af Cr(VI) og Ni. Der er tale om en særlig, enkeltstående undtagelse fra emissionsgrænseværdien på 0,025 mg/m³, der gælder for nikkel og kromater, jf. TABEL 6 og faktaboks i afsnit 6.3.1.2. Emissionsgrænseværdierne anses for overholdt, hvis retningslinjerne i luftvejledningens afsnit 7.7.2 følges.

Sønderborg Kommune vurderer at der er tale om reparations- og vedligeholdssvejsning. Reparationssvejsning er jf. luftvejledningens 7.7.1 ikke omfattet af luftvejledningens afsnit 7.7.2 om krav til rensning /filtrering. Sønderborg kommune vurderer dog, at væsentlighedsbetragtningerne i afsnittet kan anvendes i denne sag. Af afsnittet fremgår, at der for et enkelt svejsested anvendt til kontinuerlig produktion ikke er krav om filtrering jf. TABEL 18. Et afkast med en højde på 1 meter over tagryg herfra, anses for at overholde B-værdier jf. TABEL (2/3) uden eftervisning gennem OML-beregning. Sønderborg Kommune vurderer at dette kan overføres til virksomhedens ene afkast fra et svejsested, som kun benyttes til reparationssvejsning, og derfor vurderes mindre miljøbelastende end et regulært produktionssvejsested. Der stilles derfor ikke vilkår om emissionsgrænser eller eftervisning af B-værdi.

Virksomheden oplyser at de fremadrettet anvender et filter på afkastet fra svejsekabinen i form af et G113 patronfilter fra Gram Clean Air, med filterdug SEW143, der opfylder støvklasse M efter DIN EN 60335-2-69 bilag AA og dermed kan tilbageholde minimum 99% af svejsestøvet. Det anses generelt for BAT at bortfiltrere forurenende stoffer ved kilden, og da filteret er installeret, fastholdes denne driftsindretning i vilkår 3.2.

For bestående svejsesteder, beskriver luftvejledningens afsnit 5.6.3, at afkastet skal over tag på en sådan måde, at der kan ske fri fortynding, hvilket fx kan ske ved at afkastet føres minimum 1 meter over tagryg på det sted på tagfladen, hvor afkastet er placeret. Sønderborg kommune vurderer at dette skal fastsættes som vilkår 3.2.

Afkast fra værkstedsmaskiner

Værkstedets lille afkast fra en manuel boremaskine og drejebænk til reparations- og vedligeholdsarbejder vurderes uden betydning for virksomhedens miljøpåvirkning. Det er ikke muligt at processerne kan generere olietåge eller støv i relevant omfang, og afkastet behandles derfor ikke yderligere.

Lugt fra ventilationsafkast

Sønderborg Kommune vurderer ud fra de indsendte oplysninger, at virksom-

heden ikke har væsentlige afkast med lugt fra virksomhedens produktionsprocesser til luft. Fra produktionslokaler er der etableret rumventilation, som kan indeholde lugt fra råvaretilberedning, krydderier og lignende i et omfang, hvor det ikke helt kan udelukkes, at det kan medføre lugtgener til de nærmeste naboer. Sønderborg Kommune har dog ikke tidligere haft behov for at regulere virksomheden med påbud efter miljøbeskyttelsesloven, for at regulere lugt og mindske nabogener. Sønderborg Kommune vurderer dog at virksomhedens udvidelse kan betyde en øget belastning, som det kan blive nødvendigt at regulere.

Der fastsættes derfor krav i vilkår 3.3 til virksomhedens maksimale lugtimmission overalt uden for virksomhedens område, i overensstemmelse med Miljøstyrelsens lugtvejledning og senere 1. supplement af 11/11/2024. Der indsættes tillige vilkår 3.4 om, at tilsynsmyndigheden i tilfælde af lugtgener hos nærmeste naboer, som myndigheden vurderer er væsentlige, kan kræve måling af indholdet af lugt i afkast med tilhørende OML-beregning. Hvis B-værdier er overskredet jf. vilkår 3.3, vil tilsynsmyndigheden efterfølgende kræve etablering af lugtrensning, så B-værdier kan overholdes hos naboer. Målingerne skal følge miljøstyrelsens metodeblade – herunder [MEL-13](#) for bestemmelse af koncentrationen af lugt i strømmende gas.

For spildevandsanlægget beskriver virksomheden, at man vil videreføre driften af et lugtfjernende ozonanlæg på ventilationsluften. Lignende anlæg er beskrevet at kunne fjerne 40-50% af den udledte lugtmængde. Det vurderes relevant og anses som BAT at forebygge lugtgener ved at fjerne lugtende stoffer ved kilden. Lugtfjernende filter fastholdes som vilkår 3.6 til forebyggelse af lugtgener.

Lugt fra diffuse kilder

Sønderborg Kommune vurderer, at virksomheden kan have diffuse lugtkilder fra oplag af affald og slam fra spildevandsbehandling, tank til udligning af spildevand samt andre oplag, som alle kan medføre risiko for lugtgener.

For at imødegå unødigt lugtbelastning, vurderer Sønderborg Kommune, at porte og døre til renseanlæg og andre lugtkilder skal holdes lukkede. Lugtende affald skal opbevares i egnede tætte beholdere. Dette fastholdes som vilkår 2.7.

Sønderborg Kommune vurderer, at virksomhedens udvidelse kan betyde en øget belastning fra diffuse kilder, som det kan blive nødvendigt at regulere. Der indsættes derfor i vilkår 2.7 krav om, at tilsynsmyndigheden i tilfælde af lugtgener hos nærmeste naboer, som myndigheden vurderer er væsentlige, kan kræve at diffuse kilder overdækkes eller indesluttet på en måde, så væsentlige gener fra diffus lugt undgås. Myndigheden kan kræve, at der etableres undertryksventilation fra kilden, og at afkast med ventilationsluft fra kilderne om nødvendigt ledes til lugtrensning. Hvis det viser sig nødvendigt at etablere afkast fra indkapsling af diffuse kilder, vurderer Sønderborg Kommune, at virksomheden i den forbindelse skal afholde nødvendige udgifter til lugtmåling og OML-beregninger, for at kunne bestemme de nødvendige afkasthøjder. Dette fastholdes som vilkår 3.5.

7.2 SPILDEVAND

Ved produktion af fødevarer inden for projektområdet vil der blive genereret produktionsspildevand. På nuværende tidspunkt sendes der allerede spildevand til spildevandskloakken.

Med produktionsudvidelsen forventes det ikke, at typen og sammensætningen af spildevand vil ændres. Forøgelsen af virksomhedens produktionskapacitet vil dog medføre, at der genereres større mængder spildevand, sammenlignet med den nuværende situation. Det estimeres, at driften af det udvidede produktionsanlæg vil medføre produktion af 81.500 m³ processpildevand årligt, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 13.000 m³ sammenlignet med nuværende forhold (marts 2025). Produktionen af sanitært spildevand vil stige fra ca. 1000 m³/år til ca. 1.300 m³/år. Der er således tale om en mindre forøgelse i mængden af både proces- og sanitært spildevand efter projektets realisering.

For at kunne håndtere de øgede spildevandsmængder omfatter projektet etablering af et nyt renseanlæg, som er nødvendigt for at øge kapaciteten af fabrikkens eksisterende spildevandsrensning. Teknisk set vil spildevandsrensningen foregå, som på det eksisterende renseanlæg – se skitse i bilag 7. Med den øgede kapacitet vil der sikres tilstrækkelig rensningsgrad af spildevandet fra den udbyggede produktion, inden spildevandet bortledes til endelig rensning på offentligt renseanlæg.

I anlægsfasen vil fabrikkens eksisterende renseanlæg og den tilhørende bygning nedrives, og der vil i stedet etableres et nyt renseanlæg med øget rensningskapacitet. I perioden mellem driftsstop af det eksisterende renseanlæg og i idriftsættelse af det nye anlæg, vil der derfor være behov for alternativ håndtering af fabrikkens processpildevand.

Virksomheden har indsendt en spildevandsteknisk beskrivelse, og et uddrag herfra er gengivet herunder.

Produktion af fødevarer medfører intensiv rengøring af lokaler og produktionsudstyr. Indholdet i spildevandet der kommer fra rengøring af produktionsanlæggene, består hovedsageligt af

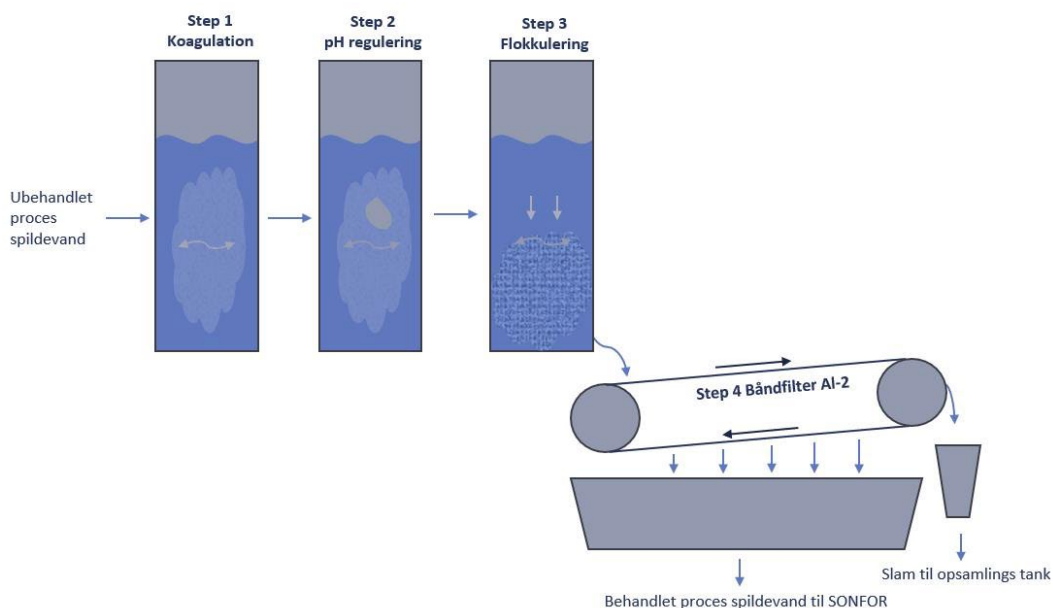
- > Kemikalier, brugt til rengøring
- > Fedt/olie, fra råvare
- > Andet organiskmateriale, fra råvarer

Opstartsrengøring er specifik for hvert enkelt udstyr og sker med rent varmt vand. Skylningsspild er med rent koldt vand på de fleste anlæg. Gryder, rørforbindelser, rørkøler og homogenisator sker med Cleaning In Place (CIP) med alkaliske lud/sæbe produkter.

Der foregår nedenstående overordnede rengøringsprocesser:

Opstartsrengøring, skylning af produktionsudstyr af rør og tanke, rengøring af produktionsudstyr, rør, tanke og produktionslokaler, 48 timers 'intervalrengøring' med syre samt kar og Vemag-vognsvaskeanlæg.

Inden virksomhedens spildevand fra ovenstående kilder ledes til det interne rensningsanlæg, ledes det til en udligningsbeholder på 150 m³. I denne beholder udlignes flow, koncentrationsvariationer og temperatur i spildevandet. Udligningen sikrer en jævn tilledning af spildevand til virksomhedens interne renseanlæg. Det interne spildevandsrenseanlæg er et båndfilteranlæg hvor der foregår en kemisk mekanisk behandlingsproces. Her foregår der først koagulation, pH regulering, flokkulering, filtrering og derefter en eventuel pH slutregulering af det behandlede spildevand. Denne proces er illustreret på nedenstående figur.

Det nu behandlede procesvand ledes til slut gennem en afsluttende 50 m³ rørformet fedtudskiller med en kapacitet på 40-50 l/s og herfra til offentlig spildevandsledning, for yderligere ekstern rensning. Det separerede filterslam ender i en opsamlings tank og bortskaffes til genanvendelse på biogasanlæg.

Det er konstateret, at der opsamles fedt og slam på overfladen af fedtudskilleren og i bunden af tanken. Overfladen slamsuges én gang i kvartalet og to gange årligt suges bundslam ligeledes op.

Overløb i spildevandsnettet på virksomheden kan ledes uden om spildevandsrensningen og vil så ledes direkte til fedtudskilleren.

Ved afledningen af spildevandet fra fedtudskiller til ekstern rensning løber det igennem en målebrønd, hvor spildevandsstrømmen måles med ultralyd.

Der udtages prøver af spildevandet på afløbet fra virksomhedens interne renseanlæg. Prøverne sendes til analyse hos Eurofins og resultaterne registreres i driftsjournal.

Overfladevand

Mængden af regnvandsspildevand for den eksisterende virksomhed er anslået til gennemsnitligt ca. 8.576 m³ årligt fra matriklen. Med forøgelsen af befæstede areal inden for projektområdet, vil der være en tilsvarende forøgelse af regnvand, som skal afledes fra området. Der vil blive udledt overfladevand til offentlig regnvandshåndtering, som har udløb i kystvandet Nybøl Nor. Udledningen belyses i vandhåndteringsplanen som led i miljørapporten. Al udledning sker gennem forsyningens ledninger og håndteres gennem en tilslutningstilladelse. Nærmeste recipient er et unavngivet vandløb syd for projektområdet som ligger på modsatte side af Teglværksvej i et skovområde. Dette vil ikke blive påvirket som følge af projektet.

Regnvandet vil blive forsinket enten i et åbent bassin eller i rørledning for efterfølgende at blive rensat og ledt til offentligt regnvandssystem.

Der skal ansøges om tilslutningstilladelse for overfladevand fra det kommende projektområde til den offentlige overfladevandledning.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg Kommune vurderer, at de ansøgte ændringer medfører behov for at virksomheden skal søge fornyet tilslutningstilladelse for overfladevand og spildevand til de offentlige spildevands- og regnvandsledninger. Vurderinger og vilkår for den fremtidige udledning af spildevand vil ske i disse tilladelser. SONFOR bemærker, at øgede tilslutninger forudsætter at der etableres et underjordisk anlæg til forsinkelse af regnvand under Teglværksvej på den eksisterende offentlige spildevandsledning, for at kunne overholde serviceniveauet. Der vil ikke kunne meddeles tilslutningstilladelser og dermed ibrugtagning af nyt byggeri, før dette er etableret.

I byggefasen skal virksomhedens afledning og håndtering af processpildevand ske inden for rammerne af gældende tilslutningstilladelse, indtil nye tilslutningstilladelser er meddelt. Dette meddeles som vilkår 4.1 for at tydeliggøre kravet i byggefasen, så virksomheden kan planlægge og indrette byggeprojektet herefter.

Virksomheden har ikke direkte udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet. Der fastsættes derfor ikke vilkår til spildevand i denne miljøgodkendelse.

7.3 STØJ

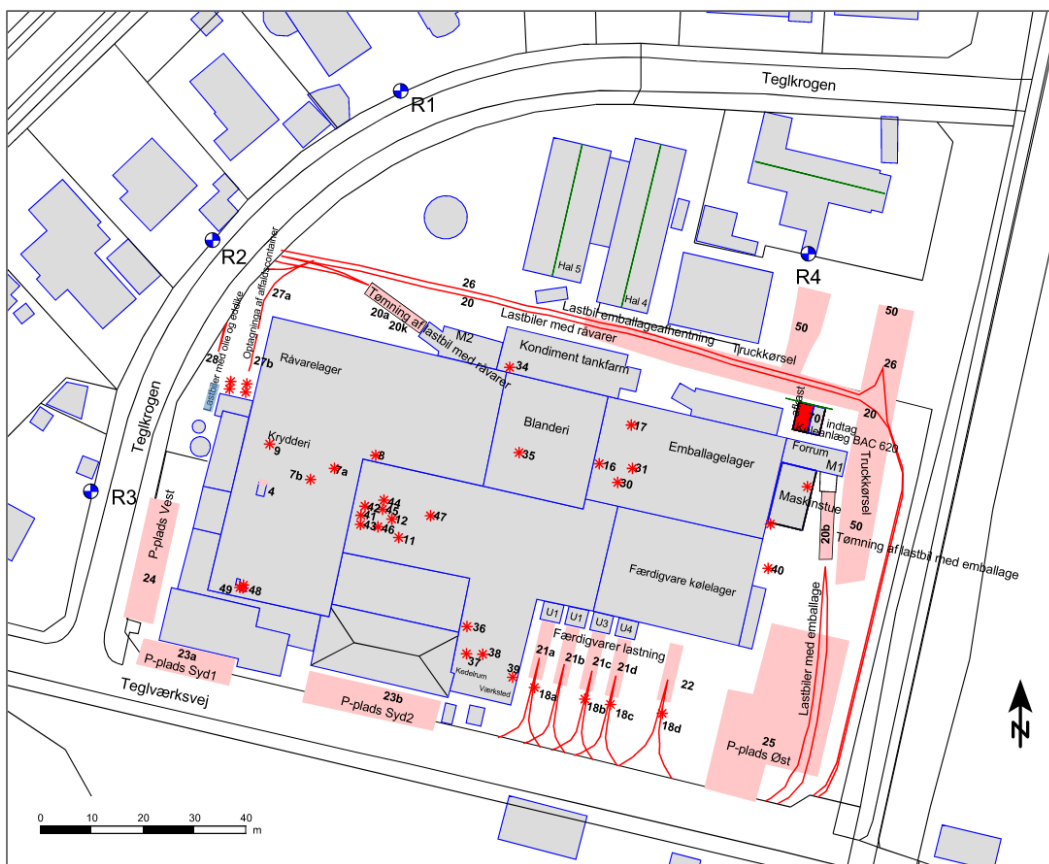
Der er som led i ansøgningen indsendt støjrapport 'Miljømåling – ekstern støj'. Dele af støjrapporten er gengivet herunder.

Aktiviteterne inden for projektområdet vurderes at kunne bidrage med følgende støjklinder:

- Til- og frakørsel af personale
- Aflevering og afhentning af fødevare og materialer
- Intern transport af fødevare og materialer
- Rumventilationsanlæg, indtag og afkast fra bygninger
- Lydhus fra blancheur
- Maskinstue
- Transport tunnel mellem bygningerne på hver side af intern transportvej

Kildestyrkerne for de stationære kilder er de reelle målte værdier, mens de mobile kilder er taget fra støjtabbogen. Transporttunnel vil indrettes med el-drevet transportbånd i en lukket konstruktion. I forbindelse med projekteringen vil det sikres, at den lukkede konstruktion dæmper støjen mest mulig. Desuden er tunnelen omgivet af en klimaskærm og varmeisoleret, så støjen er godt lukket inde. Der forventes derfor ikke at være væsentlig støjemission fra denne, og derfor er den ikke medtaget i støjberegningerne.

Eksisterende støjkloder kan ses på nedenstående figur:

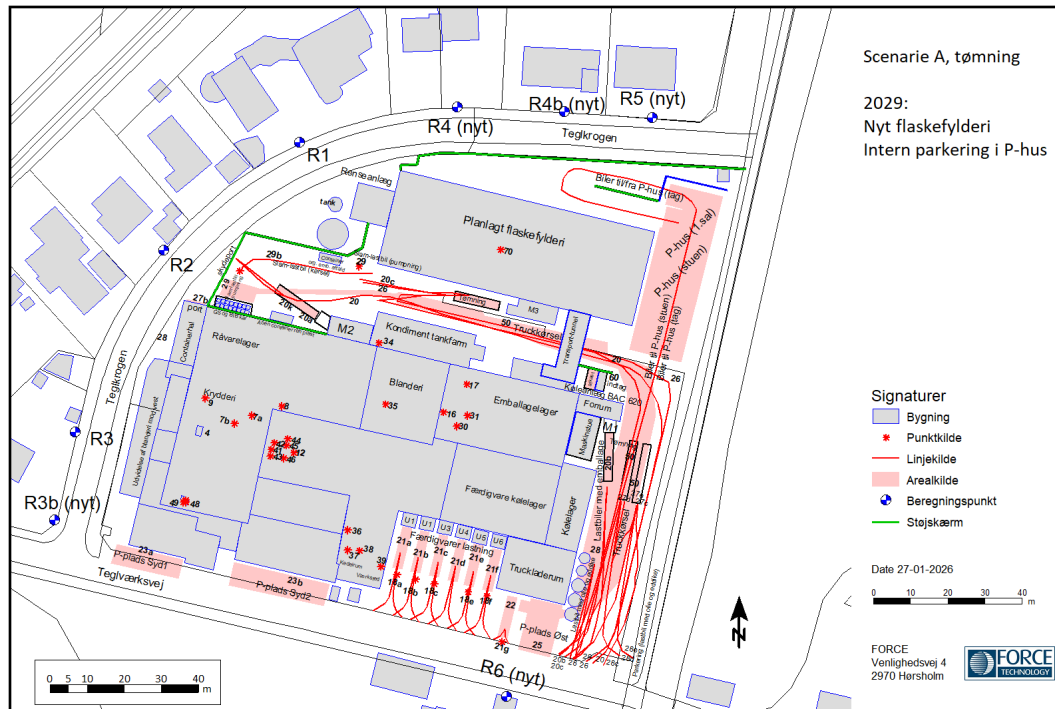

Teglværksvej (syd for virksomheden) vil blive anvendt til ind- og udkørsel fra P-hus, P-plads, samt indkørsel af lastbiler til aflæsning både ved de nordlige og sydlige ramper.

Teglkrogen (nord og vest for virksomheden) vil udelukkende blive anvendt ved udkørsel til P-hus i dagperioden mellem 11-17 samt ved containeraktiviteter, hvor det eks. er nødvendigt holde porten åben for at lastbiler kan bakke ind og vende rundt ved af- og pålæsning ved de nordlige ramper. Aktiviteter med åben port vil dog udelukkende forekomme 15% af tiden i dagtimerne i forbindelse med udkørsel af lastbiler. Selve tømning af lastbiler vil foregå med lukket port ud mod Teglkrogen. Porten vil ikke være åben i nattetimerne eller i weekenderne.

Der etableres enten et p-hus (støjkort 1 og 2 nedenfor) eller en p-plads (støjkort 3 og 4 nedenfor), der er beregnet i 2 adskilte scenarier.

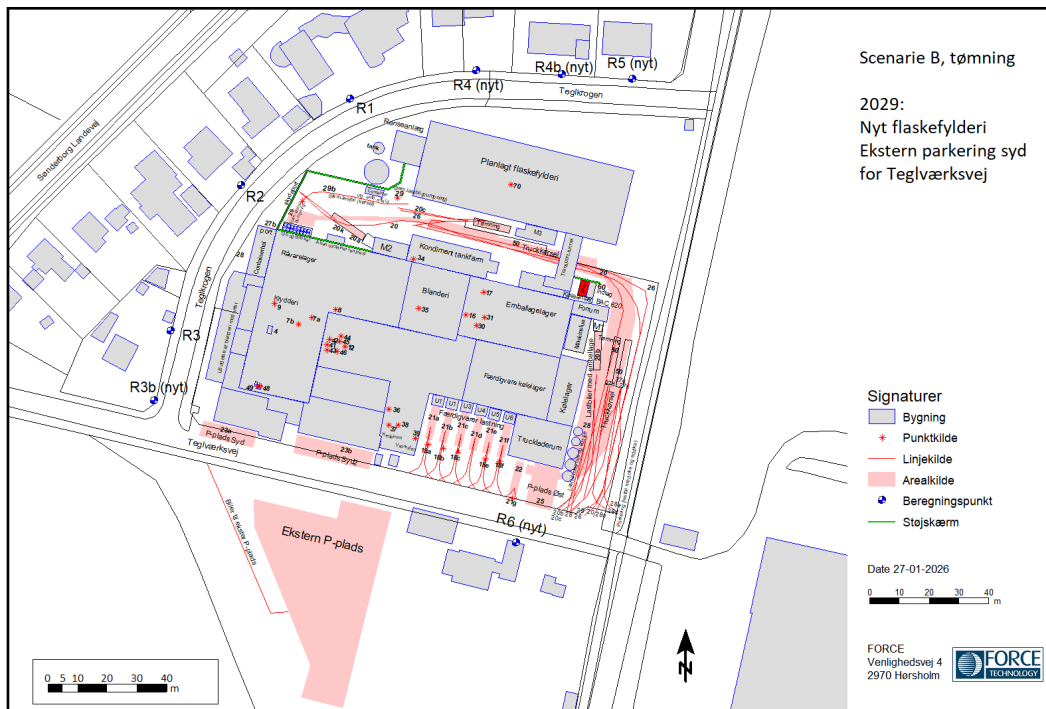
Transporten til og fra området samt internt på matriklen vil se ud som følger med **P-hus og lukket port (støjkort 1)**:

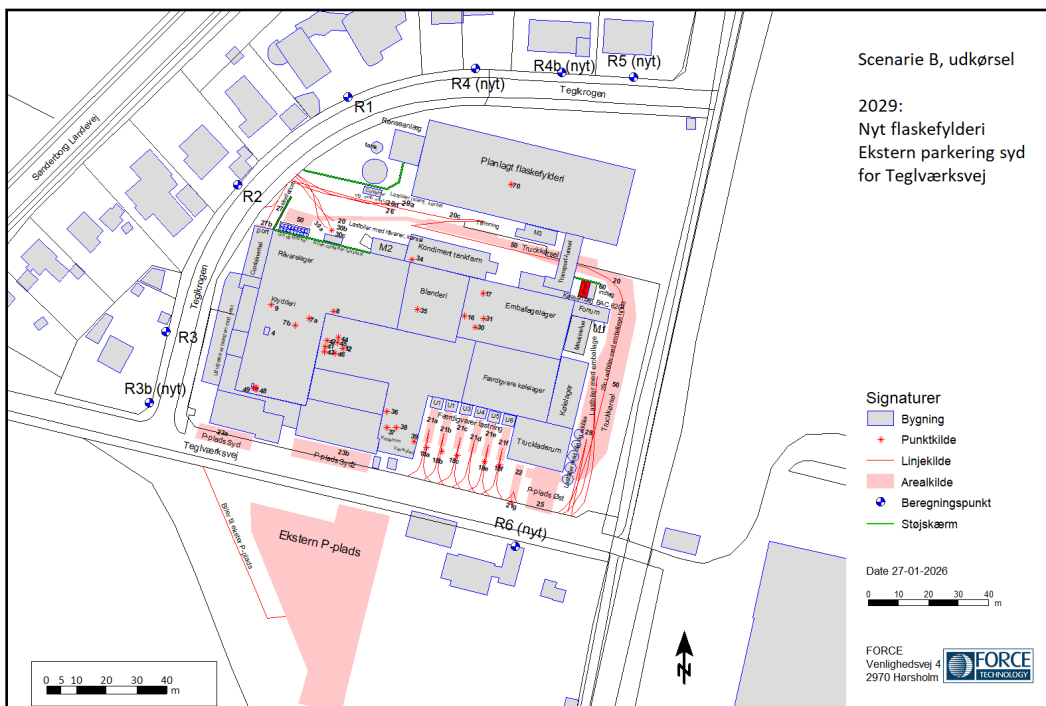
Transporten til og fra området samt internt på matriklen vil se ud som følger med **P-hus og åben port (støjkort 2)**:

Transporten til og fra området samt internt på matriklen vil se ud som følger med **P-plads og lukket port (støjkort 3)**:

Transporten til og fra området samt internt på matriklen vil se ud som følger med **P-plads og åben port (støjkort 4)**:

Planlagte støj- og vibrationsdæmpende foranstaltninger

For at dæmpe støjpåvirkningen fra den interne transport af både ansatte ved vagtskifte samt fødevarer og andre materialer vil der opføres en port og støj-

skærme på hhv. 3 og 4 meter på både den nordlige og vestlige side af bygningen til flaskefylderi.

Støjbidraget fra olietankbilen og containerafhentningen er praktisk set umuligt at dæmpe med en skærm, da aktiviteterne foregår så tæt på skel, at der ikke er plads til en støjskærm. I stedet etableres derfor en containerhal, som kan reducere støjen i forbindelse med containerafhentningen. Derudover vil der blive etableret en skydeport, som vil være åben ved afhentning og udkørsel, men lukket i alle andre driftssituationer. Skydeporten være åben ca. 15 % af tiden, mens den i være lukket og agere støjskærm i de resterende 85 % af tiden.

Hvad angår olietankbilen flyttes olieoplaget til den modsatte side af bygningen, hvormed påfyldning ikke vil foregå direkte ud til beboelserne. Hermed reduceres støjpåvirkningen ved beregningspunkterne.

Tømning af råvarer fra rampen M2, der er placeret mest nordvestligt vil foregå med palleløfter med støjsvage gummihjul (polyurethan).

Virksomheden har de seneste år gennemført en række forskellige tiltag for at dæmpe støjpåvirkningen, heriblandt:

- Afkast fra vaskelokale er blevet dæmpet, idet de er blevet lagt ned mod taget og peget i østlig retning (dvs. væk fra boligerne)
- Tørkøler med ventilatorer er fjernet
- Tagventilatorer er dæmpet med lyddæmpere
- Der er etableret en ny tagventilator på taget af kondiment-tankfarm.
- Jethætte og motor omkring afkastet fra blancheur er blevet effektivt inddækket
- Køleanlæg er indrettet med lyddæmperkulisser på luftindtag og -afkast, og en støjskærm er opført på nordsiden af køleanlægget.

Beregning af det samlede støjniveau

FORCE Technology har udført en "Miljømåling – ekstern støj" for fabrikkens planlagte driftsscenarier i 2029. I beregningerne indgår forudsætning om en flytning af natperiodens ophør fra kl. 07.00 til kl. 06.00, sådan som det er beskrevet muligt i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder afsnit 2.2.5.

Stryhns Gruppen ønsker at fastholde, at natperioden er rykket frem til kl. 06.00 i forhold til udgangspunktet i støjvejledningen (kl. 07.00), sådan som virksomheden også er reguleret gennem § 42 påbud i dag.

Losning/tømning af råvarer og emballager foregår på siden af bygningerne (nord og øst), og er noget af det der giver udsving i støjen fra morgenstunden. Denne aktivitet skal foregå fra kl. 06.00, da produktionen ofte har brug for de varer, der ankommer, til deres kommende vagt. Flaskeemballager, har derudover en stor volumen, og virksomheden har derfor ikke plads til opbevaring af disse til mere end én dags forbrug. Derfor er der daglige leveringer af emballagen.

Fabrikken kører to-holds drift, og dertil ca. 5,5 times rengøring om natten. Hvis der skal opnås 37/34 timers arbejdsuge er det nødvendigt at starte 06.00, da konsekvensen ellers vil blive natarbejde for produktionen, og dermed støj hen over midnat. I praksis er det ikke personbilerne, men lastbiler mv., der belaster morgentimen 06-07, da interne medarbejders biler kommer til og fra fabrikken via Teglværksvej.

Hvis natperioden overgår fra kl. 07, som støjvejledningen beskriver, vil det få store konsekvenser for driften på fabrikken, da vagtplanlægningen og ansættelsesvilkår for de ansatte ville skulle ændres for at kunne imødekomme de ændrede produktionstider. Derudover vil en reduktion af produktionstiden også have økonomiske konsekvenser for virksomheden, da en mindre mængde vare dermed ville kunne blive produceret og sendt ud til salg.

Stryhns Gruppen har beregnet konsekvensen ved at miste 1 times produktion pr. dag. Det vil svare til et tabt salg på omkring 30-50 millioner årligt og vil få store konsekvenser for rentabiliteten af produktionsudvidelsen.

En ændring i logistik ifm. levering og afhentning af produkter og vare til produktionen skal også reguleres til at stemme overens med den nye produktion. En ændring af natperioden for virksomheden vil derfor få store konsekvenser for de ansættelses- og driftsmæssige forhold.

To scenarier for placering af P-område for medarbejdere

Der er udarbejdet to støjberegninger, som hver især beregner et scenarie for anvendelse af hhv. P-huset (Scenarium A) og P-pladsen (Scenarium B).

Scenarie A: P-hus, fuld belastning

Det samlede støjniveau for udelukkende anvendelse af p-hus er beregnet med udgangspunkt i 8 beregningspunkter (R1-R6) placeret nord, syd og vest for projektområdet, som angivet på støjkort 1-2 ovenfor.

Spidsbelastningen for området vil foregå i dagtimerne, hvor både tung trafik samt personaletransport er dominerende.

I nedenstående tabeller ses den fremtidige støjbelastning for alle dage samt de vejledende støjgrænseværdier fra støjberegningerne.

L _r hele ugen	Hverdage			Lørdag				Søndag		
	Dag	Aften	Nat	For-mid.	Efter-mid.	Aften	Nat	Dag	Aften	Nat
Tidsrum	06-18	18-22	22-06	06-14	14-18	18-22	22-06	06-18	18-22	22-06
R1	38,9	34,3	31,8	33,6	33,7	33,8	30,5	33,7	33,8	30,5
R2	44,1	33,8	32,7	33,5	33,6	33,7	32,3	33,6	33,7	32,3
R3	33,9	34,0	32,6	31,7	32,0	32,6	30,4	31,9	32,6	30,4
R3b (nyt)	35,2	35,2	33,0	34,3	34,5	34,7	32,1	34,4	34,7	32,1
R4 (nyt)	28,4	23,5	27,5	22,5	23,0	23,0	21,4	22,8	23,0	21,4
R4b (nyt)	28,8	24,3	30,0	22,1	23,2	23,1	23,1	22,7	23,1	23,1
R5 (nyt)	28,0	24,6	30,3	22,4	23,6	23,6	23,3	23,1	23,6	23,3
R6 (nyt)	58,1	58,2	58,2	56,3	57,0	57,0	57,0	56,7	57,0	57,0

Tabel over fremtidig støjbelastning L_r scenarium A, P-hus mod jernbanen, støjbelastning fra Graasten Salater alle dage (FORCE Technology, 2025).

L_{Aeq}	Hverdage			Lørdag				Søndag		
	Dag	Aften	Nat	For-mid.	Efter-mid.	Aften	Nat	Dag	Aften	Nat
Tidsrum	06-18	18-22	22-06	06-14	14-18	18-22	22-06	06-18	18-22	22-06
R1 – R3 (eksist.)	45	40	35	45	40	40	35	40	40	35
R4 - R5 (nye)	45	40	35	45	40	40	35	40	40	35
R6 (nyt)	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60

Vejledende støjgrænser for fremtidige beregningspunkter for fuld anvendelse af p-hus (FORCE Technology, 2025).

Der bliver etableret en støjskærm rundt om virksomheden på 4 meter, og en skydeport på 3 meter, som vil begrænse støjen fra udvidelsen. Yderligere planlægges det, at al indkørsel til p-hus sker via teglværksvej, og at udkørsel fra p-hus til Teglkrogen kun vil foregå i dagperioden mellem 11 og 17. Den resterende tid bliver udkørslen mod syd til Teglværksvej benyttet. Ud fra ovenstående tabeller med den beregnede støjbelastning og støjgrænseværdier, kan det konkluderes, at støjbelastningen i scenarie A, hvor der udelukkende benyttes p-hus, forventes at ligge under støjgrænsen i alle punkter og perioder hele ugen.

Scenarie B: P-plads syd for Teglværksvej, fuld belastning

Ved anvendelse af p-pladser er kørselsmønstrene inde på selve fabriksarealerne reduceret. Al trafik til og fra området vil foregå via Teglværksvej. Der er anvendt samme beregningspunkter (R1-R6). Det er af virksomhedens støjråd-giver ikke vurderet nødvendigt at tilføje et målepunkt på vestsiden af ejendommen på Teglværksvej 14. Eksisterende målepunkter er vurderet tilstrækkelige til kortlægning af virksomhedens støjbillede.

Spidsbelastningen ved anvendelse af p-plads vil ligeledes være i dagtimerne grundet lastbil- og personaletransport.

I nedenstående tabeller ses den fremtidige støjbelastning for alle dage samt de vejledende støjgrænseværdier fra støjberegningerne.

L_r hele ugen	Hverdage			Lørdag				Søndag		
	Dag	Aften	Nat	For-mid.	Efter-mid.	Aften	Nat	Dag	Aften	Nat
Tidsrum	06-18	18-22	22-06	06-14	14-18	18-22	22-06	06-18	18-22	22-06
R1	38,9	34,3	31,4	33,6	33,7	33,8	30,5	33,7	33,8	30,5
R2	44,1	33,8	32,5	33,5	33,6	33,7	32,3	33,6	33,7	32,3
R3	34,2	34,0	33,4	31,7	32,0	32,6	30,4	31,9	32,6	30,4
R3b (nyt)	35,7	35,2	34,8	34,3	34,5	34,7	32,1	34,4	34,7	32,1
R4 (nyt)	27,2	23,5	22,2	22,5	23,0	23,0	21,4	22,8	23,0	21,4
R4b (nyt)	24,9	24,4	24,3	22,1	23,2	23,2	23,1	22,8	23,2	23,1
R5 (nyt)	27,7	24,7	24,5	22,4	23,7	23,6	23,3	23,2	23,6	23,3
R6 (nyt)	58,1	58,2	58,2	56,3	57,0	57,0	57,0	56,7	57,0	57,0

Tabel over fremtidig støjbelastning L_r for Scenarium B – ekstern parkering syd for Teglværksvej alle dage 2029 (FORCE Technology, 2025).

L_{Aeq}	Hverdage			Lørdag				Søndag		
	Dag	Aften	Nat	For-mid.	Efter-mid.	Aften	Nat	Dag	Aften	Nat
Tidsrum	06-18	18-22	22-06	06-14	14-18	18-22	22-06	06-18	18-22	22-06
R1 – R3 (eksist.)	45	40	35	45	40	40	35	40	40	35
R4 - R5 (nye)	45	40	35	45	40	40	35	40	40	35
R6 (nyt)	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60

Vejledende støjgrænser for fremtidige beregningspunkter (FORCE Technology, 2025).

Ved etablering af p-plads etableres også støjskærme og skydeport. Her vil der dog ikke være personaleudkørsel til Teglkrogen, hvilket reducerer støjpåvirkningen hertil.

Ud fra ovenstående tabeller med den beregnede støjbelastning og støjgrænseværdier, kan det konkluderes, at støjbelastningen i scenarie B, hvor der udelukkende benyttes p-plads for personale syd for Teglværksvej, forventes at ligge under støjgrænsen i alle punkter og perioder hele ugen.

Forudsætninger

Virksomhedens beregnede støjbidrag bygger endvidere på en række forudsætninger om indretning og drift, som fremgår af støjrapporten.

For Scenarium A og B planlægges følgende ændringer i forhold til de eksisterende forhold i 2025, hvoraf flere er indsat som vilkår 5.7-5.10:

1. Bygninger på adressen Teglkrogen 8 A-B fjernes.
2. Planlagt flaskefylderi opføres med højden 15 meter.
3. Rumventilationsanlæg placeres på taget af nyt flaskefylderi kilde 70, LWA = 70 dB.
4. P-hus med 2 etager, stuen 35 pladser og 1. sal 36 pladser. Rampe placeres umiddelbart nord for flaskefylderiet. (kun scenarie A)
5. Al indkørsel til P-hus stue & 1. sal foregår via Teglværksvej. (kun scenarie A)
6. Udkørsel fra P-hus til Teglkrogen mod nord foregår kun i dagperioden kl. 11-17. Øvrig tid foregår udkørsel mod syd til Teglværksvej. (kun scenarie A)
7. Støjskærme opføres langs vest og nordskel med højde 4 meter mod vest og 3 meter mod nord. I vestporten indsættes en skydelåge med bredden 10 meter og højden 3 meter. I nordporten indsættes en 7 meter bred skydelåge med højden 3 meter. (Støjskærme mod nord skal ikke etableres i scenarie B)

8. Tømning af råvarer til rampe M2 og M3 foregår med en palleløfter med støjsvage hjul, dvs. bløde hjul bestående af polyurethan (PU).
9. Lastbiler med råvarer til M2 er delt op i kølelastbiler (80 %) og lastbiler med presenning (20 %).
10. Rampe M4 er fjernet og al aktiviteten fra M4 overgår til M3 (kørsel og tømning).
11. Færdigvarer: 2 nye ramper (U5 og U6) er indført med samme aktivitet som hhv. U3 og U4.
12. Støjskærm opføres mod vest og nordvest, $h = 4$ m. Nord for flaskefylderiet fortsættes skærmen (kun scenarie A) mod øst-skellet med en højde på 3 m.
13. Absorberende beklædning (33x3 meter) opsættes på nordfacade af råvarelageret af hensyn til reflekteret støj fra lastbiler til rampe M2. Beklædningen skal have egenskaber svarende til en perforeret plade med en åbningsgrad på mindst 30% og minimum 100 mm mineraluld.
14. Indkørsel af lastbiler foregår kun fra Teglværksvej. Dog kører lastbiler, der transporterer til containere (kilde 27) via Teglkrogen for at bakke hen til containerhuset, hvorefter de benytter vestporten som vendeplads og kører tilbage ad Teglkrogen.
15. Udkørsel af lastbiler fra rampe M2 og M3 foregår til Teglkrogen via porten. Udkørsel fra øvrige ramper (U1 til U6 og M1) foregår direkte til Teglværksvej.
16. Tømning af lastbiler ved ramperne foregår med lukket port i 85 % af tiden.
17. Lastbiludkørsel til Teglkrogen (ved punkt R2) foregår i 15 % af tiden.
18. Olie/eddike tanke og tilhørende aktiviteter flyttes væk fra de vestlige boliger over på den østlige side af virksomheden. Tankene på Figur 6 opstillet langs med østfacaden af kølelageret.
19. Kilde 37 (Dampafkast) samt Kilde 4 (Sydvendt åbning, lav, vaskelokale) skal dæmpes 10 dB.
20. Lastbilkørsel med slam (kilde 29a og 29b) samt pumpning (kilde 29) foregår på forpladsen ved M2, ca. 1-2 gange om ugen. Varighed for pumpning fra slamtank: 30 min i dagperioden. Varigheden af pumpning fra karrene (GS- og BIB-området): 10 minutter i dagperioden. Kildestyrke for pumpning: "Lastbil i forceret tomgang".
21. Virksomhedens drift i weekenden er stærkt reduceret. Alle de stationære anlæg er i drift, men der kommer ingen lastbiler med råvarer. De få medarbejdere, der arbejder i weekenden, parkerer ved receptionen. Portene mod Teglkrogen er lukket i weekenden.

Toner og impulser

Støjrådgiveren vurderer, at der i de fremtidige scenarier ikke længere skal gives tillæg for tydeligt hørbare toner og/eller impulser i nabopunkterne, da der ikke, som nu, vil være direkte sigt fra beregningspunkterne til de støjklender, som giver anledning til impulser. Dette skyldes de støjmæssige dæmpningsforanstaltninger, som planlægges med en 4 meter høj støjskærm, en 3 meter høj og 10 meter bred skydeport (støjskærm) samt en containerhal omkring aflæsning og optagning af affaldscontainere.

Maksimalværdier af støjen i natperioden

Miljøstyrelsen angiver separate grænseværdier for øjebliksværdier af støjen i hele natperioden, fordi kortvarige hændelser i denne periode kan forstyrre naboernes nattesøvn. Støjgrænsen for maksimalstøjen i natperioden er $L_{pA,maxF} = 50 \text{ dB(A)}$ i områder med åben, lav boligbebyggelse.

I natperioden forekommer der på virksomheden hovedsageligt støj fra stationære støjklender fx ventilations- og køleanlæg, som ikke har pludselige udsving i støjen. Maksimalværdierne i natperioden kan fx skyldes dørmæk fra personbiler om natten, når der er holdskifte. Personale, der møder ind i natperioden, parkerer fortrinsvis ved receptionen, hvorfra støjen mod boligerne ved punkt R3 er delvis skærmet af virksomhedens bygninger. Der vil også kunne forekomme dørmæk fra bilerne på 1. sal af det planlagte P-hus.

Der forekommer desuden dørmæk fra lastbiler i færdigvareområdet i natperioden. Støjen fra lastbilerne på færdigvarepladsen er godt skærmet i forhold til boligerne, hvilket betyder, at dørmæk her ikke giver anledning til overskridelser af støjgrænsen for maksimal ved boligerne.

I Bilag 5 til Bilag 8 er vist støjbidragene og maksimalværdier for alle støjklenderne. Det ses, at maksimalværdierne fra dørmæk fra parkerede biler ligger under 50 dB ved boligerne.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Grænseværdier for støj er fastsat efter Miljøstyrelsens vejledninger, ud fra omgivelsernes karakter samt efter Sønderborg Kommunes kommuneplan i området. Det er på baggrund af virksomhedens oplysninger om behovet for at begynde aktiviteter om morgenen kl. 06.00, vurderet proportionalt fortsat at lempe de vejledende grænseværdier, så natperiodens støjgrænser ophører kl. 06.00, og dagperiodens støjgrænser flyttes fra kl. 07.00 så de i stedet begynder kl. 06.00. Dette følger muligheden i miljøstyrelsens støjvejledning nr. 5/1984 afsnit 2.2.5. Virksomheden er indtil denne godkendelse meddeles, på tilsvarende vis reguleret med påbud om støjgrænser, hvor overgangen mellem nat- og dagperioden er flyttet fra kl. 07.00 til kl. 06.00. Med i vurderingen af proportionalitet indgår, at virksomheden med denne indretning af driftstiden allerede i aftenperioden kan overholde de lavere natstøjgrænser. Natstøjgrænserne er tillige overholdt hele døgnet lørdag og søndag. Hensynet til behov for stille perioder for naboerne er således i vidt omfang tilgodeset på andre tidspunkter med den ansøgte driftsplanlægning, når dagperioden kan udvides og udnyttes som beskrevet.

Med denne miljøgodkendelse ophører støjreguleringen af virksomheden gennem det gældende påbud af 04-09-2015.

Der fastsættes følgende grænseværdier for støj, som træder i kraft i forbindelse med ibrugtagning af planlagt ny bygning til flaskefylderi:

Område mod nord og vest

På Teglkrogen ligger et boligområde med en række boliger i kommuneplanramme 7.1.009.B. Den planlagte og faktiske anvendelse stemmer overens. Det vurderes at der her skal fastsættes støjgrænser svarende til støjvejledningens områdetype 5 - *boligområde med åben og lav boligbebyggelse*. Dette svarer til de påbudte støjgrænser, der i dag gælder for virksomheden, hvor der dog med denne miljøgodkendelse ikke længere tillades højere støjgrænse end de vejledende, ved de 3 mest belastede nabobeboelser på matriklerne 407, 409 og 411 i dagperioden. Når virksomheden tager de godkendelsespligtige udvidelser i brug, ophører altså samtidig lempelserne i påbuddet, og de vejledende støjgrænser skal overholdes uden brug af usikkerheden.

Område mod øst og syd

Syd for Teglværksvej ligger en portnerbolig der er tilknyttet teglværket øst for jernbanen for enden af Teglværksvej. Begge ligger i erhvervsområde omfattet af kommuneplanramme 7.1.001.E, udlagt til større industrivirksomheder med nogen miljøbelastning. Den planlagte og faktiske anvendelse stemmer overens. Det vurderes at der her skal fastsættes støjgrænser svarende til støjvejledningens områdetype 2 - *Erhvervs- og industriområder med forbud mod generende virksomheder*.

Forudsætninger der fastholdes som vilkår

Støjrapporten dokumenterer, at virksomheden kan overholde de fastsatte støjgrænser ved de beregnede fremtidige driftsscenarier. Der er i støjrapporten forudsat indretnings- og driftsparametre, som Sønderborg Kommune vurderer, at det er relevant at fastsætte vilkår om, for at sikre at virksomheden overholder støjgrænserne:

For kildestyrker, der ikke er målt og fundet i overensstemmelse med de anvendte kildestyrker, skal der ske eftervisning. Det drejer sig i udgangspunktet om:

- Støjkilde 34 og 35 er dæmpet – faktisk kildestyrke skal eftervises ved måling
- Støjkilder på kommende bygninger – faktisk kildestyrke skal eftervises ved måling
- Øvrige støjkilder hvor der mangler en eftervisende støjmåling (fx kilde 37 og 4), og hvor støjdata ikke vedrører kørsel, varehåndtering, parkering og lignende, som er opgjort på basis af kildestyrker fra støjdata-bogen.

Det vurderes relevant, at virksomheden efterviser de forudsatte kildestyrker senest 3 måneder efter ibrugtagning, for de kilder der endnu ikke er målt som led i udarbejdelse af støjrapporten, bortset fra kørsel og vareleveringer/-håndtering samt parkering, hvor støjdatahåndbogens kildestyrker anses som tilstrækkelig dokumentation.

Tidspunkt for idriftsættelse af nyt flaskefylderi regnes fra det første tidspunkt, hvor man påbegynder enhver form for fyldning af produkter på flasker i den nye bygning. Dette er fastsat som VILKÅR 5.2 og 5.3.

Eftervisningen skal ske uden brug af usikkerheden, da vi er i en godkendelsessituation. Dette er fastsat som VILKÅR 5.6.

En række støjkilder forudsættes nedlagt eller flyttet. Dette er fastsat som VILKÅR 5.7

Støjskærme skal etableres i begge scenarier med en højde og udstrækning som forudsat. Skærmene skal være tætte mod underlag og i samlinger og

med tilstrækkelig tyngde på min. 20 kg /m². Dette og en række øvrige støj-dæmpende tiltag som er forudsat etableret i støjrapporten, er fastsat som VILKÅR 5.8.

Driftstider skal overholdes som forudsat. Det vurderes relevant at fastsætte særligt vilkår om forbud mod udkørsler i aften/natperioden og weekender til teglkrogen for lastbiler samt varelevering med lastbiler i weekenden. Dette er fastsat som VILKÅR 5.9 og 5.10.

Det vurderes relevant at fastsætte krav til efterfølgende eftervisninger af, at virksomhedens samlede støjbelastning overholder støjgrænserne i vilkår 5.1 – ud over eftervisningen af kildestyrker i vilkår 5.2. Det kan være relevant som led i eventuelle kommende klagesager, eller som led i det almindelige tilsyn med virksomheden. Kravene hertil fremgår af vilkår 5.4-5.6. Eftervisningerne skal overholde kravene i [analysekvalitetsbekendtgørelsen](#) nr. 1275 af 31/10/2025, og skal foretages af et [godkendt laboratorium](#). Man kan endvidere anvende en usikkerhed på op til 3 dB på målingerne, sådan som det er almindelig håndhævelsespraksis for støjvilkår i miljøgodkendelser.

Det vurderes på baggrund af de indsendte oplysninger ikke relevant at stille vilkår i forhold til regulering af toner, impulsstøj eller maksimalværdier i natperioden.

Med de ovenfor nævnte vilkår til begrænsning af støj, vurderes virksomhedens at kunne drives på en måde, så Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overholdt i alle perioder.

7.4 AFFALD

De forventede årlige affaldsmængder er som følger i nedenstående tabel:

Affaldskategori	Mængde/ton
Brændbart affald, småt	600
Affald til deponi	0,8
Elektronisk affald, blandet	0,5
Farligt affald (Batterier, spraydåser, ammoniak, flydende baser, mm)	0,7
Hård plast, Glas/flasker	22
Pap	125
Papir (Papir, silikone papir, papir-sække)	34
Plastfolier (Blandet, klar)	42
Træaffald, rent træ	50
Alu folie – med lak/farve	3
Jern og metaller, kabler	200

Bioaffald	200
Bioaffald fra rensningsanlæg	3.000
Samlet affald pr. år	4.278

De forventede affaldsmængder er baseret på estimater for den fremtidige produktion. Med disse mængder sikres det, at fremtidig udvikling kan rummes indenfor den kommende miljøgodkendelse.

Der bliver under anlægsfasen udelukkende håndteret og oplagret affald inde på selve byggepladsen nord for Teglværksvej, og dermed ikke på det midlertidige område for oplag og skurby syd for Teglværksvej.

Oplysninger om affaldshåndtering og opbevaring

Al affald afhentes af virksomheden Knud Erik Heissel A/S med undtagelse af organiske produktrester, som hentes ved brug af slamsuger af virksomheden FKSSlamson, og farligt affald som afhentes af autoriseret afhenter. Afhentningen foregår enten ugentligt (madaffald og restaffald) eller efter kontakt til afhentningsvirksomheden.

Affaldet opbevares i containere af størrelser, der varierer mellem 660 l, 240 l og 120 l. Alt brændbart og forurenede materiale opbevares i affaldsrummet, mens der rundt i produktionen er placeret skraldespande til affaldet, der generes under produktionen.

Organisk slam fra spildevandsrensningen sendes til en udendørs opsamlings-tank ved anlægget, hvor det afhentes med slamsuger og køres til biogasanlæg.

Metalemballage

Fabrikken har to metalcontainere til pressede dåser, som også kan indeholde madrester. Containerne er placeret på vestsiden af fabrikken ud mod Teglkrogen, og der vil med produktionsudvidelsen blive bygget en lukket containerhal omkring containerne, hvor både støj fra tømning eller eventuelle lugtgener fra containerne vil blive reduceret betydeligt. Skulle der ske spild herfra vil dette også kunne inddæmmes indenfor containerhallen, og eftersom den er overdækket, vil der ikke kunne ske afsmitning til regnvandet og dermed overfladevandet.

Organisk affald fra produktionen

Ved fabrikens nord /vestlige hjørne ved salatfabrikken, er et område afsat til, til placering af en række lukkede beholdere med flydende organisk affald fra produktionen. De er sikret mod skadedyr og der vil ingen lugtgener være fra beholderne, da de er lukkede 1.000l BIB eller IBC eller med låg over plast karrene 500l plast GS-kar med låg. Disse lukkede beholdere indeholder madaffald såsom kasseret remoulade, mayonnaise og dressinger mm. Disse lukkede beholdere tømmes med slamsuger, på samme tidspunkt som slamtanken tømmes. Som det også er tilfældet med slamtanken, er det alene i forbindelse med tømningen, at der kan opstå lugtgener, ingen problemer med skadedyr.

I dette nye område etableres et tæt og fast underlag med kuvertfald mod midten med en opsamlingsbrønd til dykpumpe, den samlede opsamling i området skal minimum indeholde den største beholder volumen på 1.000L samt overdækning. Foto til højre af eksisterende forhold; BIB og GS-kar med låg.

Emballeret organisk affald

Ved rensningsanlægget står en lukket og aflåst skibscontainer, til placering af kasseret emballeret organisk affald dvs. produkter i åbne stålbure. Hele skibscontaineren hentes af en lastbil, som kommer tilbage med den igen, når den er tom. Affald er sikret mod skadedyr og der vil ingen lugtgener være da det er lukket emballage og aflukket container. Der er ingen opsamling under denne container og den er ikke overdækket, da alle produkter er emballerede og inde i containeren. Containeren kan også stå andre steder på fabriksområdet.

Skulle situationen opstå, hvor skibscontaineren er undervejs til tømning, kan affald oplagres indendørs. Produkterne står der maksimalt ét døgn indtil containeren er retur.

Rent plastaffald

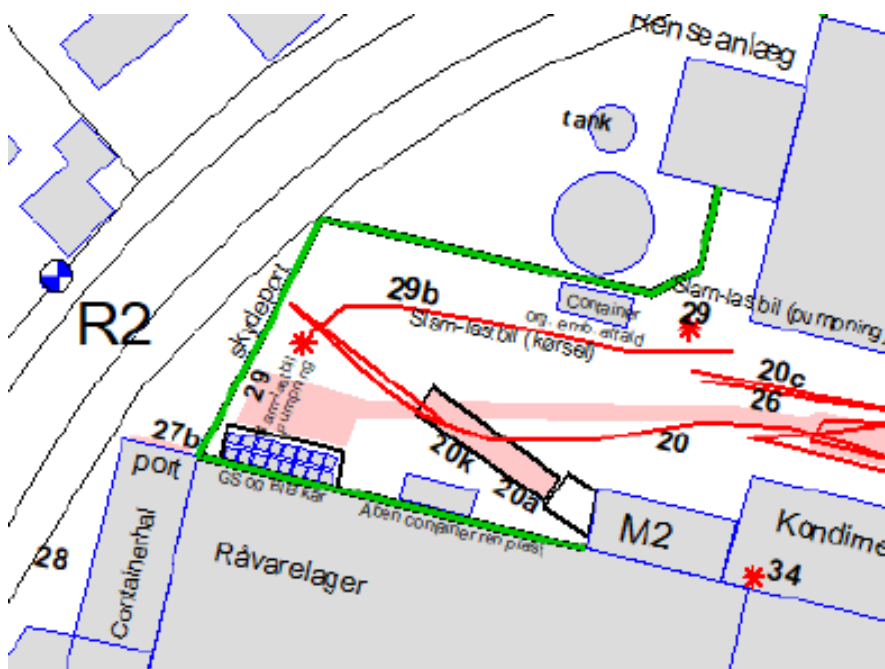
Ved fabrikkens nord /vestlige hjørne ved salatfabrikken er en åben skibscontainer, til placering af rene plastmaterialer fra produktionen. Der vil ingen lugtgener være fra den åbne container. Der er ingen opsamling under denne container og den er ikke overdækket, da alle plast produkter er rene.

På den sydlige del af fabrikken står der endvidere plast- og papballer i indhegningen ved trailerparkering.

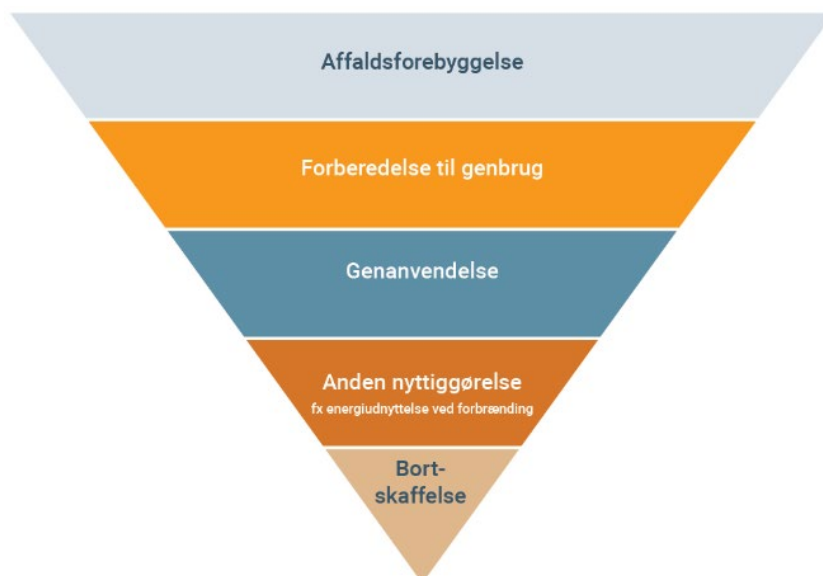
Placering

Fremtidige affaldsområder er vist på nedenstående kortudsnit.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

For at implementere BAT 10 er der i vilkår 1.13 indsat krav om at benytte prioriteringen i affaldshierarkiet (figuren herunder) til at øge ressourceeffektiviteten. Det vigtigste virkemiddel er at forebygge affald og ultimativt at minimere mængden af affald til bortskaffelse. Affald skal håndteres på højest mu-

lige trin i affaldshierarkiet. Sønderborg Kommune vurderer at dette skal ske som led i det krævede miljøledelsessystem, hvor relevante miljømål skal opstilles. Sønderborg Kommune vurderer, at affaldsmængder fra virksomheden er en væsentlig ressource- og miljøpåvirkning, som virksomheden bør prioritere ressourcer til at arbejde med i miljøledelsessystemet. Dette afspejles i formuleringen af vilkår 1.13.

Virksomheden har oplyst, at der kun dannes mindre mængder farligt affald, som ved spild eller udledning dog vurderes at kunne medføre risiko for forurening af jord, spildevand eller overfladevand. Der stilles derfor i vilkår 6.1 krav om, at farligt affald skal opbevares i egnede lukkede beholdere der er tætte og markeret, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Flydende farligt affald skal placeres inden døre, hvor der ikke er afløb og med mulighed for opsamling af spild. Oplagspladsen skal kunne rumme indholdet af den største beholder.

Eventuelt spild skal opsamles straks og krav hertil fremgår af vilkår 6.2.

Slam fra spildevandsbehandlingen opbevares i tank, som ved overfyldning kan medføre risiko for forurening af overfladevand. Der er derfor, som foreslået af virksomheden, fastsat krav til high-level sensor og processtyring samt alarm med tilhørende vedligehold i vilkår 6.4 og 8.3.

Der er endvidere, som foreslået af virksomheden, fastsat generelt vilkår 6.3 til håndtering og opbevaring af affald, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller kan ske forurening af luft, vand eller jord. Vilkåret kan efter tilsynsmyndighedens vurdering sikre mod forhold, der skønnes at indebære en risiko for forurening, herunder ved spild af affald, fx i form af madaffald, til udendørs underlag.

Generelt gælder det, at genanvendeligt affald skal håndteres efter affaldsbekendtgørelsens bestemmelser og at ikke-genanvendeligt affald skal håndteres efter kommunens regulativ for erhvervsaffald.

7.5 BESKYTTELSE AF JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND

Stryhns har opbevaring af farligt affald inden for aflåste lagerfaciliteter og lukkede beholdere/rørledninger, bygget på eller over fast underlag med opsamlingskar og spildbakker. Skulle der ske et spild i en af spildbakkerne, så har virksomheden en aftale med ISS, som én gang ugentligt tømmer bunden af bakkerne med en pumpe og sikrer korrekt bortskaffelse.

Oplag af værkstedskemikalier og vedligeholdelsesmidler som smøremidler, fedt og løsne midler sker indendørs på virksomhedens værksted. Værkstedet er etableret med tæt og fast belægning uden afløb, og alle produkter opbevares i original emballage og på spildbakker (eller lignende), som kan rumme indholdet af den største beholder.

Jævnfør virksomhedens indsendte basistilstandsrapport (BTR trin 1-3 – ansøgningens Bilag D) er det hovedsageligt aminstoffer, som vurderes at være relevante i forhold til risiko for forurening af jord og/eller grund vand. Disse findes i produkter såsom Diverfoam Active VT70, EnduroEco VE9, Diverclean og EnduroChlor VE5. Aminerne er klassificerede som meget giftige for vandlevende organismer, og kan i større mængder påvirke vandmiljøets surhedsgrad, hvilket indebærer en risiko for skadevirkninger i mindre vandsystemer. De bruges i procesanlægget og opbevares i lukkede tanke samt i kemirum på fast belægning med opsamlingssystemer. Design og vedligeholdelse af rørledninger sikrer minimal risiko for udslip. De resterende stoffer undersøgt i BTR'en er enten ikke klassificeret i forhold til miljøfare, eller i koncentrationer, der vil gøre det vanskeligt at lokalisere og oprense ved virksomhedens ophør. Den indsendte BTR trin 1-3 er gennemgået og vurderet i kapitel 11 herunder.

Tanke til råvarer og spildevand (buffer/udligning)

Der er følgende eksisterende udvendige tanke på virksomheden:

01: Spildevand udligningstank 150 kbm, bibeholdes. Måske behov for at volumen udvides

02: Tankanlæg bestående af 3 tanke i tank grav / dette tankanlæg nedlægges ved udvidelsen

- Raps olietank 48 m³
- Eddike tank 6,5 m³
- Eddike tank 25 m³

Der er med udvidelsen planlagt følgende udvendige tanke, som dog ikke er endeligt fastlagt og vil kunne variere i den endelige udvidelse, hvorfor nedenstående er forventelige med hensyn til volumen og placeringer.

03: Ny slamtank, anslået 60 m³

04: Tankanlæg bestående af 5-6 tanke

- 3 stk. raps olietanke á ca. 48-70 m³
- 2 stk. eddike tanke á ca. 40-60 m³
- Plads til 1 ekstra tank á ca 48-70 m³, kun ved behov

05: Sukker silo, anslået 60 m³, sukker silo kan være et kommende behov og er ikke med i udvidelsen pt.

06: 2 stk. Buffer varmtvand tanke til energigeanvendelse á ca. 100-150 m³, buffer varmtvandstanke kan være et kommende behov og er ikke med i udvidelsen pt.

Den nye råvaretankgård (04) på den østlige side af fabrikken, der skal indeholde olie og eddike, vil blive etableret med påkørselssikring, og placeret på tæt underlag med tæt opkant. Selve tankene er godkendte til opbevaring af de pågældende fødevarer. Arealet med opkant vil kunne rumme indholdet af den største tank, uden spild eller afløb til regnvandsledninger eller andre overflader. Under påfyldning vil der ligeledes være tæt belægning omkring tankgården, hvor tankbilen vil være placeret. Derudover vil der være placeret

tætningspuder med frost sikkert væskemateriale i nærheden, som kan anvendes til at afdække regnvands afløb i tilfælde af spild, samt til brug ved anden spild på fabrikens område.

Yderligere tanke til kemiske produkter

Der er ikke faste tanker til mineralske olieprodukter eller andre kemiske produkter på virksomheden.

Øvrig kemikalielevering og -opbevaring af fx flydende rengøringskemikalier

Virksomheden har kemikalier i palletanke, tromler og lignende forskellige steder i fabrikken og i den nye bygning. Alle kemiprodukter håndteres efter forskrifterne. Alle kemiske mobil tanker IBS/tromler er placeret indendørs, placeret i rum beregnet til kemisk opbevaring og adskilt som krævet i datablade, og placeret på opsamlingsbakker.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg Kommune har i godkendelsen fastsat vilkår for at sikre mod jordgrundvands- og overfladevandsforurening. Vilkårene svarer til virksomhedens forslag med mindre tilretninger. Det er hovedsageligt vilkår til oplag og håndtering af farligt affald, olie og kemikalier. Hensigten med vilkårene er at forhindre risiko for forurening, og leve op til anbefalingerne i Miljøstyrelsens Orientering nr. 6 fra 2008, om forebyggelse af jord- og grundvandsforurening på industrivirksomheder. Håndtering og opbevaring skal ske, så forurening af jord, kloak og grundvand forhindres. Samtidig beskyttes regn- og spildevandskloak mod eventuel afledning.

Sønderborg Kommune vurderer, at virksomheden skal minimere risikoen for udledning af spild til overfladevand og jord fra opbevaring og omlastning af slam og fødevareaffald.

For mindre containere med fødevareaffald skal det ske ved at udendørs opbevaring og omlastning sker på tæt belægning, og indrettet, så spild ikke spredes og nemt kan opsamles. Det er fx relevant hvor slamsugere afhenter affald, eller hvor lækager fra containere kan forekomme. Områderne skal sikre effektivt mod at spild kan afledes til overfladevand og jord. Det kan fx ske ved kuvertfald med oppumpningsmulighed, opkant eller lignende samt sikring mod påvirkning fra vejrlig i relevant omfang. Dette er fastholdt i vilkår 7.5. For afhentning af slam fra tank ved spildevandsrensningen skal det ske på fast belægning med mulighed for opsamling af spild og uden risiko for spredning af spild til overfladevand og jord.

Under slamsugning skal de nærmeste relevante afløbsrister tildækkes for at forhindre eventuelt spild i at spredes til overfladevandsystemet og Nybøl Nor. Dette er ligeledes fastholdt i vilkår 7.5

Virksomheden har endvidere foreslået et generelt vilkår om miljømæssig forsvarlig opbevaring af olier og kemikalier, som fastsættes i vilkår 7.1 og krav til beholderne i vilkår 7.2. Håndteringen skal ske på befæstede arealer som foreslået af virksomheden, og Sønderborg Kommune vurderer at vilkåret skal suppleres med krav i vilkår 7.3 om, at varige oplag af stofferne skal ske over tæt belægning med mulighed for opsamling af spild. Områder med varige oplag, er områder med oplag mere end 1-2 timer pr dag.

Virksomhedens forslag til krav til tankgård omkring råvaretanke fastholdes i vilkår 7.4 med mindre ændringer og tilføjelser.

Virksomheden oplyser at de overvåger de udendørs tanker for flydende råvarer med High-Level sensor, der lukker for tilførslen af stoffer ved næsten opfyldt

tank. Processtyringen udsender alarm ved risiko for overfyldning. Dette vurderes relevant fastholde som vilkår 7.8 fremadrettet for at sikre mod uheld relateret til overfyldning af råvaretankene. Der fastsættes endvidere vilkår til at sensor og alarm løbende skal vedligeholdes efter leverandørens anvisninger, dog minimum en gang månedligt for at sikre funktionen.

Virksomheden ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser, og dermed uden for område med særlige drikkevandsinteresser, ligesom området ikke ligger i et indvindingsopland. Derfor vurderes det i sammenhæng med afsnittet om basistilstandsrapport, at der ikke er særlig risiko for forurening af grundvand og der fastsættes derfor ikke yderligere vilkår på dette område.

Samlet set vurderes det, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at den bestående virksomhed ikke udgør en risiko for jord, grundvand og overfladevand i området.

8 VIRKSOMHEDENS FORSLAG TIL VILKÅR OG EGENKONTROL

Som led i ansøgningen har virksomheden indsendt et bilag H med en række forslag til vilkår for den fremtidige drift. Flere udspringer af BAT, og skal meddeles som led i at sikre implementering af [BAT-konklusionen](#) for virksomheder der producerer fødevarer, drikkevarer, mælk og foder.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg kommune vurderer at flere af de foreslåede vilkår skal meddeles i denne miljøgodkendelse til sikring af virksomhedens miljømæssige optimale drift og overholdelse af BAT. For at sikre en integration af virksomhedens daglige drift og det krævede miljøledelsessystem, er flere af vilkårene forsøgt koblet til opgaverne i det obligatoriske miljøledelsessystem, hvor det giver mening – herunder en koordinering mellem egenkontrolvilkår og miljøledelsessystemets rutiner. Vilkårene er markeret med (V-**), hvor de er uændrede i forhold til virksomhedens oplæg. Nogle vilkår er tillige medtaget i en redigeret form – særligt for at ramme relevante BAT krav dækkende og sikre kravene i [godkendelsesbekendtgørelsens § 21](#). Gennemgangen af de enkelte vilkår fremgår af de øvrige relevante vurderingsafsnit i denne miljøgodkendelse.

Virksomheden har i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1 nr. 5) foreslået krav om en årlig indberetning af egenkontrolresultater og auditresultater til tilsynsmyndigheden, som fastholdes i vilkår 8.8.

((GBK § 21, Stk. 2. Hvis godkendelsen vedrører bilag 1-virksomhed, skal der fastsættes vilkår om

- regelmæssig vedligeholdelse af de foranstaltninger, der træffes for at forhindre emissioner til jord- og grundvand, og om
- monitorering af jord- og grundvand på virksomhedens område i forhold til de relevante farlige stoffer.

Monitoreringen skal som udgangspunkt finde sted mindst hvert 5. år for grundvand og mindst hvert 10. år for jord, men hyppigheden kan nedsættes af godkendelses- eller tilsynsmyndigheden, hvis det er baseret på en systematisk vurdering af risikoen for forurening.))

9 OPLYSNINGER OM DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

Oplysninger om særlige emissioner ved driftsforstyrrelser og uheld

Ved en lækage fra en lastbil eller andet maskinel ville der kunne løbe farligt affald ud på pladsens belægning. Effekterne af dette minimeres ved at opsamle spild hurtigst muligt med absorptionsmateriale såsom kattegrus. Yderligere er der placeret tætningspuder strategiske steder i forhold til afløbs riste. Tætningspuderne kan hurtigt placeres over nærliggende afløb, for at undgå spild til regnvandsledninger.

Aktioner, der skal foretages i tilfælde af lækage af farlige stoffer samt ammoniak, er dækket ind af virksomhedens beredskabsplan. Her er det bl.a. beskrevet, hvordan der skal forsøges at undgås at kemien kommer til kloak udendørs, at vagthavende og kommunen skal kontaktes, samt at man ikke skal udsætte sig selv eller andre for fare.

Specifikt for ammoniakudslip står der, at man straks skal søge udenfor og sikre at sine kollegaer kommer med ud. Derudover må udelukkende uddannet personale gå ind i maskinstuen, og i tilfælde af udslip vil det være fabrikschefen, som vil kontakte beredskabet.

Ved udledning eller læk fra et af de større tankoplag, vil spildet blive samlet i tankgården uden at kunne brede sig til andre miljøer. Herfra vil spildet blive pumpet op og sendt afsted med godkendt afhenter.

Alle former for tanke har High-Level sensor som er en sikkerhedsføler placeret 5-10 cm fra tanktoppen som lukker ventiler og stopper ind pumpning.

Beskrivelse af foranstaltninger for at undgå emissioner

Der er sikret gode oversigtsforhold på pladsen, så maskinel ikke kolliderer. Yderligere er der sikret let ind og udkørsel fra lastesluserne for at mindske påkørsel af virksomhedens bygninger og andet materiel. For at undgå større udslip fra de store tankoplag, er tankgården indrettet med påkørselssikring og opkant, der forhindrer et spild ved påkørsel.

Der kan tillige ske emissioner som følge af brand.

Alle tanke er bygget med "normally closed" ventiler, som kræver strøm/trykluft for at åbne. Ved strømsvigt vil der derfor ikke kunne ske spild fra tanke, da de vil forblive lukket. Virksomhedens anlæg kan ikke betjenes uden strøm og produktionen vil derfor ophøre under et strømsvigt.

Beskrivelse af foranstaltninger for at begrænse påvirkning af mennesker og miljø

Til at begrænse påvirkningen af farlige stoffer, har Stryhns etableret spildbakter under tanke med kemi. De medarbejdere, der skal håndtere kemien, får en grundig gennemgang af hvad det er for en kemi, hvordan den skal håndteres, og hvilke værnemidler de skal benytte. Alle medarbejdere får en grundlæggende gennemgang af kemien, når de starter og får tilbuddet om en supplerende gennemgang 1-2 gange om året.

Ammoniakanlægget er opbygget efter gældende love og standarder og er synet og godkendt af Bruuns Inspektion. Ammoniakanlægget og maskinstuen er godkendt efter DS/EN378, det er Bruuns Inspektion er tilsynsmyndighed. Virksomheden har en aftale med et eksternt firma (Johnsons Controls) om

håndtering og tilsyn. I forbindelse med service anvendes der glykol – et stof som service-teknikerne fra det eksterne firma har uddannelse til håndteringen af.

Rummet med ammoniak har sit eget dræn. Der er installeret sensorer koblet til en ventil, der ved registreret udslip lukkes automatisk, således at udslippet holdes inde i rummet, og ikke kan påvirke omgivelserne. Sensorerne sidder forskellige steder på fabrikken, hvor der kan være risiko for udslip.

I maskinstuen er der mekanisk ventilation for at undgå ophobning af kølemiddel. Der er installeret gasdetektion - NH₃- eller kølemiddel-detektorer - med alarm af både lys og lyd, samt en nødstopknap, som er placeret uden for maskinrummet. Ved indgang til rummet er der altid personligt sikkerhedsudstyr tilgængeligt i form af gasmaske og beskyttelsesudstyr til rådighed. Rummet er bygget efter standard DS/EN 378-1 til 378-4, der fastsætter sikkerheds- og miljøkrav til kølesystemer og varmepumper for alle størrelser, inklusive drift, vedligeholdelse, reparation og genvinding af kølemidler. Ved udslip af ammoniak lukker vores ISAC-system for en afløbsventil for at undgå udledning til vandmiljøer.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg kommune vurderer at forhold vedrørende driftsforstyrrelser og uheld er dækkende beskrevet i ansøgningsmaterialet.

Sønderborg Kommune vurderer at der, i tråd med virksomhedens egne forslag, skal fastsættes en række vilkår til at imødegå miljøpåvirkninger fra driftsforstyrrelser og uheld. Der fastsættes derfor vilkår om opsamlingsmuligheder, faste og tætte belægnings, påkørselssikring, tankgårde mm. i denne miljøgodkendelse.

Som foreslået af virksomheden fastsætter Sønderborg Kommune i vilkår 1.4 krav til, hvordan virksomheden skal agere ved driftsforstyrrelser eller uheld, hvor der er risiko for miljøpåvirkning, og hvem der skal underrettes. Vilkåret har hjemmel i godkendelsesbekendtgørelsens §21, stk. 1 nr. 10).

Som foreslået af virksomheden fastsætter Sønderborg Kommune i vilkår 6.2, 7.6 og 7.7 krav til, hvordan virksomheden skal agere i tilfælde af spild. Vilkårene har hjemmel i godkendelsesbekendtgørelsens §21, stk. 1 nr. 10) og 11).

Som foreslået af virksomheden fastsætter Sønderborg Kommune i vilkår 1.15 krav til at virksomheden skal registrere større driftsforstyrrelser for hele virksomheden, der kan påvirke virksomhedens miljøforhold og beskrive årsag, varighed, affødt miljøbelastning og hvilke foranstaltninger virksomheden eventuelt har gennemført for at undgå gentagelser. Ovenstående skal endvidere fremgå af driftsjournalen.

Ved overholdelse af de indsendte beskrivelser samt de fastsatte vilkår i denne miljøgodkendelse, vurderer Sønderborg Kommune samlet, at risikoen for væsentlig påvirkning af miljøet i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld er imødegået.

10 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK

Virksomheden har indsendt en oversigt i form af en udfyldt BAT-tjekliste over virksomhedens status ift. den relevante [BAT-konklusion for virksomheder der](#)

[producerer fødevarer, drikkevarer og mælk – FDM](#). Virksomheden vurderer at den allerede gør anvendelse af BAT-konklusionen og med de planlagte udvidelser fortsat være gøre det. Nedenstående afsnit er en opsummering af virksomhedens udfyldelse af BAT-tjeklisten (Ansøgningens Bilag B).

Miljøledelsessystemer

BAT 1: Stryhns har ikke et miljøledelsessystem endnu, men ét vil blive udarbejdet ved anlæggets idriftsættelse, således at kravet opfyldes.

BAT 2: Procesflowdiagrammet findes i Bilag A. Alle arealer er separatkloakeret for at reducere spildevand. Det undersøges om kogning i et lukket system er muligt for at mindske vandforbruget.

Årligt forbrug: 100.000 m³ vand, herunder 1.300 m³ til sanitetskloak og 15.000 m³ til produkt. Spildevand forventes at være ca. 85.000 m³.

Energi: Samlet forbrug er 8.000 MWh, fordelt på el (3.000 MWh), naturgas (3.000 MWh) og fjernvarme (2.000 MWh).

Råstoffer: Anvendes til produktionen:

- Animalske fødevarer: 3.200 tons
- Vegetabiliske fødevarer: 5.890 tons
- Olier (fødevarer): 11.500 tons.

Der produceres ca. 27.000 tons færdigvarer årligt, hvilket vil stige til maksimalt 31.000 tons.

Energi- og vandforbrug: Kortlægges med Kamstrup Ready til aflæsning.

Overvågning

BAT 3-5: Spildevandsflow, pH og temperatur måles i egenkontrol; ikke alle punkter er relevante for virksomheden.

Energieffektivitet

BAT 6: Stryhns implementerer en energieffektivitetsplan som del af ISO 50001 certificering i 2027. Planlagt lukket kogesystem vil reducere varmetab. I øjeblikket er virksomheden omfattet af Bekendtgørelse nr. 761 af 18/06/2024 om obligatoriske energiledelsessystemer og energisyn og klimasyn i visse virksomheder. Flere af punkterne i BAT 6b vil desuden blive taget stilling til gennem indføring af miljø og energiledelsessystemerne.

Vand og affald

BAT 7: Der er allerede recirkulering af vand og separatkloakering, samt et "pigging system" til rensning.

Skadelige stoffer

BAT 8-9: Kemikalieanvendelse kortlægges og ammoniak vil erstatte HFC køleanlæg. Dette vil foregå i forbindelse med udvidelsen. I forhold til Miljøstyrelsens Liste over uønskede stoffer anvendes der, udover HFC, natriumhypochlorit CAS nr.: 7681-52-9. Det er fundet i følgende produkter på matriklen jf.

BTR:

- VIP 1
- DI Divosan Hypochlorite VT3
- Diverclean EnduroChlor VE5
- Suma Café Clean C2 med klor

- Taski Sani MouldOut
- Maskinopvask Alu m/klor
- Natriumhypochlorit (rent stof)

For Maskinopvask Alu m/klor er det fra virksomhedens side muligt at implementere et alternativ inden for en kortere periode.

Ift. de resterende produkter vurderes det, at de ikke kan substitueres uden at foretage større driftsændringer til rengøringsprocesserne. Virksomheden vil derfor koble den eksisterende arbejdsmiljøgruppe til at undersøge og evt. teste mulighederne for løbende udfasning af produkter med natriumhypochlorit, hvor muligt.

Ressourceeffektivitet

BAT 10-12: Anaerob nedbrydning bruges til affaldsreduktion; separatkloakering sikrer mindre spildevand. Emissioner til vand reduceres gennem udligning og fysisk separation.

Støj

BAT 13-14: Støjkildekortlægning er udført, og der etableres støjskærme ved udvidelsen for at reducere støjgener.

Lugt

BAT 15: Punktkildeanalyse er udført; lugtgener vil reduceres med etablering af planlagt nyt lukket kogesystem samt lukket containerhal til dåseaffald.

Det vurderes at BAT 27 og tabel 13 er ikke relevante for virksomheden.

Virksomheden oplyser tillige, at den er FSSC 22000 fødevarer-sikkerhed-certificeret samt ISO 45001 arbejdsmiljø-certificeret. DNV auditerer virksomheden årligt. Derudover bliver Stryhns i 2028 ISO 50001 certificeret i energiledelse.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

Sønderborg Kommune vurderer, at den relevante BAT-konklusion der skal sikres overholdt for virksomheden, er den generelle [BAT-konklusion for fødevarer-, drikkevarer- og mejerisektoren](#) – 'FDM' – BAT 1-15.

BAT konklusionen er offentliggjort 4. december 2019 og for virksomheder omfattet af kravene heri, skal ændringer være gennemført så de nye vilkår overholdes inden 4. december 2023. For nye virksomheder der omfattes af BAT-konklusionen, gælder kravene i udgangspunktet fra det tidspunkt hvor en godkendelse udnyttes, hvilket vil være fra byggearbejdet opstartes. Nogle krav giver dog først mening at overholde efter at den forøgede drift, der udløser godkendelsespligt, er påbegyndt – enten helt eller delvist.

De individuelle BAT tjeklister for en række underbrancher vurderes ikke at være relevante for Stryhns, i forhold til det ansøgte projekt.

Tillige gælder [BAT-referencedokumentet for industrielle køleanlæg](#).

BAT 1 og BAT 2 - Miljøledelse og opgørelser

Sønderborg kommune vurderer at alle relevante elementer fra BAT 1 om miljøledelse og BAT 2 om opgørelser skal fastsættes som vilkår. BAT 1 og BAT 2 lyder som følger:

'1.1. Miljøledelsessystemer

BAT 1.

For at forbedre de overordnede miljøpræstationer er det BAT at indføre et miljøledelsessystem (EMS), som omfatter alle følgende elementer:

- i) ledelsens engagement, lederskab og ansvarlighed, herunder den øverste ledelse, med henblik på gennemførelsen af et effektivt miljøledelsessystem*
- ii) en analyse, der omfatter fastlæggelse af organisationens kontekst, afdækning af interessenters behov og forventninger, fastlæggelse af de egenskaber ved anlægget, der er forbundet med mulige risici for miljøet (eller menneskers sundhed), samt af de gældende lovbestemte miljøkrav*
- iii) udvikling af en miljøpolitik, der omfatter kontinuerlig forbedring af anlæggets miljøpræstation*
- iv) fastlæggelse af mål og resultatindikatorer i forbindelse med væsentlige miljøforhold, herunder sikring af overholdelse af gældende lovbestemte krav*
- v) planlægning og gennemførelse af de nødvendige procedurer og handlinger (herunder korrigerende og forebyggende foranstaltninger, hvis det er nødvendigt) med henblik på at opfylde miljømålene og undgå miljørisici*
- vi) fastlæggelse af strukturer, roller og ansvarsområder i forbindelse med miljøaspekter og -mål og tilvejebringelse af de nødvendige finansielle og menneskelige ressourcer*
- vii) sikring af den nødvendige kompetence og opmærksomhed fra det personale, hvis arbejde kan påvirke anlæggets miljøpræstationer (f.eks. gennem oplysning og uddannelse)*
- viii) intern og ekstern kommunikation*
- ix) fremme af medarbejdernes deltagelse i god miljøforvaltningspraksis*
- x) etablering og vedligeholdelse af en forvaltningsmanual og skriftlige procedurer til at kontrollere aktiviteter med betydelig indvirkning på miljøet samt relevante registre*
- xi) effektiv driftsplanlægning og processtyring*
- xii) gennemførelse af passende vedligeholdelsesprogrammer*
- xiii) nødberedskabs- og indsatsprotokoller, herunder forebyggelse og/eller afbødning af de negative (miljømæssige) virkninger af nødsituationer*
- xiv) ved (gen)design af et (nyt) anlæg eller en del deraf hensyntagen til dets miljøpåvirkninger i hele dets levetid, hvilket omfatter opførelse, vedligeholdelse, drift og nedlukning*
- xv) gennemførelse af et overvågnings- og måleprogram. Om nødvendigt kan der findes oplysninger herom i referencerapporten om overvågning af emissioner til luft og vand fra IED-anlæg*
- xvi) regelmæssig anvendelse af benchmarking for de enkelte sektorer*
- xvii) periodisk, uafhængig (så vidt det er praktisk muligt) intern audit og periodisk, uafhængig ekstern audit med henblik på at vurdere miljøresultaterne og fastlægge, om miljøledelsessystemet er i overensstemmelse med planlagte ordninger, og om det gennemføres og vedligeholdes korrekt*
- xviii) vurdering af årsagerne til manglende overensstemmelse, gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger som reaktion på manglende overensstemmelse, revision af effektiviteten af korrigerende foranstaltninger og fastlæggelse af, om der er eller kan opstå lignende uoverensstemmelser*

xix) den øverste ledelses periodiske gennemgang af miljøledelsessystemet og dets fortsatte egnethed, tilstrækkelighed og effektivitet

xx) opmærksomhed på og hensyntagen til udviklingen af renere teknikker.

Specifikt for fødevare-, foder-, drikkevare- og mejerisektoren er det også BAT at indarbejde følgende elementer i miljøledelsessystemet:

i) plan for håndtering af støjgener (se BAT 13)

ii) plan for håndtering af lugtgener (se BAT 15)

iii) opgørelse over vand-, energi- og råstofforbrug samt over spildevands- og røggasstrømme (se BAT 2)

iv) plan for energieffektivitet (se BAT 6a).

Anvendelse

Miljøledelsessystemets detaljeringsniveau og formaliseringsgrad vil normalt være relateret til arten, omfanget og kompleksiteten af anlægget og de miljøpåvirkninger, det kan have.

BAT 2. For at øge ressourceeffektiviteten og reducere emissionerne er det BAT at etablere, opretholde og regelmæssigt revidere (herunder når der sker en væsentlig ændring) en opgørelse over vand-, energi- og råvareforbrug samt over spildevands- og røggasstrømme som en del af miljøledelsessystemet (se BAT 1), der omfatter alle følgende elementer:

I. oplysninger om fødevare-, drikkevare- og mælkeproduktionsprocesser, herunder:

a) forenkede procesflowdiagrammer, som viser, hvor emissionerne stammer fra

b) beskrivelser af de procesintegrerede teknikker og spildevands-/røggasrensningsteknikker for at forebygge eller reducere emissioner, herunder deres præstationer.

II. oplysninger om vandforbrug og -anvendelse (f.eks. flowdiagrammer og vandbalancer) og fastlæggelse af foranstaltninger til at reducere vandforbruget og spildevandsmængden (se BAT 7).

III. oplysninger om mængden og arten af spildevandsstrømme som f.eks.:

a) gennemsnitlige værdier og variation i flow, pH og temperatur

b) gennemsnitlig koncentration og belastningsværdier for relevante forurenende stoffer/parametre og deres variation (f.eks. COD/TOC, kvælstof-forbindelser, fosfor, salte og ledningsevne).

IV. oplysninger om røggasstrømmenes egenskaber såsom:

a) gennemsnitlige værdier og variation i flow og temperatur

b) gennemsnitlig koncentration og belastningsværdier for relevante forurenende stoffer/parametre og deres variation (f.eks. støv, TVOC, CO, NO_x, SO_x)

c) tilstedeværelsen af andre stoffer, der kan påvirke røggasrensningssystemet eller anlæggets sikkerhed (f.eks. ilt, vanddamp og støv).

V. oplysninger om energiforbrug og -anvendelse, mængden af anvendte råvarer samt mængden og arten af de genererede rest- og biprodukter og identifikation af foranstaltninger til løbende forbedring af ressourceeffektiviteten (se f.eks. BAT 6 og BAT 10).

VI. identifikation og gennemførelse af en passende overvågningsstrategi med det formål at øge ressourceeffektiviteten under hensyntagen til forbruget af energi, vand og råvarer. Overvågning kan omfatte direkte målinger, beregninger eller registrering med passende hyppighed. Overvågningen opdeles på det mest hensigtsmæssige niveau (f.eks. på proces- eller anlægsniveau).

Anvendelse

Opgørelsens detaljeringsgrad vil normalt være relateret til arten, omfanget og kompleksiteten af anlægget og de miljøpåvirkninger, det kan have.'

Vilkår 1.6-1.10 er fastsat i overensstemmelse med ovenstående BAT 1 og BAT 2. Vilkårene er indsat med afsæt i ordlyden fra virksomhedens oplæg til vilkår, og vurderes i udgangspunktet at være dækkende og sigende for virksomhedens produktion, i forhold til BAT-kravet. Da BAT-konklusioner er bindende for virksomhed og myndighed ved fastsættelse af godkendelsesvilkår, gælder BAT formuleringerne herover i fortolkningen af vilkårene, og ved senere tvivl om, hvorvidt vilkårene er dækkende for BAT.

Der er endvidere et pågående lovarbejde – [Lovforslag IED.pdf](#) som skal implementere IE-ændringsdirektivet fra 2024. Her indføres krav om, at IE- virksomheder skal udarbejde og gennemføre et miljøledelsessystem i overensstemmelse med relevante BAT-konklusioner offentliggjort inden 4. august 2024 for sektoren senest den 1. juli 2027, jf. artikel 14a, stk. 4, 4. afsnit.

Miljøledelsessystemet skal regelmæssigt gennemgås for at sikre, at det fortsat er egnet, tilstrækkeligt og effektivt. Miljøledelsessystemet skal desuden i udgangspunktet revideres første gang den 1. juli 2027 og herefter mindst hvert tredje år af et akkrediteret overensstemmelsesvurderingsorgan eller en akkrediteret miljøverifikator, jf. artikel 14a, stk. 4, 5. og 6. afsnit.

Da den godkendelsespligtige udvidelse endnu ikke er i drift på dette tidspunkt, vurderer Sønderborg Kommune at kravet om ekstern akkrediteret revision først skal være gennemført senest 12 måneder efter at udvidelsen er idriftsat, hvilket i praksis vil blive tolket som 12 måneder fra det tidspunkt, hvor nye fyldemaskiner er taget i brug i ny bygning.

Miljøledelsessystemet skal dog opstartes og implementeres senest når byggerarbejder opstartes som led i udnyttelsen af denne miljøgodkendelse, og i starten således omfatte eksisterende aktiviteter på virksomheden. Interne audit, ledelsens evaluering og den årlige indrapportering til miljømyndigheden skal ligeledes opstartes på dette tidspunkt og være gennemført første gang et år herefter.

Vilkår 1.6 og 1.8 afspejler dette krav.

BAT 3 og BAT 4 – spildevand - overvåge nøgleprocesparametre og emissioner

Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om at overvåge nøgleprocesparametre og emissioner for spildevandsstrømme i dag er sikret gennem eksisterende tilslutningstilladelse, og ligeledes vil blive sikret gennem de kommende tilslutningstilladelser for virksomhedsudvidelsen. BAT 3 håndteres derfor ikke yderligere i denne miljøgodkendelse.

BAT 5 – luftmonitoring - udvalgte sektorer

Sønderborg Kommune vurderer ikke at BAT 5 er relevant, da ingen af de nævnte sektorer og processer forekommer på virksomheden.

BAT 6 – øge energieffektivitet

Sønderborg Kommune vurderer at BAT 6 er sikret gennem indføring af energi- og miljøledelsessystemerne samt de beskrevne tiltag ovenfor.

BAT 7 – reducere vandforbrug og spildevandsmængde

Virksomheden anvender i dag "pigging system" i rørsystemer for at reducere produktpild og vandforbrug. Sønderborg Kommune vurderer at der skal fastsættes krav til løbende optimering af vandforbrug og spildevandsmængde for at sikre overholdelse af BAT 7. Det er BAT at anvende BAT 7a og en af teknikkerne b-k nedenfor eller en kombination af disse:

Teknik	Beskrivelse	Anvendelse
<i>Fælles teknikker</i>		
a Recirkulering og/eller genanvendelse af vand	Recirkulering og/eller genanvendelse af vandstrømme (med eller uden vandrensning), f.eks. til rengøring, vask, køling eller selve processen.	Anvendeligheden kan være begrænset på grund af krav til hygiejne og fødevarer sikkerhed.
b Optimering af vandflow	Anvendelse af kontrolenheder, f.eks. fotoceller, flowventiler, termostatregulerede ventiler, til automatisk justering af vandflow.	
c Optimering af vanddyser og slanger	Anvendelse af korrekt antal og placering af dyser og placering. Justering af vandtryk.	
d Adskillelse af spildevandsstrømme	Spildevandsstrømme, der ikke har behov for rensning (f.eks. ikke-forurenet kølevand eller ikke-forurenet overfladevand/regnvand), holdes adskilt fra spildevand, der skal behandles, hvilket muliggør genanvendelse af ikke-forurenet vand.	Muligheden for adskillelse af ikke-forurenet regnvand kan være begrænset, hvis der i forvejen findes et spildevandssystem.
<i>Teknikker i forbindelse med rengøring</i>		
e Tørre renseteknikker	Bortskaffelse af så meget restmateriale som muligt fra råvarer og udstyr inden rengøring med væske, f.eks. ved hjælp af trykluft, vakuumsystemer eller opsamlingsbakker med netafdækning.	Generelt anvendelig.

f	»Pigging system« til rensning af rør	»Rensegris« til automatisk eller halvautomatisk mekanisk forrensning i rør inden CIP som sendes rundt vha. tryk	
g	Højtryksrensning	Sprøjtning med vand på overfladen, som skal renses ved tryk på mellem 15 bar og 150 bar.	Anvendeligheden kan være begrænset på grund af arbejdsmiljøkrav.
h	Optimeret dosering af rengøringskemikalier og vandforbrug ved CIP-rengøring (cleaning-in-place)	Optimering af CIP-systemet og måling af turbiditet, ledningsevne, temperatur og/eller pH til dosering af varmt vand og kemikalier i optimerede mængder.	Generelt anvendelig.
i	Lavtryksskum og/eller gelrensning	Anvendelse af lavtryksskum og/eller gel til rengøring af vægge, gulve og/eller udstyr.	
j	Optimeret design og konstruktion af udstyr og procesområder	Udstyr og procesarealer er designet og konstrueret på en måde, der letter rengøringen. Ved optimering af design og konstruktion skal der tages hensyn til hygiejnekravene.	
k	Rengøring af udstyr snarest muligt	Rengøringen foretages så hurtigt som muligt efter brug af udstyr for at forhindre, at snavset hærdes.	

Sønderborg Kommune vurderer at kravet skal sikres gennem vilkår 2.2 og 2.3.

BAT 8 – reducere brugen af skadelige stoffer til rengøring og desinfektion

For at forebygge eller reducere anvendelsen af skadelige stoffer, f.eks. ved rengøring og desinfektion, er det BAT at anvende en af nedenstående teknikker eller en kombination af disse:

Teknik	Beskrivelse
a) Passende valg af rengøringskemikalier og/eller desinfektionsmidler	Undgå eller minimere anvendelse af rengøringskemikalier og/eller desinfektionsmidler, som er skadelige for vandmiljøet, navnlig prioriterede stoffer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets vandrammedirektiv 2000/60/EF ⁽¹³⁾ . Ved udvælgelsen af stofferne tages der hensyn til hygiejne- og fødevareressikkerhedskrav.
b) Genanvendelse af rengøringskemikalier ved CIP-rengøring	Opsamling og genanvendelse af rengøringskemikalier ved CIP. Ved genanvendelse af rengøringskemikalier tages hensyn til hygiejne- og fødevareressikkerhedskrav.
c) Tørrensning	Se BAT 7e.

d) Optimeret design og konstruktion af udstyr og procesområder	Se BAT 7j.
--	------------

Sønderborg kommune vurderer at der skal fastsættes krav i vilkår 1.11 og 1.14, så virksomheden løbende forpligtes til at forholde sig til kravet og mulighederne i BAT 8 som led i miljøledelsessystemet – herunder mulighederne for at substituere til mere miljøvenlige alternativer end natriumhypochlorit, som er på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer (LOUS).

BAT 9 - anvende kølemidler uden ozonnedbrydende stoffer og lavt GWP

Det er BAT at anvende kølemidler uden indhold af ozonnedbrydende stoffer og med et lavt globalt opvarmningspotentiale (GWP). BAT konklusionen er offentliggjort 4. december 2019 og for virksomheder omfattet af kravene heri skal ændringer være gennemført så de nye vilkår overholdes inden 4. december 2023. Det betyder at udfasningen af freonbaserede kølemidler for nye virksomheder omfattet af kravet, skal ske som led i ibrugtagning af miljøgodkendelsen. Rent juridisk er det, når byggearbejdet påbegyndes. Sønderborg Kommune vurderer at det er relevant at betragte ikrafttrædelsestidspunktet for dette krav til et senere tidspunkt end meddelelsen af denne miljøgodkendelse. Omvendt, er virksomhedens forslag til en substitution i 2030 ikke vurderet i tråd med BAT-kravet. Sønderborg kommune fastsætter derfor en frist i vilkår 2.8 for udskiftning af freon og HFC-baserede kølesystemer til egnede kølemidler som vand, kuldioxid eller ammoniak. Driften af HFC baserede anlæg skal ophøre senest 6 måneder efter at virksomheden påbegynder byggearbejde af nyt flaskefylderi, efter meddelt byggetilladelse til den ansøgte udvidelse. Noget lignende kunne være opnået ved ansøgning om tilladelse til opstart af byggearbejder inden miljøgodkendelse efter MBL § 33, stk 2.

BAT 10 – øge ressourceeffektiviteten

Sønderborg kommune vurderer at BAT 10 om at øge ressourceeffektivitet er sikret gennem miljøledelsessystemet og vilkår 1.13. Virksomheden benytter allerede i dag i vidt omfang at sende relevante affaldsfraktioner til biogasanlæg. Integration i miljøledelsessystemet vil sikre, at kravet i BAT 10 genbesøges og mulighederne for at optimere ressourceforbruget løbende undersøges – herunder adskillelse af restprodukter.

BAT 11 – opsamlingskapacitet til opsamling af spildevand

For at forhindre ukontrollerede udledninger til vand er det BAT at tilvejebringe en passende opsamlingskapacitet til opsamling af spildevand.

BAT 11 beskriver at en passende bufferkapacitet bestemmes ved en risikovurdering, hvor der f.eks. tages hensyn til arten af de forurenende stoffer, effekten af disse forurenende stoffer på nedstrøms spildevandsrensning og på recipienten osv. Udledningen af spildevand fra denne opsamlingskapacitet gennemføres først, efter at der er truffet passende foranstaltninger (f.eks. overvågning, behandling, genanvendelse). For eksisterende anlæg kan anvendeligheden være begrænset af pladsen, der er til rådighed og/eller udformningen af spildevandssystemet.

Der er i basistilstandsrapportens trin 1-3 en opgørelse over alle kemikalier og stoffer anvendt af Stryhns. Yderligere er det i tilslutningstilladelsen opgjort, hvilke mængder af spildevand samt hvilke kemikalier og stoffer, der anvendes specifikt til rensning af spildevand.

Virksomheden har separatkloakering på alle deres arealer, hvilket reducerer spildevandsmængden samt sikrer, at overflade- og spildevand ikke blandes.

Overfladevand fra de tilføjede arealer vil blive forsinket og efterfølgende sendt til regnvandsledning. Virksomheden har tidligere haft hændelser, hvor en 1000 liters palletank med lud er tabt på det udendørs område og forurenet overfladevandsystemet. Det vurderes derfor relevant, at tilslutningstilladelserne indarbejder krav om afspærringsmulighed på rørbassin/forsinkelsesløsning og i brønde umiddelbart inden tilslutning af virksomhedens overfladevand til de offentlige regnvandsledninger, så risikoen minimeres for at et større spild af forurenende stoffer kan ende i overfladevandsystemet og Natura2000 området i Nybøl Nor. Kravet vil i udgangspunktet gælde for områderne der påvirkes af ombygninger og udvidelser samt kloakeringsændringer på virksomhedens nordlige og østlige område. P-område syd for Teglværksvej vil ikke blive omfattet af dette, da her ikke håndteres kemikalier og lignende. Forholdet vil blive endeligt behandlet i de kommende tilslutningstilladelser. Dertil suppleres med krav i vilkår 7.6 om tætningspude, som foreslået af virksomheden.

BAT 12 – reducere emissioner til vand

For at reducere emissioner til vand er det BAT at anvende en passende kombination af nedenstående teknikker. I skemaet er det markeret hvilke teknikker virksomheden benytter (v) og hvilke den offentlige spildevandsrensning efterfølgende benytter (o).

	Teknik ^[14]	Forurenende stoffer, der typisk er fokus på	Anvendelse
Indledende, primær og generel behandling			
a	Udligning (v)	Alle forurenende stoffer	Generelt anvendelig.
b	Neutralisering (v)	Syrer, baser	
c	Fysisk separation, f.eks. sigter, sier, sandfang, fedtudskillere, olieseparation eller primære bundfældnings-tanke (v)	Grove faste stoffer, suspenderede faste stoffer, olie/fedt	
Aerob og/eller anaerob behandling (sekundær behandling)			
d	Aerob og/eller anaerob behandling (sekundær behandling), f.eks. aktivret slamproces, aerob lagune, proces med opadgående anaerobt slamtæppe (UASB), anaerob kontaktproces, membranbioreaktor (o)	Bionedbrydelige organiske forbindelser	Generelt anvendelig.
Fjernelse af kvælstof			
e	Nitrifikation og/eller denitrifikation (o)	Totalt kvælstof, ammonium/ammoniak	Nitrifikation kan muligvis ikke anvendes i tilfælde af høje kloridkoncentrationer (f.eks. over 10 g/l).

			Nitrifikation kan muligvis ikke anvendes, når spildevandets temperatur er lav (f.eks. under 12 °C).
f	Delvis nitrifikation — anaerob ammoniumoxidation (o)		Kan muligvis ikke anvendes, når spildevandets temperatur er lav.
<i>Genvinding af fosfor og/eller fjernelse af fosfor</i>			
g	Genvinding af fosfor som struvit (ej relevant)	Total fosfor	Kan kun anvendes på spildevandsstrømme med et højt samlet fosforindhold (f.eks. over 50 mg/l) og et betydeligt flow.
h	Bundfældning (v+o)		Generelt anvendelig.
i	Øget biologisk fjernelse af fosfor (o)		
<i>Fjernelse af faste stoffer</i>			
j	Koagulering og flokkulering (v)	Suspendede faste stoffer	Generelt anvendelig.
k	Sedimentering (sker i fedtudskiller)		
l	Filtrering (f.eks. sandfiltrering, mikrofiltrering og ultrafiltrering) (v)		
m	Flotation (sker i fedtudskiller)		

Sønderborg Kommune vurderer at alle relevante teknikker i BAT 12 er implementeret. Krav til driften og effektiviteten af disse processer på virksomheden vil ske gennem kommende tilslutningstilladelser. De efterfølgende BAT-AEL'er i BAT 12 er ikke relevante for virksomheden, da der ikke sker direkte udledning til recipient.

BAT 13 – plan for håndtering af støjgener

Virksomheden har kortlagt sine støjkloder, udarbejdet støjrapport og etableret tilstrækkelig dæmpning. Sønderborg Kommune vurderer at virksomheden med disse tiltag og overholdelse af vilkårene i godkendelsen vedrørende støj overholder dette BAT-krav. Vilkår 1.10 sikrer at arbejdet er implementeret i miljøledelsessystemet.

BAT 14 – forebygge og reducere støjmissioner

Virksomhedens støjkortlægning beskriver at virksomheden nu og fremadrettet benytter en lang række af de nævnte teknikker i BAT 14 – herunder hensigtsmæssig placering af udstyr og aktiviteter, støjdæmpere og indkapsling, eftersyn af støjkloder, støjmur og bygninger samt støjsvagt udstyr og løsninger. Sønderborg Kommune vurderer at BAT 14 er opfyldt med de beskrevne tiltag og overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår fremadrettet.

BAT 15 – forebygge og reducere lugtemissioner

Der er ikke dokumenteret lugtgener fra virksomheden, og virksomheden er i dag ikke reguleret ift. lugt. Naboer til virksomheden har dog som led i planprocessen ytret at lugtgener kan være et relevant tema som led i udvidelsen

af virksomheden. Virksomheden har foreslået at videreføre og etablere lugt-fjernende ozonanlæg på ventilationsafkast fra spildevandsrensning og undersøge muligheden for en lukket kogeprocess til varmebehandling af grøntsager, som potentielt kan forårsage lugt. I denne godkendelse er der endvidere fastsat vilkår, som i tilfælde af konstaterede lugtgener, vil kunne regulere virksomhedens udledning af lugt, så den overholder Miljøstyrelsens vejledende B-værdier for lugt. Det vurderes på den baggrund at BAT 15 om at forebygge og reducere lugtemissioner er opfyldt. Vilkår 1.10 sikrer at arbejdet er implementeret i miljøledelsessystemet.

Tværgående BREF for industrielle køleanlæg

De køleanlæg virksomheden anvender er baseret på ammoniak eller, i en kortere periode endnu, HFC. De er dermed ikke omfattet af den tværgående BREF for industrielle køleanlæg, som omhandler køling ved af fjerne spildvarme med vand og/eller luft.

Ved anvendelse af tiltag, som beskrevet af virksomheden, og de vilkår der er fastholdt i denne godkendelse, vurderer Sønderborg Kommune samlet på baggrund af ovenstående, at virksomheden lever op til bedst tilgængelige teknik.

11 BASISTILSTANDSRAPPORT

Virksomheden er omfattet af IE-direktivet og dermed bilag 1 i godkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal Sønderborg Kommune træffe afgørelse om, hvorvidt virksomheden skal udarbejde en basistilstandsrapport efter godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 1. Basistilstandsrapporten er et redskab til at foretage en sammenligning mellem den forureningstilstand, der er konstateret i den basistilstandsrapport, der er lavet ved virksomhedens start eller godkendelsestidspunkt, og tilstanden, når driften af aktiviteterne ophører.

Der skal laves en basistilstandsrapport, hvis virksomheden i visse mængder bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer, som kan forårsage jord- eller grundvandsforurening.

Farlige stoffer er ifølge IE-direktivet stoffer eller blandinger, som klassificeres som farlige efter artikel 3 i Rådets forordning nr. 1272/2008 af 16. december 2008 (CLP-forordningen) om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger, der som følge af deres farlige karakter, mobilitet, persistens og bionedbrydelighed kan forurene jord eller grundvandet.

Stoffet skal bruges, frigives eller fremstilles fra en aktivitet omfattet af bilag 1 i godkendelsesbekendtgørelsen eller fra en aktivitet, som er teknisk og forureningsmæssigt forbundet hermed. Derudover skal stoffet være relevant og farligt ved en jord- eller grundvandsforurening. Dette indebærer, at karakteren og mængden af stofferne skal udgøre en risiko for længerevarende jord- eller grundvandsforurening.

Fra EU-vejledning om basistilstandsrapport fremgår det, at det ikke er nødvendigt at udarbejde en basistilstandsrapport i de tilfælde, hvor det er helt klart, at der ikke er nogen væsentlig risiko for forurening af jordbunden eller grundvandet på grund af mængden af de farlige stoffer, der bruges, fremstilles eller frigives på anlægget, eller på grund af jordbundens og grundvandets karakter på anlægsområdet.

Hvis der er tale om eksisterende anlæg, hvor der er truffet foranstaltninger, som i praksis gør det umuligt at forurene jordbunden og grundvandet, er det heller ikke nødvendigt at udarbejde en basistilstandsrapport.

Virksomheden har i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen indsendt en redegørelse vedrørende basistilstandsrapport (trin 1-3), hvor der gøres rede for om der er behov for en basistilstandsrapport.

Redegørelsen følger [EU kommissionens vejledning](#) om basistilstandsrapport, trin 1 til 3:

1. Fastlægge om der bruges, fremstilles eller frigives farlige stoffer eller ej.
2. Identificere de relevante farlige stoffer. Ved relevante forstås de stoffer, der som følge af deres kemiske og fysiske egenskaber, såsom opløselighed, giftighed, mobilitet, persistens og bionedbrydelighed kan forurene jord eller grundvandet.
3. Vurdere hvad den reelle risiko for forurening af jord og grundvand er på virksomhedens specifikke anlægsområde.

I gennemgangen indgår en vurdering af sandsynligheden for, at disse stoffer frigives. I vurderingen indgår, at der tages hensyn til:

- Mængden af de pågældende stoffer.
- Lokaliseringen af det enkelte farlige stof på anlægsområdet,
- Anlæggets indretning, herunder hvorledes stofferne lagres og bruges, og hvor de udgør en risiko for at blive frigivet. Der skal også tages hensyn til de foranstaltninger, der er gennemført for at sikre, at der ikke sker en forurening. Det gælder både den tekniske indretning og den løbende forebyggende kontrol.

Udvalgte relevante stoffer

Tre aminstoffer til rengøringsformål er udpeget som relevante til nærmere undersøgelse i trin 3. Produkterne indeholder aminer, som er meget giftige for organismer der lever i vand. Produkterne kan i større mængder medføre en lokal ændring af surhedsgraden i mindre vandsystemer, som indebærer risiko for skadevirkninger overfor vandlevende organismer.

Den reelle forureningsrisiko fra disse stoffer er behandlet i BTR rapportens Tabel 5-1, givet herunder.

Tabel 5-1 Oversigt over relevante farlige stoffer tilknyttet procesanlægget.

Område	Repræsentative produkter eller stoffer	Reelle forureningsrisiko
Procesanlæg	Rengøring: Aminer	Procesanlægget er placeret indendørs, på fast belægning, der forsynes med system til afledning af processpildevand til intern spildevandsrensning. På baggrund af ovenstående, vurderes risikoen for en længerevarende jord og/eller grundvandsforurening at være så lav, at den i praksis er ikke-eksisterende.
Lager og kemirum (200 liters beholdere)	Aminer	Aminer opbevares i originale beholdere, på reoler, hvorunder der er etableret fuld opsamlingskapacitet. Reolerne er opstillet i virksomhedens lager- og kemirum, der er indrettet med tæt fast belægning uden afløb. På baggrund af ovenstående, vurderes risikoen for en længerevarende jord og/eller grundvandsforurening

		at være så lav, at den i praksis er ikkeeksisterende.
Rørføringer	Aminer	Rørføringer vil blive etableret som rørbroer og som rør/kabler over terræn og over tæt fast belægning. Rørføringer inspiceres regelmæssigt, så evt. små lækager kan opdages. Alle rør installeres i henhold til gældende standarder og kontrolleres og trykprøves inden ibrugtagning. Koblinger o. lign. placeres over befæstede områder uden direkte afløb til kloak. På baggrund af ovenstående, vurderes risikoen for en længerevarende jord og/eller grundvandsforurening at være så lav, at den i praksis er ikkeeksisterende.
Spildevand	Samme indholdsstoffer som forekommer på anlægget og som er vurderet til at gå videre i trin 3.	Mange af stofferne vil være behandlet eller neutraliseret forud for afledning til kloaksystemet og videre til ekstern spildevandsrensning. Der kan erfaringsmæssigt forekomme utætheder i kloakinstallationer, men da mange af stofferne er behandlet/neutraliseret og da koncentrationerne af stofferne dermed er væsentligt reduceret, vurderes der ikke at være risiko for en længerevarende jordforurening eller forurening af grundvandet. På baggrund af ovenstående, vurderes risikoen for en længerevarende jord og/eller grundvandsforurening at være så lav, at den i praksis er ikkeeksisterende.
Affald	Aminer	Oplag af affaldsprodukter, der kan medføre forurening (farligt affald), vil blive opbevaret inden for aflåste lagerfaciliteter og lukkede beholdere/rørledninger bygget på eller over fast underlæg med op-samlingskar og spildbakker. Affald bortskaffes til godkendt modtager. På baggrund af ovenstående, vurderes risikoen for en længerevarende jord og/eller grundvandsforurening at være så lav, at den i praksis er ikkeeksisterende.

Den indsendte basistilstandsrapport trin 1-3 konkluderer, at der i forbindelse med drift og udvidelse af fødevarerproduktionsfaciliteter ved STRYHNS GRUPPEN A/S (Graasten Salater), ikke bruges, fremstilles eller frigives stoffer, der kan betragtes som 'relevante farlige stoffer'.

SØNDERBORG KOMMUNES VURDERING

For en eksisterende virksomhed som Stryhns, der producerer fødevarer, er det umiddelbart ikke sandsynligt, at de bruger, fremstiller eller frigiver relevante, farlige stoffer i selve produktionen i et omfang, der kan begrunde udarbejdelsen af en basistilstandsrapport. Men det kan være tilknyttede aktiviteter, der kan udløse krav om en rapport. Virksomheden har derfor indsendt oplysninger i forhold til relevante farlige stoffer for aktiviteter, som er teknisk og forureningsmæssigt forbundet med fødevarerproduktionsaktiviteter. Det er bl.a. rengøringsprocesser og værkstedsaktiviteter.

Virksomheden har udarbejdet en samlet oversigt over de forskellige kemiske stoffer/blandinger, som der frigives ved virksomhedens aktiviteter. Der er foretaget vurdering efter ovenstående kriterier.

På virksomheden opbevares der farligt affald, herunder spildolie. Det vurderes at der ikke er risiko for en længerevarende negativ påvirkning af jord og

grundvand ved den daglige drift, uheld, spild eller lignende, da olieaffald opbevares i egnede beholdere på værkstedet samt i opsamlingskar i skur.

Virksomheden får tidssvarende krav i denne miljøgodkendelse til oplag og håndtering af olie og kemikalier samt til farligt affald. Herudover er der krav om kontrol med tætheden af belægninger for at minimere risikoen for udslip til jord og grundvand.

Sønderborg Kommune vurderer, at relevante farlige stoffer kun bruges på Stryhns i relativt små mængder, samt at der er foretaget relevante foranstaltninger, der sikrer, at risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal. Alle farlige stoffer bliver opbevaret i egnede beholdere og tanke på tæt belægning, i spildbakker eller i opsamlingsgrave. Der er tale om en eksisterende virksomhed med relevante foranstaltninger, der i praksis gør det umuligt at forurene jordbunden og grundvandet. Kommende indretninger sikres på tilsvarende vis og gennem godkendelsens vilkår mod risiko for at de kan forårsage væsentlig længerevarende jord- og grundvandsforurening. De udvalgte relevante aminstoffer der er undersøgt nærmere i trin 3 (rapportens tabel 5-1) vurderes på baggrund af det oplyste ikke at kunne medføre risiko for længerevarende jord- og grundvandsforurening.

Det er derfor Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at der ikke er en væsentlig sandsynlighed for, at de farlige stoffer, som anvendes i forbindelse med tilknyttede aktiviteter, vil medføre en risiko for påvirkning af jord- og grundvand på anlægsområdet.

Afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes basistilstandsrapport i forbindelse med miljøgodkendelsen

På baggrund af virksomhedens oplysninger i BTR bilaget med gennemgang af EU-vejledningens 3 trin, vurderer Sønderborg Kommune at virksomheden ikke skal udarbejde en basistilstandsrapport, da der ikke forekommer aktiviteter, der indebærer brug, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer med risiko for forurening af jordbunden og grundvandet med sådanne stoffer.

Sønderborg Kommune træffer hermed afgørelse om, at aktiviteterne på Stryhns ikke er omfattet af kravet om at udarbejde fuld basistilstandsrapport efter godkendelsesbekendtgørelsens § 14, da det er vurderet at der ikke foreligger en fremtidig risiko for forurening.

Denne afgørelse om ikke at udarbejde fuld basistilstandsrapport kan påklages i forbindelse med klage over den samlede afgørelse om miljøgodkendelse, jf. klagevejledningen senere i dette dokument.

12 OPHØR AF VIRKSOMHEDEN

Ifølge § 21 i godkendelsesbekendtgørelsen skal der fastsættes vilkår, der sikrer, at der ved ophør af driften træffes nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og at stedet bringes tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Virksomheden har i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1 nr. 12 og 13) foreslået krav til ophør af driften, som fastholdes i vilkår 9.1-9.5. Der fastsættes derfor vilkår om underretning af myndigheden, tømning og rengøring af proces- og tankanlæg, bortskaffelse af affald og produkter samt iværksættelse af eventuelle relevante orienterende forureningsundersøgelser på virksomhedens område.

I forhold til undersøgelser af jordforurening ved ophør gælder kapitel 4 b i jordforureningsloven nr. 282 af 27/03/2017 om vurdering af forureningstilstand og indsendelse af oplæg til vurdering til miljømyndigheden. Kravet fremgår ligeledes af § 54 i godkendelsesbekendtgørelsen nr. 1027 af 02/09/2024. Der fastsættes derfor ikke yderligere krav om dette i denne godkendelse.

13 HØRINGER OG INDSIGELSE

Foroffentlighed

Der er krav om for-offentlighed i sagsbehandlingen, da Stryhns er en bilag 1 virksomhed. Efter godkendelsesbekendtgørelsens §§ 17 må vi ikke træffe afgørelse om godkendelse før offentligheden har haft mulighed for at udtale sig. Derfor er det den 22. december 2025 blevet annonceret på kommunens hjemmeside, at vi gik i gang med at udarbejde miljøgodkendelse. Det fremgik, at enhver har ret til at se og kommentere sagens akter og få tilsendt udkast til afgørelse når det foreligger.

Der er i den forbindelse ikke kommet henvendelser fra borgere om at se ansøgning og udkast til tilladelsen til miljøgodkendelsen.

Offentlig høring, høring af berørte myndigheder og partshøring af udkast til afgørelse

Et udkast til godkendelsen har sammen med udkast til lokalplan, kommuneplantillæg og miljøvurderingsrapport været i offentlig høring fra xx/xx-xx/x 2026 (DATO)

Udkastet har tillige været sendt i i høring hos berørte myndigheder samt i partshøring hos virksomhed og de nærmeste naboer.

Virksomheden havde (kun spørgsmål af opklarende karakter/følgende bemærkninger) til godkendelsen.

Der er under nabohøringen indkommet indsigelser fra X naboer. De enkelte indsigelsespunkter er behandlet i de respektive afsnit i godkendelsen. Naboerne er fremkommet med indsigelser angående:

- Xxxxx – behandlet i afsnit x.x
- Xxxxx – behandlet i afsnit x.x
- Xxxxx – behandlet i afsnit x.x
- Xxxxx – behandlet i afsnit x.x

Indsigelserne giver/ giver ikke anledning til ændring af vilkår.

Høringen hos berørte myndigheder har/har ikke givet anledning til bemærkninger eller indsigelser...

14 KONKLUSION

Sønderborg Kommune vurderer, at virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

En kopi af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.

ANDEN LOVGIVNING

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning – f.eks. byggeloven og planloven - skal søges separat.

ÆNDRING AF VIRKSOMHED

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, så det betyder større eller anden forurening, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker (miljøbeskyttelseslovens § 33).

BORTFALD AF GODKENDELSE

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden **dato – (indsæt meddelelsesdato +op til 5 år)**. Dette følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 2, da godkendelsen vedrører tilladelse til at gennemføre planlagte udvidelser eller ændringer.

Hvis afgørelsen påklages, bortfalder godkendelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter, at klagemyndigheden har truffet en afgørelse.

Afgørelse og vilkår for etablering og drift

Afgørelse om miljøgodkendelse/revurdering/tillæg til miljøgodkendelse

Sønderborg Kommune meddeler den [XX. måned 20XX] godkendelse til udvidelse og drift af Stryhns Gruppen A/S – Graasten Salater.

Denne miljøgodkendelse og § 25 tilladelse meddeles efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 33 og miljøvurderingslovens § 25.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve den. Hvis godkendelsen udnyttes inden klagefristen udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – er det på virksomhedens ansvar.

Vilkårene er fastsat på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet samt vurdering og begrundelser.

Vilkår uden markering, er vilkår, som Sønderborg Kommune har vurderet er relevante for anlægget. Begrundelse og vurdering for de enkelte vilkår fremgår af vurderingsafsnittet.

Vilkår markeret med (§ 25) er fastsat som led i tilladelsen efter miljøvurderingslovens § 25, med hjemmel i miljøvurderingslovens § 27, stk. 2.

Vilkår markeret med (BAT ***) er meddelt for at sikre implementering af krav i gældende BAT konklusion.

Vilkår markeret med (V-**) er vilkår som virksomheden selv har foreslået, og som er vurderet relevante og medvirker til at minimere miljøpåvirkninger og sikre BAT i bred forstand. Ordlyden kan være ændret i mindre omfang i forhold til virksomhedens oplæg, for at præcisere eller lette tilsynet med vilkåret.

Afgørelse meddeles på følgende vilkår:

1. GENERELT

- 1.1. Bufferzone: Der skal friholdes en 15 meter bred bufferzone ud fra hele skovbrynet langs Overstjernen, målt fra matrikelskel. Inden for zonen må der ikke etableres oplag, ske parkering eller foregå transport i hverken anlægs- eller driftsfasen.

Al belysning skal placeres uden for 15 meter zonen, og orienteres væk fra skovbrynet/bufferzonen. Lyskilderne skal være nedadrettede og effektivt skærmes så bufferzonen og skovbrynet ikke oplyses. Maksimal lyskildehøjde i byggefasen er 3 meter. Området for bassinløsning kan dog midlertidigt oplyses i nødvendigt omfang mens etableringsarbejder forgår, til sikring af arbejdsmiljøkrav.

Der skal etableres synlig opmærkning af 15 meter bufferzonen i hele bygge- og etableringsperioden.

5 meter 'no-go'-zone: Der kan dog i forbindelse med etablering af bassinløsning til rensning og forsinkelse af overfladevand, etableres mid-

lertidige arbejdsarealer hertil samt en blivende placering af fx infiltrationsbassin eller lignende bassinløsning inden for 15 meter zonen. Hverken aktiviteter, arbejdsarealer eller bassin må placeres nærmere end 5 meter fra østlig digefod. 5 meter zonen skal synligt afmærkes i hele byggeperioden, og indhegnes så al adgang forhindres. (§ 25)

- 1.2. Begrønningen af støjskærme skal vedligeholdes løbende for at opretholde den ønskede grønne karakter, som forudsat i lokalplanen. Manglende eller døde planter skal derfor udskiftes snarest og senest i den førstkommande vækstsæson. (§ 25)
- 1.3. Virksomheden skal straks underrette tilsynsmyndigheden, hvis godkendelsens vilkår ikke overholdes.
Hvis den manglende overholdelse af vilkårene eller andre driftsforstyrrelser eller uheld medfører umiddelbar fare for menneskers sundhed eller betydeligt omfang truer med at påvirke miljøet, skal driften af virksomheden eller den relevante del af virksomheden straks indstilles. Virksomheden skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at vilkårene igen overholdes. (V-A8)
- 1.4. Hvis der sker driftsforstyrrelser og uheld som kan medføre risiko for forurening af det eksterne miljø, skal virksomheden straks kontakte alarmcentralen på tlf. 112.
Alle driftsforstyrrelser og uheld, som kan påvirke det eksterne miljø eller medføre risiko herfor, skal straks meldes til miljømyndigheden. Senest en uge efter skal der følges op med en skriftlig redegørelse over uheldet med en beskrivelse af årsag til uheldet, samt udbedrende og forebyggende tiltag. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.
Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe akutte uheld. (V-I3)
- 1.5. Hvor der i vilkårene anvendes betegnelsen "befæstet areal" menes en fast belægning, der giver mulighed for opsamling af spild og kontrolleret afledning af nedbør. Hvor der i vilkårene anvendes "tæt belægning" menes en fast belægning, der i løbet af påvirkningstiden er uigennemtrængelig for de forurenende stoffer, der håndteres på arealet.

Miljøledelse

- 1.6. Virksomheden skal gennemføre og vedligeholde et miljøledelsessystem, der opfylder kravene i BAT 1 og BAT 2 og som minimum dækker vilkår 1.6-1.15 herunder. Virksomheden skal til enhver tid kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med disse krav.
Dokumentation skal opbevares i 5 år og kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. (BAT 1)
Systemet skal opstartes og implementeres senest når byggearbejdet efter denne miljøgodkendelse opstartes.
- 1.7. Ledelsen skal minimum én gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet og forholde sig til, om det fortsat er velegnet og tilstrækkeligt i forhold til at opnå løbende miljøforbedringer. (BAT 1-xix)

Gennemgangen skal omfatte vurdering af eventuelle årsager til manglende overensstemmelse og gennemføre nødvendige afhjælpende foranstaltninger som reaktion på manglende overensstemmelse. (BAT 1-xviii)

- 1.8. Virksomheden skal minimum én gang årligt gennemføre intern audit af miljøledelsessystemet med henblik på at vurdere systemets egnethed og effektivitet. Den interne audit skal så vidt det er muligt være uvidelig.
Miljøledelsessystemet skal desuden revideres af et akkrediteret overensstemmelsesvurderingsorgan eller en akkrediteret miljøverifikator første gang senest 12 måneder efter at fyldemaskiner i ny bygning er taget i brug og herefter mindst hvert tredje år. (BAT 1-xvii)
- 1.9. Miljøledelsessystemet skal inddrage medarbejderne, forankres i ledelsen, og dokumentere et systematisk og bevidst arbejde for løbende miljøforbedringer. Det skal som minimum indeholde:
 - a) En overordnet miljøpolitik med løbende forbedringer formuleret af virksomhedens ledelse.
 - b) Fastlagte roller og ansvar for gennemførelse af miljøpolitik og -mål.
 - c) Nødvendige finansielle og menneskelige ressourcer samt nødvendige kompetencer hos det personale, der kan påvirke virksomhedens miljøpræstationer.
 - d) Procedurer der sikrer, at virksomheden til enhver tid er opdateret med nyeste relevante lovgivning for at sikre at miljølovgivningen overholdes.
 - e) Procedure for håndtering af klager over miljøgener inkl. intern og ekstern kommunikation.
 - f) Procedure for løbende overvågning af udviklingen af renere teknologi og energibesparende teknologi og vurdering af om disse kan anvendes i forbindelse med drift, etablering af nye anlæg og anlægsdele, produktionsændringer og ved nedlukning.
 - g) Procedure for nødberedskab og uheld, der kan have miljømæssige konsekvenser, herunder
 - Procedurer for hvordan forureningsuheld og væsentlige spild håndteres. Procedurerne skal indeholde instrukser om, hvad der skal foretages for at stoppe yderligere spild og begrænse forureningen. Endelig skal procedurerne indeholde en instruks for hvordan myndighederne informeres.
 - Der skal foreligge opdaterede procedurer for påfyldning af tanke. Procedurerne skal indeholde instrukser om hvor og hvordan påfyldning skal foregå. Procedurerne skal foreskrive, hvilke forhåndsregler der skal foretages for at undgå spild og procedurerne skal indeholde instrukser for, hvordan eventuelle uheld under påfyldning stoppes og hvordan skaderne minimeres.
 - h) Procedurer for vedligeholdelse af miljøkritiske indretninger.

i) Konkrete, målbare miljømål for væsentlige miljø- og energiforhold med tidsfrister.

j) Handlingsplaner for at nå miljømålene, herunder plan for håndtering af lugtgener.

k) Procedurer for effektiv processtyring, hvor arbejdsgange for måling af miljøindsatsen beskrives. Som mål for miljøindsatsen skal nedstående som minimum opgøres årligt og senest 1. april for det foregående kalenderår:

- 1 Produktion
- 2 Energiforbrug (også opgjort i forhold til produktion)
- 3 Vandforbrug (også opgjort i forhold til produktion)
- 4 Spildevandsmængde og indholdsstoffer
- 5 Forbrug af rengørings- og desinfektionsmidler. Anvendes der prioriterede stoffer (LOUS) skal dette begrundes
- 7 Affaldsmængder.

(BAT 1, BAT 2, BAT 13, BAT 15)

1.10. For at forebygge gener i omgivelserne skal virksomheden vedligeholde fortegnelser over relevante støj- og lugtkilder samt dokumentere og føre journal over overvågning af støjemissioner og eventuelle relevante lugtemissioner.

Der føres en journal over reaktioner på identificerede hændelser, f.eks. klager. Virksomheden skal beskrive årsag, varighed, affødt miljøbelastning og hvilke foranstaltninger, virksomheden eventuelt har gennemført for at undgå gentagelser. (BAT 1 FDM i og ii, BAT 13, BAT 15)

1.11. Virksomheden skal gennem sine miljømål arbejde på at nedbringe affaldsmængden og ressourceforbruget, herunder energiforbruget, samt brugen og udledningen af forurenende stoffer til omgivelserne. Prioriterede stoffer og uønskede stoffer (LOUS) skal løbende søges substitueret – herunder natriumhypochlorit. Til dette arbejde skal opgørelserne over forbrug og udledninger benyttes, jf. vilkår 1.9. (V-B1)

1.12. Virksomheden skal, for at øge energieffektiviteten, anvende mindst én af følgende teknikker:

- Brænderregulering og -kontrol
- Kraftvarmeproduktion
- Energieffektive motorer
- Varmegenvinding med varmevekslere og/eller varmepumper (herunder mekanisk dampkompression)
- Belysning
- Minimering af nedblæsning fra kedlen
- Optimisering af dampdistributionssystemer
- Forvarmning af fødevand (herunder brug af fødevandsforvarmere)
- Processtyringssystemer
- Reduktion af utætheder i trykluftsystemer
- Reduktion af varmetab ved isolering
- Styreanordninger
- Flertrinsfordamper
- Anvendelse af solenergi

Virksomheden skal til enhver tid kunne redegøre for de trufne valg.
(BAT 6)

- 1.13. For at øge ressourceeffektiviteten skal virksomheden gennem sine miljømål løbende forsøge at forebygge affald. Virksomheden skal adskille restprodukter, for at sikre højeste udnyttelse i affaldshierarkiet. Hvor muligt skal restprodukter sikres ressourcegenanvendelse ved anaerob nedbrydning (biogas). (BAT 10)
- 1.14. Virksomheden skal ved rengøring og desinfektion undgå eller minimere anvendelsen af rengøringskemikalier og/ eller desinfektionsmidler, som er skadelige for vandmiljøet, navnlig prioriterede stoffer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets vandrammedirektiv 2000/60/EF. (BAT 8).
- 1.15. Virksomheden skal registrere større driftsforstyrrelser for hele virksomheden, der kan påvirke virksomhedens miljøforhold og beskrive årsag, varighed, affødt miljøbelastning og hvilke foranstaltninger virksomheden eventuelt har gennemført for at undgå gentagelser.
- 1.16. Et eksemplar af denne godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.

2. INDRETNING OG DRIFT

- 2.1. Produktionens størrelse må ikke overstige et samlet forbrug af animalske råvarer, vegetabiliske råvarer og receptblandinger, der overstiger 31.000 tons/kalenderår.
- 2.2. Virksomheden skal for at reducere vandforbruget og mængden af spildevand anvende foreslåede teknikker i BAT 7. Alternativt kan der anvendes anden teknik, der som minimum sikrer en tilsvarende reduktion af vandforbruget og udledte mængder af spildevand. (BAT 7)
- 2.3. Virksomheden skal for at reducere vandforbruget og mængden af spildevand, så vidt det er muligt under hensyntagende til krav til hygiejne og produktsikkerhed, recirkulere og/eller genanvende vand f.eks. til rengøring, vask, køling eller selve processen. (BAT 7)
- 2.4. For afkast, hvor der er fastsat en emissionsgrænse, skal der være etableret målesteder med indretning og placering som anført i Miljøstyrelsens metodeblad MEL-22 Kvalitet i Emissionsmålinger. Målestederne skal være placeret, sådan at det sikres, at de fastsatte emissionsgrænseværdier kan dokumenteres overholdt. (V-C3)
- 2.5. Tanke og rørsystemer skal være sikret mod påkørsel.
- 2.6. Hvis der skal aftappes kølemiddel fra køleanlægget, skal dette ske med et lukket system, sådan at der ikke slippes dampe ud i atmosfæren. Hvis der sker uheld med udslip af ammoniak til atmosfæren, skal tilsynsmyndigheden kontaktes.

2.7. Diffuse lugtkilder:

Porte og døre til renseanlæg og andre lugtkilder skal holdes lukkede. Lugtende affald skal opbevares i egnede tætte beholdere.

I tilfælde af lugtgener hos nærmeste naboer, som Sønderborg Kommune vurderer er væsentlige, kan kommunen kræve at diffuse kilder til lugt overdækkes eller indesluttet på en måde, så væsentlige gener fra diffus lugt undgås.

Hvis indeslutning af diffuse lugtkilder ikke viser sig tilstrækkelig virksom til at forhindre væsentlige gener efter tilsynsmyndighedens vurdering, kan Sønderborg Kommune kræve, at der etableres undertryksventilation fra kilden. Kommunen kan kræve, at afkast med ventilationsluft fra kilden om nødvendigt ledes til lugtrensning.

2.8. Substitution af HFC-kølemiddel:

Virksomheden skal jf. BAT 9 benytte køleanlæg der anvender egnede kølemidler som vand, kuldioxid eller ammoniak. Processer til køling må ikke benytte ozonlagnedbrydende stoffer og stoffer med højt opvarmingspotentiale. Virksomhedens nuværende HFC-baserede køleanlæg skal derfor nedlægges senest 6 måneder efter, at virksomheden påbegynder byggearbejde, efter meddelt byggetilladelse til den ansøgte udvidelse. Tidspunkt for opstart af byggearbejde skal meddeles tilsynsmyndigheden. (BAT 9)

3. LUFTFORURENING

3.1. For den bestående naturgaskedel gælder følgende emissionsgrænserværdier:

Anlæg	NO _x	CO	Reference ilt%
1,2 MW naturgaskedel	105 mg/Nm ³	125 mg/Nm ³	3%

Anlægget skal drives med et afkast på 6.2 meter over tag på kedelbygningen.

Den 1. januar 2030 bortfalder dette vilkår om emissionsgrænserværdier og egenkontrol.

3.2. Afkast fra værkstedet der indeholder svejserøg og støv, skal være opadrettet og føres minimum 1 meter over tagryg på det sted på tagfladen, hvor afkastet er placeret.

Afkast med svejserøg skal ske gennem G113 patronfilter, eller lignende filteranlæg med minimum samme rensegrad (støvklasse M - 99% svejserøgsfjernelse), og skal løbende vedligeholdes efter leverandørens anvisninger.

3.3. Virksomheden skal overholde en lugtimmission overalt til nærmeste boligområde på Teglkrogen på 5 LE/m³ og til erhvervsområdet på 10 LE/m³, beregnet med en midlingstid på 1 minut.

- 3.4. Ventilationsafkast: I tilfælde af lugtgener hos nærmeste naboer, som Sønderborg Kommune vurderer er væsentlige, kan kommunen kræve at der udføres lugtmålinger fra ventilationsafkast med væsentligt lugtbidrag. Målinger skal udføres efter Miljøstyrelsens metodeblade – herunder MEL-13 for lugt. Der skal efterfølgende indsendes OML-beregninger, der dokumenterer at lugtimmissionskravet i vilkår 3.3 kan overholdes. Virksomheden skal afholde udgifter til måling og afrapportering, herunder til indretning af egnede – eventuelt midlertidige – målesteder.
- 3.5. Diffuse lugtkilder: Hvis Sønderborg Kommune stiller krav om indeslutning og undertryksventilation jf. vilkår 2.7 fra diffuse lugtkilder, skal virksomheden i den forbindelse afholde nødvendige udgifter til lugtmåling og OML-beregninger for bestemmelse af afkasthøjder, så virksomheden kan overholde vilkår 3.3.
- 3.6. Ventilationsluft fra spildevandsrensingsanlæg skal passere lugtfjernende anlæg, der sikrer at vilkår 3.3 er overholdt.
- 3.7. Luftrenseudstyr skal drives, kontrolleres, serviceres og vedligeholdes efter leverandørens anvisninger, så normal renseeffektivitet er opretholdt løbende. Driftsinstruks for luftrenseudstyret skal være tilgængelig i umiddelbar nærhed af udstyret og skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. (V-C5)

4. SPILDEVAND

- 4.1. Virksomheden skal sikre renseløsninger i bygge- og anlægsfasen, der forhindrer udledning af forurenede overfladevand til regnvandsledningen.

Bygge- og anlægsfasen må ikke medføre uønskede påvirkninger af de offentlige spildevandsledninger – for både overfladevand og processpildevand.

Der skal foreligge en beredskabsplan for at undgå at spild og lækage udledes til miljøet ifm. uheld på byggepladsen.

Nuværende udledningskrav skal som minimum kunne opretholdes gennem hele byggefasen.

00

Specifikke vilkår for fremtidig drift meddeles senere gennem tilslutningstilladelser for processpildevand og overfladevand. (§ 25)

5. STØJ

- 5.1. Virksomhedens eksterne støjbelastning må ikke overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

I. I industriområde 7.1.001.E som er udlagt til industriområde

II. I boligområde 7.1.009.B som er et boligområde med åben og lav boligbebyggelse.

	Kl.	Reference-tidsrum (timer)	I dB(A)	II dB(A)
Mandag-fredag	06-18	8	60	45
Lørdag	06-14	8	60	45
Lørdag	14-18	4	60	40
Søn- og helligdage	06-18	8	60	40
Alle dage	18-22	1	60	40
Alle dage	22-06	0,5	60	35
Spidsværdi	22-06	-	-	50

Områderne fremgår af afsnit 5.1 'Kommuneplan'.

- 5.2. Eksisterende støjklender der ikke er kontrolmålt og nye støjklender skal kontrolmåles senest 3 måneder efter at de alle er taget i brug, dog senest 6 måneder efter idriftsættelse af nyt flaskefylder. Virksomheden skal ved disse støjmålinger eftervise, at de forudsatte kildestyrker for støjklenderne er overholdt. Undtaget er klender for kørsel, varelevering/-håndtering og parkering samt klender der allerede er kontrolmålt og hvor kildestyrken svarer til den anvendte i støjrapporten.

- 5.3. I tilfælde af, at eftervisningen viser overskridelse af de forudsatte kildestyrker, skal der ske tilstrækkelig støjdempling og fornyet støjmåling inden 3 måneder. Alternativt kan der ske genberegning, hvis der er 'rum' i det samlede støjbidrag, til større kildestyrke for konkrete klender. Dokumentation herfor skal ske i form af indsendelse af en opdateret støjrapport 'Miljømåling - Ekstern støj'.

- 5.4. Sønderborg Kommune kan på et senere tidspunkt kræve, at virksomheden dokumenterer, at grænseværdierne for støj i vilkår 5.1 er overholdt.

Grænseværdierne anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrasket den udvidede usikkerhed er mindre end grænseværdien.

Hvis grænseværdierne er overholdt, kan der kun kræves en årlig måling. Alle udgifter til dokumentationen skal betales af virksomheden.

- 5.5. Dokumentation for at grænseværdierne for støj i vilkår 5.1 er overholdt skal udføres som "miljømåling-ekstern støj" i overensstemmelse med kravene i kvalitetsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens vejledninger for støj.
- 5.6. Den udvidede usikkerhed på målinger eller beregninger må ikke overstige 3 dB(A).

Ved eftervisningen af støjklender og det samlede støjbidrag jf. vilkår 5.2 og 5.3, skal kildestyrker og dermed støjgrænserne overholdes uden brug af usikkerheden (ibrugtagningssituationen).

Målinger eller beregninger skal udføres af en person eller firma som er godkendt hertil af Miljøstyrelsen.

- 5.7. Støjklender der er forudsat *flyttet eller nedlagt*, skal være realiseret som beskrevet i støjberegningerne senest 6 måneder efter tidspunktet for idriftsættelse af nyt flaskefylder – herunder:

- Nedlæggelse af vestlige p-pladser
- Flytning af olie-/eddiketanke og tilhørende aktiviteter til den østlige side af virksomheden
- Rampe M4 fjernes
- Indkørsel af lastbiler må kun foregå fra Teglværksvej. Dog kan lastbiler, der transporterer til affaldscontainere (kilde 27) køre via Teglkrogen for at bakke hen til containerhuset, hvorefter de benytter vestporten som vendeplads og kører tilbage ad Teglkrogen.
- Udkørsel af lastbiler fra rampe M2 og M3 må ske til Teglkrogen via porten. Al øvrig udkørsel fra øvrige ramper (M1 og U1 til U6) skal foregå direkte til Teglværksvej.

- 5.8. Støjdæmpende tiltag der er forudsat *etableret*, skal være realiseret som beskrevet i støjberegningerne senest 3 måneder efter ibrugtagning af nyt flaskefylder – herunder:

- Støjskærme opføres langs vest og nordskel med højde 4 meter mod vest og 3 meter mod nord som vist i støjkort 1 og 2. I vestporten indsættes en skydelåge med bredden 8 meter og højden 3 meter. I nordporten indsættes en 7 meter bred skydelåge med højden 3 meter. Støjskærme mod nord kan udelades i scenarie B ved etablering af P-plads syd for Teglværksvej som vist i støjkort 3 og 4. Støjskærme skal være tætte mod underlag og samlinger. De skal have en tyngde på minimum 20 kg/m² og have en støjdæmpning som forudsat i støjrapporten
- Porte i støjskærmen skal ved automatiske løsninger holdes lukkede minimum 85% af tiden, og på en måde så de udelukkende åbnes ved behov for udkørsel
- Absorberende beklædning skal opsættes på nordfacade af råvarelageret af hensyn til reflekteret støj fra lastbiler til rampe M2. Beklædningen skal have egenskaber svarende til en perforeret plade med en åbningsgrad på mindst 30% og minimum 100 mm mineraluld. Beklædningen skal have en højde på minimum 3 meter fra underlaget
- Al tømning ved rampe M2 og M3 foregår med paralleløfter med bløde, støjsvage PU-hjul

- Støjdæmpende tæt bygning med støjdæmpende port omkring affaldscontainere mod vest (kilde 27), som forudsat i støjrapporten
- Kilde 37 (dampafkast) og kilde 4 (sydvendt åbning, lav, vaskelokale) skal dæmpes minimum 10 dB.

- 5.9. Der må udelukkende køre lastbiler ud gennem port mod Teglkrogen i dagperioden på hverdage kl. 06.00 - 18.00.
Der må udelukkende køre personbiler ud gennem port mod Teglkrogen fra P-hus i dagperioden på hverdage kl. 11.00 - 17.00.
Portene mod teglkrogen skal være lukkede i weekenden.
- 5.10. Der må ikke ske varelevering med lastbiler i weekenden.

6. AFFALD

- 6.1. Kemikalierester fra laboratorier og produktion, spildolie, og andet farligt affald skal opbevares i egnede lukkede beholdere der er tætte og mærket, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Flydende farligt affald skal placeres inden døre, hvor der ikke er afløb og med mulighed for opsamling af spild. Oplagspladsen skal kunne rumme indholdet af den største beholder.
- 6.2. Spild af olie, kemikalier og farligt affald herunder brugte absorptionsmidler, skal straks opsamles, opbevares og bortskaffes som farligt affald. Der skal til enhver tid findes egnede opsugningsmateriale på virksomheden.
- 6.3. Håndtering og opbevaring af affald skal foregå, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord. (V-E2)
Udendørs transport og oplag må ikke forårsage spild af affald til underlag.
- 6.4. Slam fra renseanlægget skal opbevares i egnede buffertank og skal bortskaffes løbende ved behov. Tanken skal sikres mod påkørsel. Tanken skal overvåges med high-level sensor, der lukker for tilførslen af stoffer ved næsten opfyldt tank. Processtyringen skal udsende alarm ved risiko for overfyldning. (V-E3)

7. BESKYTTELSE AF JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND

- 7.1. Oplag af olier og kemikalier skal til enhver tid opbevares miljømæssigt forsvarligt, så der ikke kan opstå fare for forurening af omgivelserne, herunder af jord, grundvand, vandløb, søer, havet, luft eller forsyningskloaksystem.
Ved olier og kemikalier forstås olier og kemikalier i flytbare beholdere, uanset om det er et produkt eller affald. Dette gælder også fast affald, hvorfra der kan ske udvaskning af forurenende stoffer. (V-G1)
- 7.2. Olier og kemikalier skal opbevares i hensigtsmæssige, tætte beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og tydeligt mærket med angivelse af indhold. (V-G2)

- 7.3. Al håndtering og opbevaring af olier og kemikalier, skal foregå på befæstede arealer. Områder med varigt oplag (>1-2 timer/dag) skal være udført med tæt belægning, der er uigennemtrængelig for de stoffer der opbevares, og hvor spild fra den største beholder kan rummes inden for området.

- 7.4. Der skal være en tæt tankgård med opkant omkring udendørs opstillede tanke for opbevaring af råvarer. Opkanten skal være af en højde så tankgårdens frivolumen kan rumme indholdet af den største tank. Rørføringer skal holdes indenfor opsamlingskanten hvor muligt. Eventuelle spild, såvel indenfor som udenfor opsamlingskanten, skal straks opsamles og bortskaffes som affald.

Der skal være pumpebrønd i tankgården til fjernelse af regnvand. Regnvand må kun pumpes op herfra ved manuel aktivering, under opsyn og efter konstatering af, at vandet er rent og der ikke er sket spild af råvarer. (V-G4)

Tankgårdens konstruktion skal kunne håndtere påvirkninger fra sne/frost, så der ikke sker sprængninger af samlinger og vægge.

- 7.5. Områder med opbevaring og omlastning af madaffald i mindre containere skal være udført med tæt belægning, og indrettet, så spild ikke spredes og nemt kan opsamles. Områderne skal sikre effektivt mod at spild kan afledes til overfladevand og jord.

Områder med omlastning af slam fra spildevandsrensning skal være udført med fast belægning og indrettet, så spild ikke spredes og nemt kan opsamles. Områderne skal sikre effektivt mod at spild kan afledes til overfladevand og jord.

Nærmeste relevante afløbsriste for overfladevand skal tildækkes under slamsugning.

- 7.6. Hvis der er risiko for spild af olier og kemikalier kan løbe til et afløb skal der være placeret tætningspude med frostsikkert væskemateriale i nærheden til at dække regnvands afløb i tilfælde af spild.

Afspærringsventiler til overfladevandsystemet skal straks lukkes i tilfælde af spild, og må genåbnes efter aftale med tilsynsmyndigheden og eventuelt indsatsberedskab.

- 7.7. Ved eventuelt spild af olier og kemikalier på ubefæstet areal skal der ske opsamling af det forurenede jordvolumen og bortskaffelse af jorden til godkendt modtageanlæg efter anmeldelse og godkendelse af tilsynsmyndigheden.

- 7.8. Udendørs permanente tanke for flydende råvarer skal have high-level sensor, der udsender tydelig alarm ved risiko for overfyldning og sikrer at der lukkes for tilførslen af stoffer ved næsten opfyldt tank.

8. EGENKONTROL

- 8.1. Tankgårde skal efterses for tæthed minimum 1 gang pr. kvartal.

- 8.2. Tætte belægninger skal efterses minimum 1 gang årligt.

- 8.3. High-level sensorer og overfyldningsalarmer på spildevands- slam- og råvaretanke skal indgå i virksomhedens rutinemæssige vedligehold og efterses efter leverandørens anvisninger, dog minimum en gang månedligt.
- 8.4. Udendørs rørføringer skal efterses for utætheder og tæringer minimum 1 gang månedligt.
- 8.5. Der skal foretages en årlig vedligeholdsrundring for at vurdere driftstilstanden af støjkluder på virksomheden – herunder på tagarealer. Åbenlyse fejl eller nedslidninger, der forårsager unødigt støj, skal straks udbedres – herunder støj fra blæsere, kuglelejer, pumper, kompressorer mm.
- 8.6. Filtre for svejserøg og lugt skal efterses og vedligeholdes efter leverandørens anvisninger, dog minimum 1 gang pr kvartal.
- 8.7. Virksomhedens kedelanlæg skal, mindst én gang årligt, efterses af et autoriseret firma.

Virksomheden skal som led i miljøledelsessystemet føre en driftsjournal over:

- Bortskaffede affaldsmængder opgjort pr. kategori og afhenter
- Dato for eftersyn samt resultater og eventuelle iværksatte udbedringer jf. vilkår 8.1-8.7
- Opgørelse over ressourceforbruget, herunder vand- og energiforbruget pr. år og pr. tons råvare/produceret mængde.
- Klager over virksomhedens drift, herunder tidspunkt for den enkelte klage, klagens karakter og evt. afhjælpende foranstaltning
- Driftsforstyrrelser og uheld og tilhørende korrigerende handlinger

Driftsjournalen skal opbevares på virksomheden i mindst 5 år og skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

- 8.8. Virksomheden skal en gang årligt senest 1. april indsende en redegørelse til tilsynsmyndigheden med de egenkontrolresultater der har været for det forgangne år. Redegørelsen skal tillige vedlægges en kort opsummering af de gennemførte interne og eksterne audit samt dato for gennemførelse af audit.

9. OPHØR AF VIRKSOMHED

- 9.1. Ved driftsophør skal virksomheden forinden orientere tilsynsmyndigheden herom og virksomheden skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at efterlade stedet i tilfredsstillende tilstand. Endvidere skal tilsynsmyndigheden orienteres om delvist ophør. (V-A1)

- 9.2. Ved driftsophør skal virksomheden, inden for en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist, tømme og rengøre rørføringer, proces- og tankanlæg som efter tilsynsmyndighedens vurdering, aktuelt eller på sigt vil kunne indebære fare for forurening af jord, grundvand, overfladevand og spildevandssystem. Virksomheden skal gennemføre foranstaltninger, som sikrer rørføringer og procesanlæg mod utilsigtet brug. (V-A2)
- 9.3. Ved driftsophør skal virksomheden, inden for en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist, bortskaffe al affald fra virksomhedens arealer. Bortskaffelse skal ske i henhold til tilsynsmyndighedens anvisninger. (V-A3)
- 9.4. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal virksomheden ved driftsophør inden en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist lade foretage en orienterende forureningsundersøgelse på arealer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering, kan have været udsat for forurening fra virksomhedens anlæg eller drift. Prøvetagnings omfang og kriterier for prøvetagningen skal fastlægges efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden. Analyser i forbindelse med undersøgelsen skal udføres af et akkrediteret laboratorium.
Senest 2 måneder efter undersøgelsen er gennemført, skal der fremsendes en rapport, der redegør for undersøgelsen og dens resultater. (V-A4)
- 9.5. Virksomheden skal, inden for en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist, bortskaffe olier, kemikalier, rengøringsmidler og råvarer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering, aktuelt eller på sigt vil kunne indebære fare for forurening af jord, overfladevand eller spildevandssystemet. Bortskaffelse skal ske efter reglerne herfor. (V-A5)

Klagevejledning

Denne godkendelse er meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. og Miljøvurderingslovens § 25.

MILJØGODKENDELSE

Miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 11. Klagen skal være indtastet i klageportalen inden klagefristens udløb **den. (4 uger frist)**

Følgende er klageberettigede:

- Virksomhed, adresse
- Enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen (Styrelsen for Patientsikkerhed)
- Klageberettigede interesseorganisationer

En kopi af denne godkendelse er sendt til:

Organisation	E-mail
Styrelsen for Patientsikkerhed	trvest@stps.dk
Danmarks Naturfredningsforening lokal afd.	dnsoenderborg-sager@dn.dk
Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk ; soenderjylland@friluftsradet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	Soenderborg@dof.dk ; natur@dof.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dn@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk
Greenpeace	hodk@greenpeace.org
Naturstyrelsen Sønderjylland	SDJ@nst.dk

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder via <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr som fremgår af www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Gebyret bliver tilbagebetalt hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,

- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Gebyret bliver dog ikke tilbagebetalt, hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse, som følge af den tid, der er medgået til klagenævnets sagsbehandlingstid.

Klage over afgørelsen om basistilstandsrapport

Sønderborg Kommunes afgørelse om basistilstandsrapport kan påklages sammen med klage over afgørelsen om miljøgodkendelse. Følgende har mulighed for at klage over afgørelsen om basistilstandsrapport til Miljø- og Fødevareklagenævnet:

- Virksomhed, adresse
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen (Styrelsen for Patientsikkerhed).

Fremgangsmåde og klagefrist fremgår ovenfor.

VVM-TILLADELSE

Dele af denne afgørelse – herunder de (§ 25)-mærkede vilkår og tilhørende vurderinger og begrundede konklusioner - er meddelt efter miljøvurderingslovens § 25 og kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i miljøvurderingslovens kapitel 18. Klagen skal være indtastet i klageportalen inden klagefristens udløb torsdag den **XX. XX 2026 (4 uger?)**.

Afgørelsen kan påklages af miljø- og fødevareministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af en række landsdækkende foreninger og organisationer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Hvis du ønsker at klage over en af ovenstående nævnte afgørelser, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder via <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr som fremgår af www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Gebyret bliver tilbagebetalt hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Gebynet bliver dog ikke tilbagebetalt, hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse, som følge af den tid, der er medgået til klagenævnets sagsbehandlingstid.

CIVILT SØGSMÅL

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 stk. 1, og miljøvurderingslovens § 54, stk. 1 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Bilag 1 BELIGGENHED

Bilag 2 PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bilag 3 GRUNDVAND

SIGNATURFORKLARING

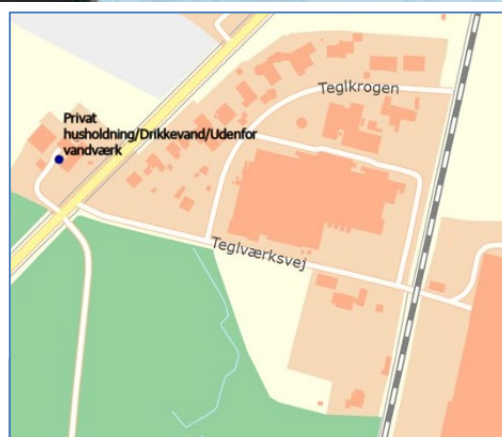
Drikkevandsinteresser (KP23)

OD

OSD

Indsatsområder (KP23)

Indvindingsoplande (KP23)

Bilag 4 BESKYTTET NATUR

FLENSBORG FJORD, BREDGRUND OG FARVANDET OMKRING ALS

Nærmeste marine Natura 2000-område er EF-habitatområde 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som ligger ca 370 meter øst for virksomheden.

Projektets påvirkning af området er behandlet i miljørapporten.

Udpegningsgrundlaget er naturtyperne: Sandbanke (1110), Rev (1170) og Bugt (1160) samt arter: Marsvin (1351). Området er også et fuglebeskyttelsesområde (F64), hvor udpegningsgrundlaget er: Edderfugl (T).

De væsentligste trusler mod områdets naturværdier er:

Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als Natura 2000-område nr. 197	Trusler mod områdets naturværdier
Fuglebeskyttelsesområde F64 Flensborg Fjord og Nybøl Nor Habitatområde H173 Link til Basisanalyse Link til Natura 2000 plan 2022-2027	Vandkvaliteten trues af udledninger af næringssalte. Forstyrrelser fra bl.a. fiskeri og lystsejlad. Fiskeri med bundsløbende redskaber. Fiskeri med ikke bundsløbende redskaber. Garvfiskeri og fiskeri med bundgarn (andre redskaber). Pelagisk trawl og notfiskeri.

RINKENÆS SKOV, DYREHAVEN OG RODESKOV

Nærmeste terrestriske Natura 2000-område er EF-habitatområde 94 Rinkenæs Skov, Dyrehave og Rodeskov (terrestrisk), som ligger ca. 700 meter vest for virksomheden. Udpegningsgrundlaget er naturtyperne: Kransnålsø (3140), Næringsrig sø (3150), Hængesæk (7140), Kildevæld (7220), Rigkær (7230), Bøge på muld (9130), Ege-blandskov (9160), og Elle - og askeskov (91E0). Samt arter: Stor vandsalamander (1166) og Sumpvindelsnegl (1016). Området er også et fuglebeskyttelsesområde (F68), hvor udpegningsgrundlaget er: Hvepsevåge (Y), Isfugl (Y) og Rørhøg (Y) og Rødrygget tornskade (Y).

De væsentligste trusler mod områdets naturværdier er:

Rinkenæs skov, Dyrehave og Rodeskov Natura 2000-område nr. 94	Trusler mod områdets naturværdier
Habitatområde H83 Fuglebeskyttelsesområde F68 Link til Basisanalyse Link til Natura 2000 plan 2022-2027	Påvirkninger fra næringsstofftilførsel Direkte påvirkning fra landbrugsdrift Tilgroning af lysåbne naturtyper Uhensigtsmæssig hydrologi. Forekomst af Invasive arter.

BILAG IV-ARTER

I de tilstødende natur- og landbrugsarealer omkring industriområdet er der registreret følgende bilag IV-arter:

- Brun flagermus
- Dværgflagermus
- Frynseflagermus
- Langøret flagermus
- Pipistrelflagermus
- Sydflagermus
- Trolldflagermus
- Vandflagermus
- Odder
- Marsvin

Af disse er det i forbindelse med afgrænsningen af miljørapporten vurderet relevant at undersøge projektets mulige påvirkning af flagermus. Øvrige arter er ikke fundet relevante som led i dette projekt

Der er endvidere tilsvarende registreret en række rødlistearter i 10x10 km kvadrat hvori virksomheden ligger?:

- Sangsvane
 - Havørn
 - Edderfugl
 - Stær
 - Fyrremejse
 - Gulbug
 - Rødgente
 - Sanglærke
 - Hvinand
 - Trolldand
 - Blishøne
 - Stor skallesluger
-
- Skov-gøgelilje
 - Satans rørhat
 - Askevid mørkhat

Ingen af disse er vurderet relevante at behandle yderligere som led i det aktuelle projekt, da projektet ikke medfører trusler mod dem.

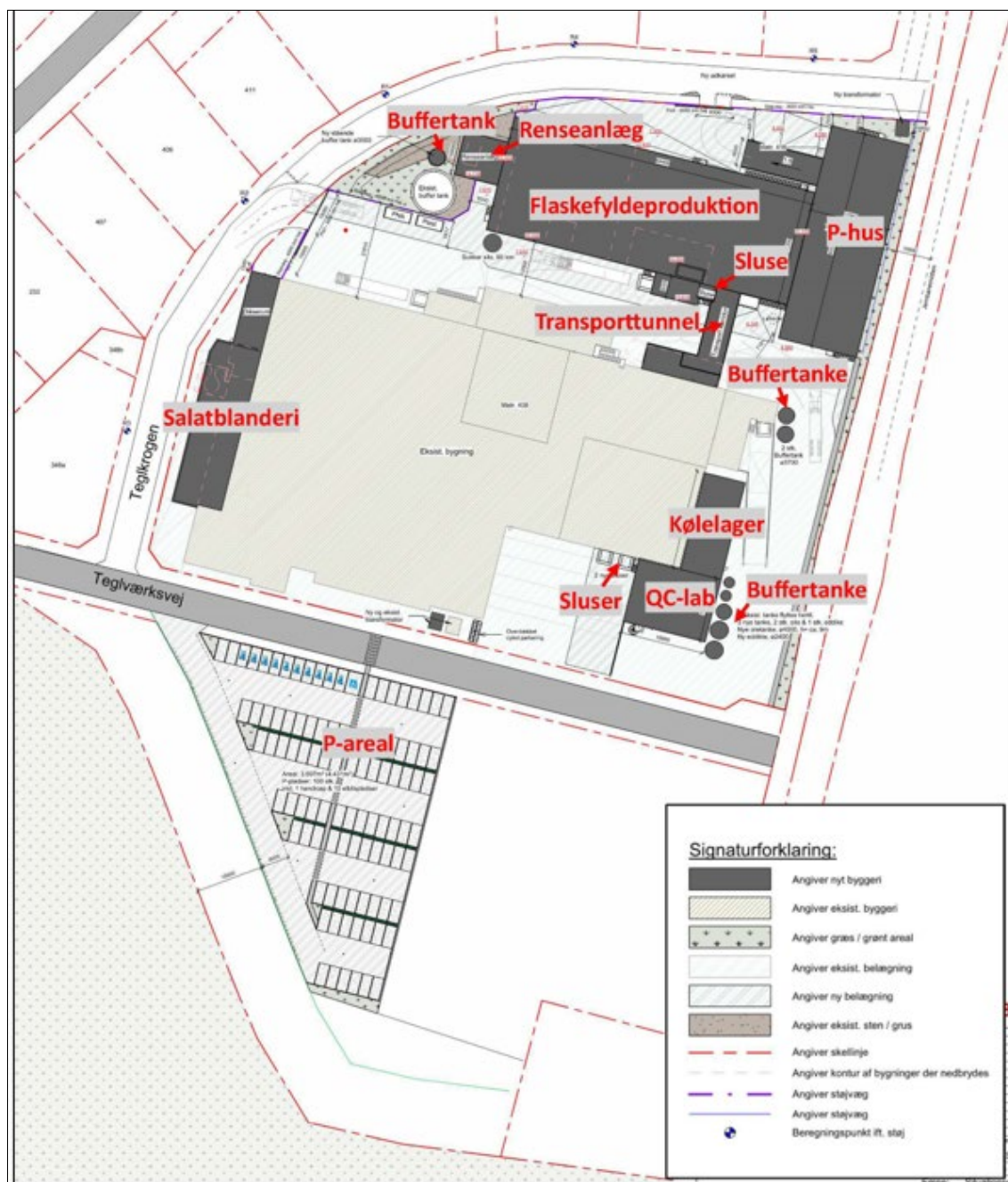
De væsentligste trusler mod arterne er:

Art	Trusler
Blishøne	- Forstyrrelser på rasteplasserne i efterårs og vintermånederne, - Mangel på vandhuller og generel natur
Brun flagermus	- Naturlig fjende er ugle.

Dværgflagermus	- Naturlige fjender som ugle, husmår og skovmår - Mangel på hule træer - At de ikke kan etablere dagrastepladser i bygninger nær skov - At deres vinterkvarterer ødelægges eller forringes
Ederfugl	- At deres rasteområder ødelægges - Pres i form af jagt - Olieudslip fra skibe - Indvinding af bundmateriale - Større anlæg af broer og hav vindmølleparker
Frynseflagermus	- Ødelæggelse eller forringelser af dens yngle- og rasteområder fx renovering og nedrivning af bygninger med dagkvarterer, topsprængning eller topkapning af ældre træer med hulheder og af yngre træer med potentiale for hulheder, kapning af grene med hulheder - intensiv skovdrift - nedgræsning og anden rydning af underskov og skovbryn - lys- og lydforurening og andre forstyrrelser
Havørn	- Forstyrrelser - Manglen på redetræer er ligeledes et stort problem, hvorfor bevarelsen af egnede træer er vigtig
Hvinand	- Forstyrrelser på dagrastepladser især i november til april - Mangel på gamle træer med huller eller opsætning af redekasser
Langøret flagermus	- Mangel på hule træer - At de ikke kan etablere dagrastepladser i bygninger nær skov - Deres vinterkvarter ødelægges eller forurenes
Marsvin	- Bifangst i garnfiskeri - forurening med miljøgifte - undervandsstøj
Odder	- Trafik, der krydser vandløb
Pipistrellflagermus	- Ødelæggelse eller forringelser af dens yngle- og rasteområder fx renovering og nedrivning af bygninger med dagkvarterer, topsprængning eller topkapning af ældre træer med hulheder og af yngre træer med potentiale for hulheder, kapning af grene med hulheder - intensiv skovdrift - nedgræsning og anden rydning af underskov og skovbryn - lys- og lydforurening og andre forstyrrelser
Rød glente	- Ulovlig giftfald – der er derfor behov for større information
Stor skallesluger	- Mangel på redehuller - Mangle på gamle træer i kystområderne
Sydflagermus	- Nat- og slørugler

Troldand	- Forstyrrelser på dagrastepladserne i oktober til marts måned
Troldflagermus	- Mangel på egnede hule træer, samt af hugst på træer
Vandflagermus	- Sløruglen - Mangel på hule træer, hvor den lever - Dårligere fødegrundlag som følge af tilgroede vandhuller

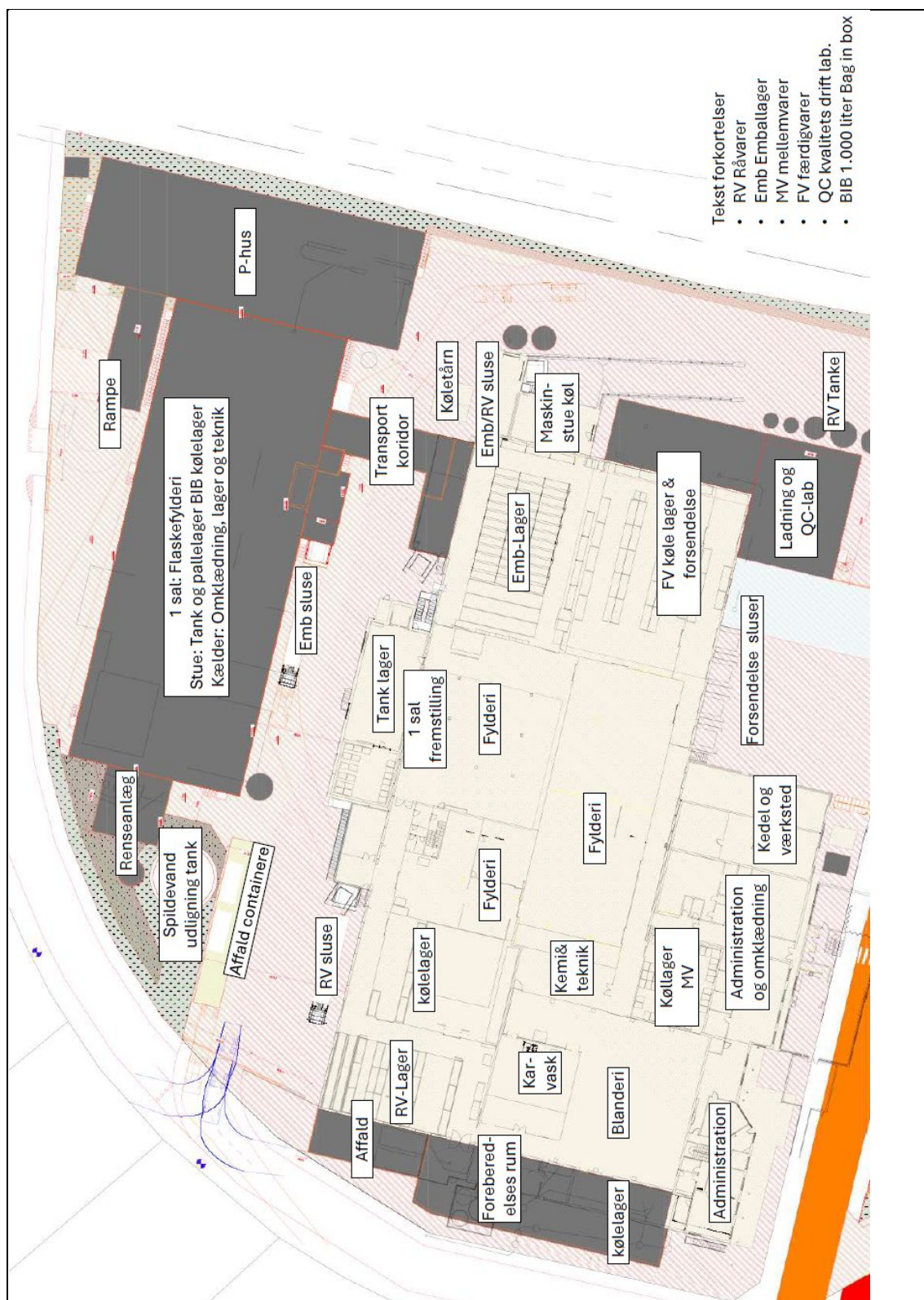
Bilag 5 INDRETNING OG DRIFT

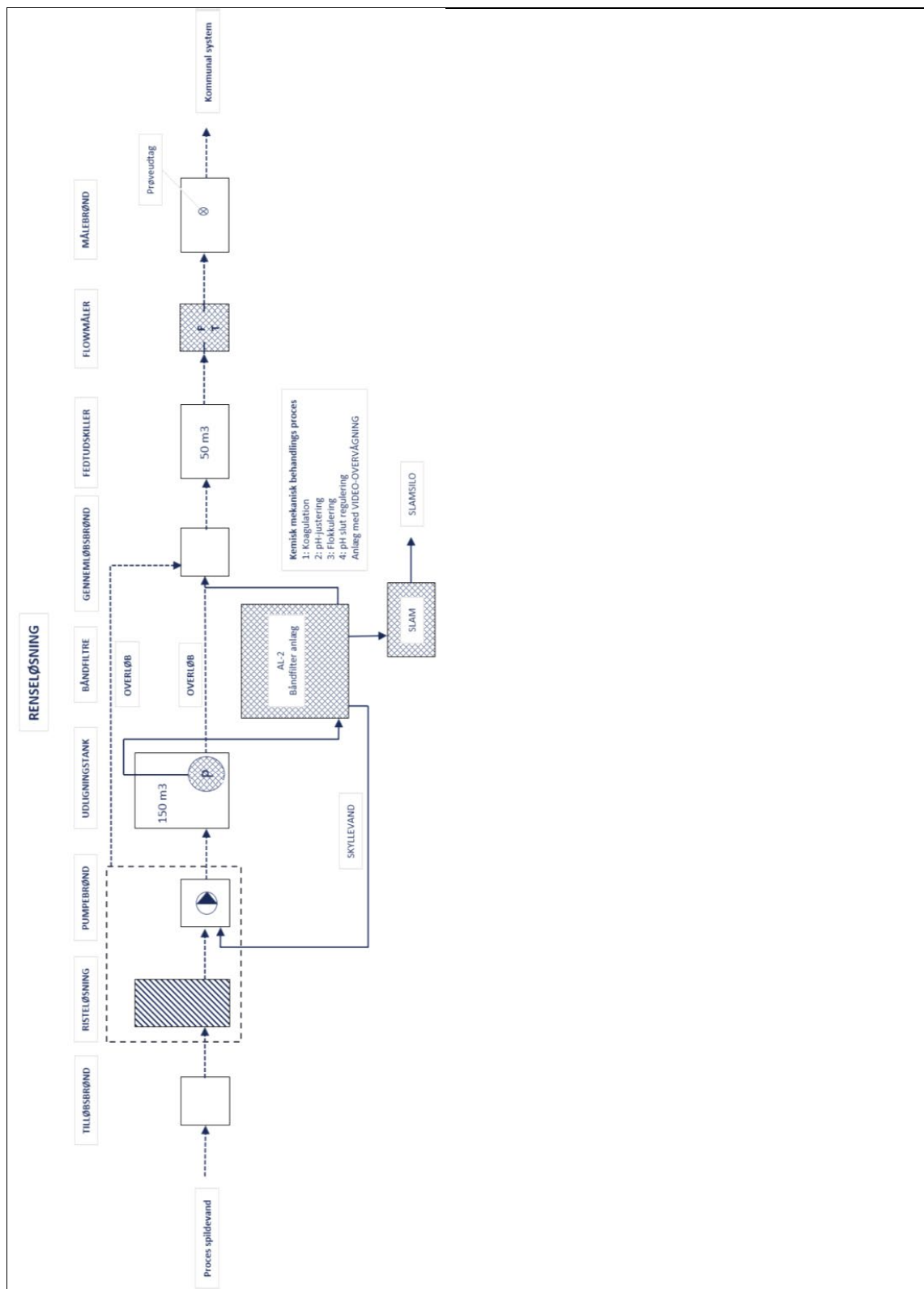
Figur 3-4

Situationsplan som viser eksisterende og ny bebyggelse, tekniske anlæg og belægning. Der tilføjet labels på elementer, som ændres/etableres ifm. projektet.

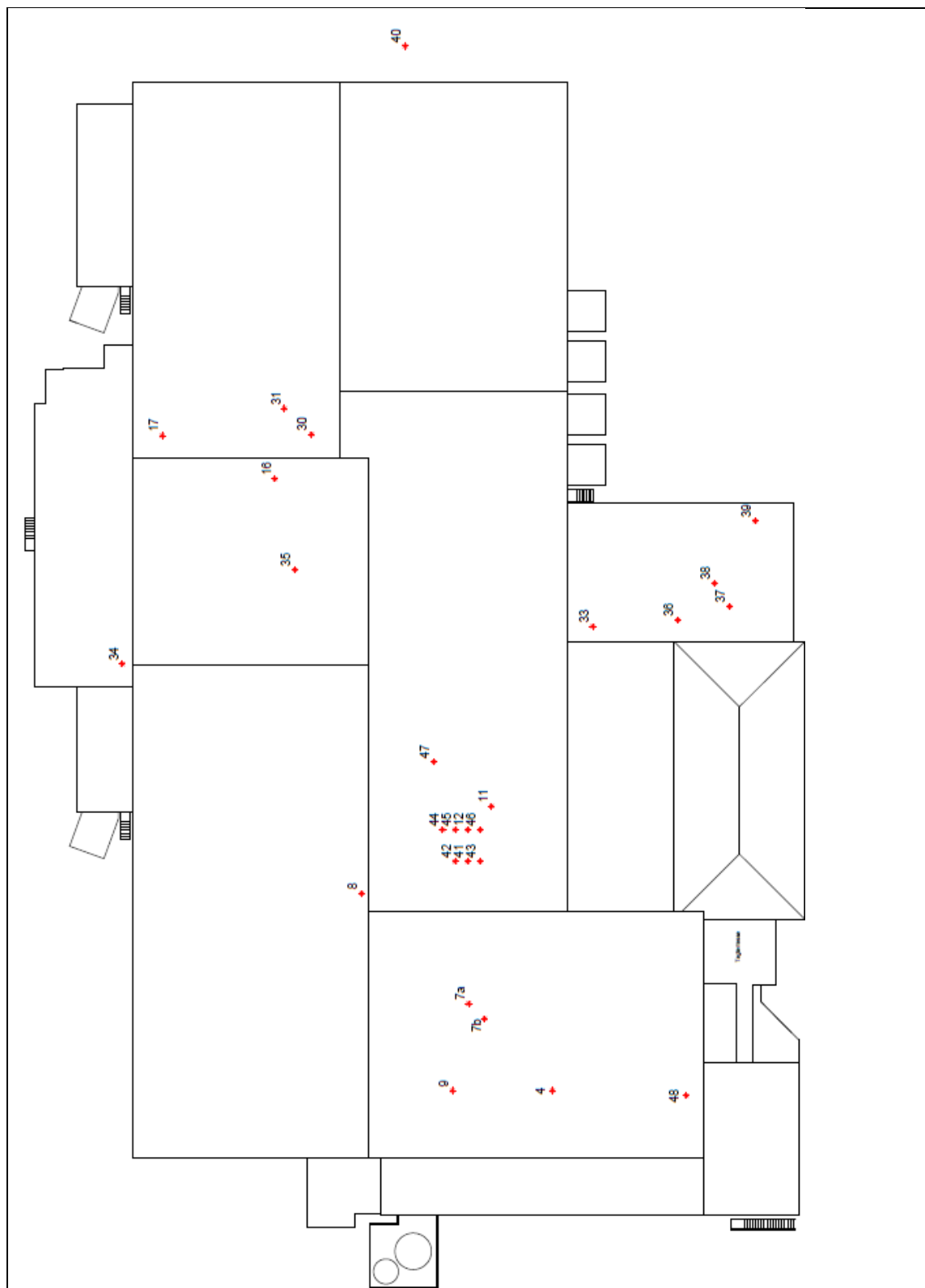
Bilag 6 INDRETNING OG DRIFT II

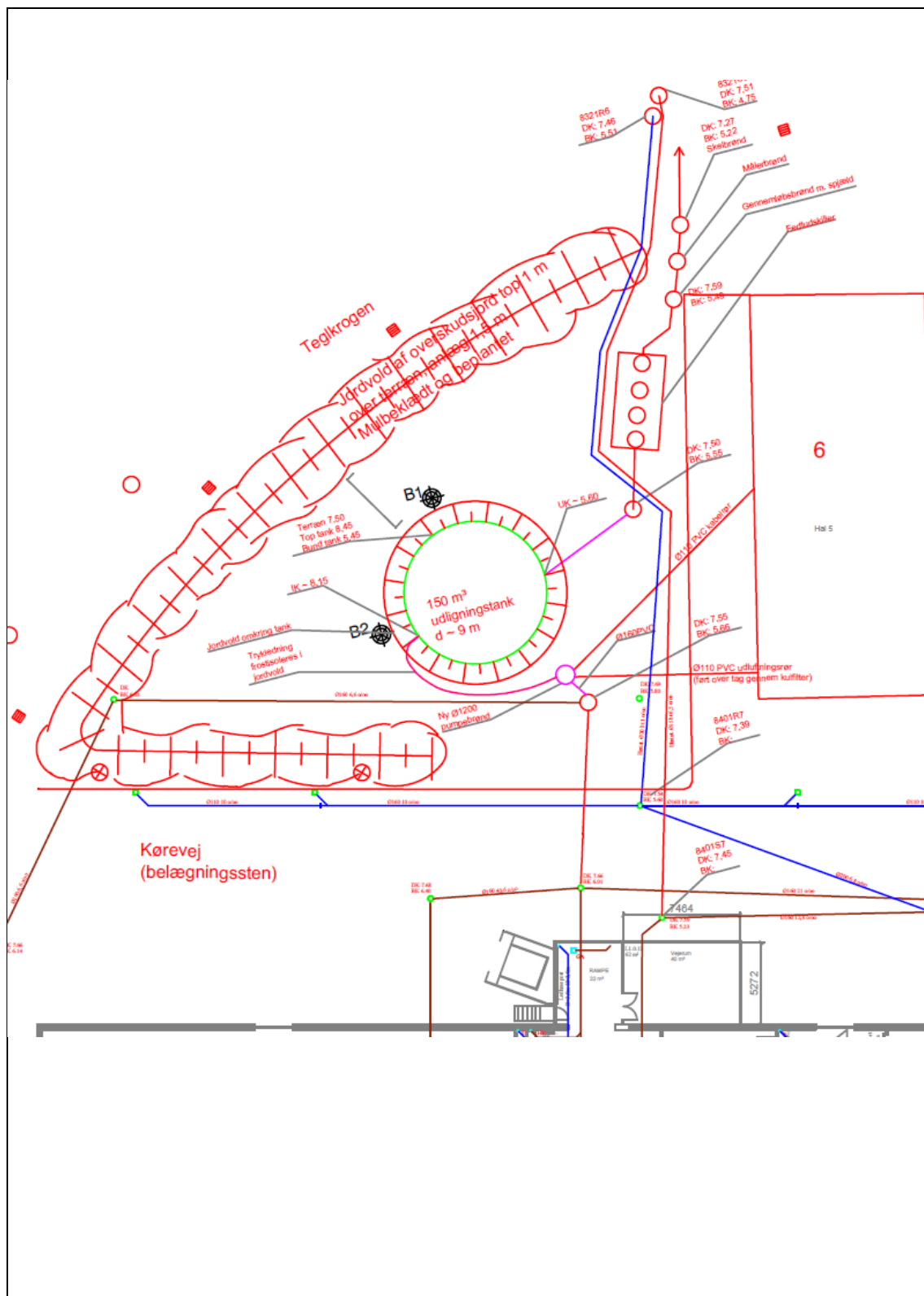
Bilag 7 INDRETNING OG DRIFT - SPILDEVANDSRENSNING

Bilag 8 INDRETNING OG DRIFT – LUFTAFKAST OG -INDTAG

Afkast 37 er 1,2 MW kedel, afkast 39 er svejserøg – øvrige er rumventilation.

Bilag 10 OML-BEREGNINGER

Bilag B OML-output – Grænseværdi på 105 mg/Nm³, 11 meter over terræn

Dato: 2026/02/16

 OML-Multi PC-version 20240314/7.10
 DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
 Licens til COWI A/S, Visionsvej 53, 9000 Aalborg

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
 Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader). Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.300 m

Stereste terrænhældning = 16 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 15 koncentriske cirkler med centrum x,y: 538936., 6087142.
 og radierne (m): 15. 20. 25. 30. 40.
 50. 60. 70. 80. 90.
 110. 120. 130. 140. 150.

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Receptorhøjder er ikke alle ens.

Alle overflader er typenr. = 2 (Har kun betydning ved VVM-deposition)

Dato: 2026/02/16

 OML-Multi PC-version 20240314/7.10
 DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 2

Terrænhøjder [m]

Retning (grader)	15	20	25	30	40	50	Afstand (m)		80	90	110	120	130	140	150
							60	70							
0	8.2	8.2	8.0	8.0	7.9	7.7	7.5	7.4	7.6	7.4	7.5	7.5	7.4	7.3	
10	8.2	8.2	8.0	8.0	7.9	7.7	7.4	7.4	7.6	7.8	7.7	7.7	7.6	7.6	
20	8.2	8.2	8.0	7.9	7.7	7.5	7.5	7.7	7.7	7.7	8.0	8.3	8.7	8.7	8.4
30	8.2	8.1	8.1	7.9	7.9	7.7	7.6	7.5	7.6	7.9	7.8	8.9	8.9	9.4	9.1
40	8.1	8.1	8.1	7.8	7.9	7.7	7.6	7.4	7.8	7.7	8.1	8.1	9.4	9.8	9.6
50	8.1	8.1	7.8	7.8	8.1	8.1	8.1	8.1	8.3	8.2	8.9	9.7	10.0	10.0	9.8
60	8.1	8.1	7.6	7.8	8.5	8.5	8.7	8.9	8.6	8.6	10.2	10.3	9.9	9.6	9.2
70	8.1	8.1	7.6	7.6	8.5	8.8	9.1	7.9	8.6	8.9	10.1	9.6	9.7	9.5	9.5
80	7.8	7.6	7.6	8.7	9.0	9.2	8.9	8.9	8.8	9.5	9.4	9.5	9.6	9.9	10.0
90	7.8	7.8	7.8	9.2	8.9	9.1	8.9	9.0	9.9	9.5	9.6	9.8	9.9	10.2	10.3
100	7.8	7.8	7.8	9.2	8.9	9.1	9.0	9.0	9.2	10.2	9.9	9.8	9.8	9.9	9.9
110	7.8	7.8	8.1	8.1	9.3	9.5	9.4	9.3	10.2	10.2	10.2	10.1	10.1	10.4	10.3
120	8.3	8.3	8.1	8.1	9.6	9.5	9.9	9.9	10.3	10.3	10.5	10.5	10.6	10.7	10.6
130	8.3	8.3	8.1	9.2	9.6	9.9	10.0	9.8	9.6	9.8	10.6	10.5	10.4	10.5	10.7
140	8.3	8.3	9.4	9.2	9.8	9.9	9.9	10.5	9.7	9.8	10.0	10.6	10.6	10.4	10.4
150	8.8	9.4	9.4	9.4	9.8	9.8	10.1	10.0	9.8	9.8	9.9	10.4	10.5	10.7	10.7
160	8.8	9.5	9.5	9.7	9.8	9.8	10.3	10.0	10.1	9.9	9.7	9.7	10.0	10.2	10.4
170	8.8	9.5	9.5	9.8	9.6	9.8	10.0	10.1	10.2	10.1	9.8	10.2	10.5	11.2	11.5
180	8.8	9.5	9.5	9.8	9.6	9.8	10.1	10.2	10.2	10.2	10.3	10.5	10.7	11.5	11.7
190	8.8	9.6	9.6	9.7	9.7	9.9	10.1	10.1	10.1	10.3	10.5	10.5	11.1	11.7	12.2
200	8.8	9.6	9.6	9.7	9.6	9.6	9.8	9.8	10.0	10.0	10.1	10.1	10.7	11.0	11.3
210	8.8	9.6	9.5	9.5	9.8	9.5	9.6	9.6	9.7	9.7	9.8	10.0	10.2	10.5	10.7
220	8.8	9.0	9.5	9.5	9.7	9.4	9.4	9.4	9.0	9.0	9.5	9.6	9.6	10.0	9.2
230	9.0	9.0	9.0	9.4	9.4	9.5	9.3	9.1	9.0	9.0	9.0	9.1	9.1	9.4	9.2
240	9.0	9.0	9.2	9.2	9.5	9.5	9.2	9.2	8.8	9.0	8.3	8.6	8.7	8.6	8.6
250	8.7	8.7	9.2	9.2	9.3	9.5	9.5	9.4	9.5	8.9	8.1	8.0	8.6	8.5	8.5
260	8.7	8.7	8.7	8.7	8.7	9.4	9.5	9.4	9.3	9.3	8.5	8.5	8.7	9.2	9.7
270	8.7	8.7	8.7	8.7	8.7	9.0	9.3	9.3	9.3	9.3	9.5	9.5	9.3	9.4	9.7
280	8.7	8.5	8.6	8.6	8.9	8.9	9.0	9.1	9.2	9.4	9.5	9.4	9.5	9.8	9.7
290	8.5	8.5	8.6	8.6	8.8	9.2	8.9	8.8	9.3	9.5	10.0	10.0	10.2	10.0	10.0
300	8.5	8.5	8.6	8.4	8.8	9.2	8.9	8.8	8.6	9.2	10.0	10.1	9.9	9.2	9.3
310	8.5	8.5	8.4	8.4	8.4	8.8	8.9	8.5	8.5	8.9	9.1	9.0	9.0	9.0	9.0
320	8.4	8.4	8.4	8.4	8.4	8.7	8.2	7.9	8.0	8.1	8.1	8.1	8.3	8.7	7.5
330	8.3	8.3	8.4	8.2	8.1	8.3	8.3	7.8	7.6	7.6	7.6	7.5	7.5	6.7	8.5
340	8.3	8.3	8.2	8.2	8.1	7.9	7.6	7.5	9.4	7.8	7.6	7.6	7.5	7.3	8.4
350	8.3	8.3	8.2	8.2	8.0	7.9	7.7	7.6	9.0	8.1	7.6	7.6	7.6	7.7	7.6

Receptorhøjder [m]															
Retning (grader)	Afstand (m)														
	15	20	25	30	40	50	60	70	80	90	110	120	130	140	150
0	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5
10	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5
20	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5
30	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5
40	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
50	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
60	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
70	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
80	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
90	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
100	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
110	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
120	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
130	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
140	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
150	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
160	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
170	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
180	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
190	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
200	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
210	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
220	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
230	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
240	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
250	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
260	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
270	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
280	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
290	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5
300	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5
310	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5
320	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
330	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
340	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5	1.5
350	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	5.0	1.5	1.5	1.5

ato: 2026/02/16

OML-Multi PC-version 20240314/7.10

Side 4

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

orkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer
ID.....: Tekst til identificering af kilde
X.....: X-koordinat for kilde [m]
Y.....: Y-koordinat for kilde [m]
Z.....: Terrænkote for skorstensafod [m]
HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]
T.....: Temperatur af reggas [Kelvin]/[Celsius]
VOL.....: Volumennemængde af reggas [normal m3/sek]
DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]
DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]
BS.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
Q1.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek], [MLE/sek] eller [MOU/sek]

unktkilder.

Kilddata:

Nr IDX Y Z HS T(C) VOL DSI DSO HS NOxStof 2Stof 3
1 Kadel538940.6087143.8.011.0152.0.480.350.424.80.03750.00000.0000

Fidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afløede kildeparametre:

Kilde nr. Vertikal reggashastighed Buoyancy flux (termisk løft)
1 m/s (omtrentlig) m4/s3
7.70.8

Retningsafhængige bygningsdata (kun retninger med bygningshøjde større end nul er medtaget).

Kilde nr. 1:

Retning Højde[m] Afstand[m]
2005.09.3
2107.68.2
2209.17.7
23010.87.3
24012.47.2
25013.07.3
26014.07.8
27013.05.9
28012.44.6
29010.84.1
3009.13.4
3107.83.1
3207.62.9
3307.12.8
3406.02.7
3505.03.5

Dato: 2026/02/16 OML-Multi PC-version 20240314/7.10 Side 5
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side til advarsler.

***** ADVARSEL *****

ADVARSEL FRA OML-MULTI:

Mindst en receptor er placeret tæt på en bygning i dennes indflydelsesområde.
Fundet første gang for receptor nr. 1 og en bygning beskrevet i forbindelse med kilde nr. 1. Resultater fra sådanne receptorer er behæftet med betydelig usikkerhed.
For fjernere receptorer vil dette ikke have betydning.

Dato: 2026/02/16 OML-Multi PC-version 20240314/7.10 Side 6
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

NOx Periode: 740101-831231

De 4. største månedlige 99%-fraktiler

(µg/m³)

Retning (grader)	Afstand (m)														
	15	20	25	30	40	50	60	70	80	90	110	120	130	140	150
0	6	3	3	5	9	12	13	13	12	12	10	9	9	8	7
10	2	2	2	4	9	12	13	14	13	12	11	10	9	8	8
20	7	4	3	5	9	12	14	13	13	12	11	10	10	9	8
30	15	14	17	18	19	20	19	18	17	15	13	12	11	10	9
40	39	42	40	35	29	26	23	20	18	16	13	12	12	11	10
50	73	70	69	57	41	32	26	23	20	17	14	13	12	11	10
60	94	93	92	86	60	43	32	27	22	19	17	15	14	12	11
70	102	101	98	97	65	47	37	26	23	21	18	15	14	13	12
80	103	102	101	108	75	54	39	31	26	23	18	16	15	14	13
90	103	103	102	113	70	50	37	30	26	22	18	16	15	14	13
100	96	96	96	103	63	45	34	27	23	22	17	15	14	13	12
110	75	73	73	60	49	37	29	24	22	19	15	14	13	12	11
120	44	42	37	34	34	28	25	22	20	17	14	12	11	10	9
130	21	20	19	24	24	23	23	18	16	14	12	11	10	9	8
140	9	10	16	17	20	20	24	18	16	15	12	11	10	9	8
150	3	6	8	10	14	24	16	15	13	12	11	10	9	8	8
160	2	3	4	5	9	12	13	13	12	12	10	9	9	8	8
170	5	3	4	5	8	11	12	12	11	10	9	8	8	7	7
180	10	4	4	5	8	11	12	12	11	10	9	8	8	7	7
190	18	12	8	8	11	13	14	15	14	13	11	10	9	8	8
200	34	27	23	21	19	17	16	16	15	13	11	10	10	9	8
210	48	47	40	33	27	24	22	20	18	16	13	12	11	10	9
220	59	58	59	47	34	28	24	21	18	16	13	12	11	10	9
230	68	65	63	56	40	32	26	22	19	17	13	12	11	10	9
240	75	74	73	67	48	36	28	23	20	18	13	12	11	10	10
250	73	72	74	71	50	38	30	25	22	18	14	12	12	11	10
260	73	72	71	70	51	40	32	26	23	20	15	14	13	12	11
270	77	76	75	72	51	39	31	26	22	19	16	14	13	12	11
280	80	77	76	67	47	35	28	24	21	20	15	14	13	12	11
290	80	77	75	61	43	33	26	22	20	17	14	13	13	11	10
300	72	67	60	48	37	29	24	21	18	17	14	13	11	10	9
310	62	51	40	34	27	25	22	19	17	16	13	12	11	10	9
320	45	32	25	24	22	22	19	17	16	15	12	11	10	9	8
330	27	23	22	20	19	19	19	17	15	14	12	11	10	9	9
340	22	17	16	17	16	16	16	15	17	13	12	10	9	9	8
350	16	12	9	10	12	13	14	14	14	12	10	10	9	8	8

Maksimum= 113.39 i afstand 30 m og retning 90 grader i 198302 (yyyymm)

Markering af skel.

Konklusion: 4. største månedlige 99% fraktile, der skal sammenholdes med gældende B-værdi på 0,125 mg/m³, er overholdt i alle retninger og alle afstande større end korteste afstand til skel (konservativ retningstolkning) ved afkast på 11 meter (6,2 meter over tag). Højeste værdi er beregnet til 0,113 mg/m³. B-værdien er dermed overholdt ved denne afkasthøjde.

Bilag 11 LISTE OVER SAGENS AKTER OPDATERES)

Dokument	Dato	Sags nr.	Dok nr.
Ansøgning om miljøgodkendelse			
Supplerende oplysninger			
Miljøvurderingsrapport med bilag			
Godkendelse i høring hos virksomhed			
Godkendelse i høring hos naboer			
Høringssvar			

Bilag 12 REFERENCER (OPDATERES)

Miljøbeskyttelsesloven	Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse.
Godkendelsesbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om standardvilkår	Bekendtgørelse nr. 2080 af 15. november 2021 om godkendelse af listevirksomhed. Bekendtgørelse nr. 2079 af 15. november 2021 om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed.
Branchebekendtgørelsen for maskinværksteder	Bekendtgørelse nr. 1477 af 12. december 2017 om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller.
Affaldsbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 2215 af 10. december 2021 om affald.
Miljøvurderingsloven	Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).
Jordforureningsloven	Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.
Risikobekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 372 af 25. april 2016 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.
Klassificeringsbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg, og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.
Kvalitetsbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 529 af 14. maj 2023 om kvalitetskrav til miljømålinger.
Habitatbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
Jordflytningsbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.
Jordregulativ	Regulativ for jord i Sønderborg Kommune 2020.
Olietankbekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
Affaldsregulativ	Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune 2021.
Støjvejledninger	Miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 6, 1984 om måling af ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens orientering nr. 9, 1997 om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø. Miljøstyrelsens vejledning nr. 3, 2003 om ekstern støj i byomdannelsesområder.

	Miljøstyrelsens orientering nr. 43, 2010 om valg af måle- og beregningspositioner.
Luftvejledningen	Miljøstyrelsens vejledning nr. 2, 2001 om begrænsning af luftforurening fra virksomheder.
B-værdivejledning	Miljøstyrelsens vejledning nr. 20, 2016 om B-værdier.
PRTR-bekendtgørelsen	Bekendtgørelse nr. 1941 af 4. oktober 2021 om et register over udledning og overførsel af forurenende stoffer (PRTR).
Bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning inden for OSD	Bekendtgørelse nr. 1697 af 21. december 2016 om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse. Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse.
BAT-dokumenter	Miljøstyrelsens orientering nr. 2, 2006 om referencer til BAT vurdering ved miljøgodkendelser. BAT-eksempler og tjeklister på tværs af brancher, orientering nr. 4, 2014.
CLP-forordningen	EUs forordning nr. 1272 fra 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer, som igen tager udgangspunkt i FN's Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS).